

DARBININKAS

Vol. LVII Nr. 12

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

Penktadienis - Friday, Kovas - March 10, 1972

916 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N.Y. 11221

15 centų

ŠANCHAJAUS KOMUNIKATAS — KITOKS KAIP KITI

Kinijos, JAV ir bendra politikos principų bei praktikos deklaracija

Sanchajaus komunikatas redakcijos forma yra retas fenomenas. Jis yra jungtinis (taip ir vadinamas) ne tik ta prasme, kad tai dviejų derybas vedusių valstybių pareiškimas, bet ir ta prasme, kad tame pareiškime yra sujungtos trys dalys: atskiras Kinijos pareiškimas, atskiras JAV pareiškimas, abiejų bendras pareiškimas. Šis pastarasis apima tuos reikalus, kuriais šalių nuomonės sutapo. Tokios formos parinkimas buvo labai išmintinga politika, nes užkirta kelią daugeliui galimų spėliojimų slidžia tema: kas ką pardavė, kas ką pirkė.

Kinijos pareiškimas

Tai yra politikos principų ir praktikos deklaracija.

"Kur yra priespauda, ten atsiranda pasipriešinimas. Valstybės nori nepriklausomybės, tautos — išsilaisvinimo, žmonės — revoliucijos. Tokia dabartinės istorijos kryptis". Visos valstybės, didelės ir mažos, turi būti lygios. Stipriosios ir didžiosios valstybės neturi stumdyti silpnųjų ir mažųjų. Kinija niekad nebus didžioji valstybė ir yra prieš jėgos politikos hegemoniją. Kinija pareiškia, kad remia kovas visų priespaudoje esančių žmonių ir tautų už laisvę ir išsilaisvinimą, ir kad visų kraštų žmonės turi teisę laisvai rinktis socialines sistemas, saugoti savo nepriklausomybę, priešintis svetimam agresijai... Kinija palaiko Vietnamo, Laos ir Kambodijos pastangas užsibrėžtų tikslų siekiant, remia Vietkongo pasiūlymus... Ji remia Š. Korėjos 8 punktų programą. Korėjai suvienyti ir pasisako už JT komisijos Korėjai suvienyti panaikinimą. Ji smerkia Japonijos militarizmo atgaivinimą ir palaiko japonų tautos norą kurti

nepriklausomą, demokratinę, taikingą ir neutralią Japoniją. Kinija už tai, kad, sutinkamai su J. Tautų rezoliucijomis, Indija ir Pakistanas tuojau atitrauktų karines pajėgas į savo teritorijas abipus paliaubų linijos Jammu ir Kašmire srityje. Kinija remia Pakistaną kovoję už nepriklausomybę ir suverenumą, gi Jammu ir Kašmire gyventojus bekvajojančius už laisvo apsisprendimo teisę.

JAV pareiškimas

"Taika Azijoje ir pasaulyje reikalauja pastangų sumažinti įsitempimus ir pašalinti pagrindines konfliktų priežastis. J. Amerikos Valstybės dirba už teisingą ir saugią taiką... JAV už viso pasaulio žmonių asmens laisvę ir socialinę pažangą, laisvas nuo išorinio spaudimo ir intervencijos. JAV tiki, kad įsitempimai mažinami gerinant susisiekimą tarp skirtingų ideologijų kraštų, nes tokiu būdu galima išvengti susidūrimo dėl nesusipratimo ar nelaimingo atsitikimo... Kraštų santykiuose turi vyrauti abipusė pagarba ir taikingas lenktyniavimas, kurio vieninteliu teisėju tegali būti pasiektas laimėjimas.

Nė vienas kraštas negali savintis neklaidingumo ir turi būti pasirengęs persvarstyti savo nusistatymus visų bendrosios gerovės labui... JAV už tai, kad Indokininijos tautos turi spręsti savo likimą be išorinės intervencijos; JAV nenuilstamai siekia sutvarkyti visus reikalus susitarimu; JAV ir Vietnamo respublikos 1972 sausio 27 įteikti pasiūlymai yra gera bazė tam tikslui pasiekti. Susitarimo negalint pasiekti, JAV numato savo karinių pajėgų ištraukimą iš regiono su tuo supratimu, kad kiekvienas Indokininijos kraštas galės pasinaudoti laisvo apsisprendimo teise.

JAV palaikys ryšius su Korėjos respublika, ją palaikys ir rems jos pastangas švelninti įsitempimus Korėjos pusialy. JAV labai brangina savo draugiškus santykius su Japonija ir tuos santykius plės bei stiprins. JAV už Indijos-Pakistaną paliaubų tėsimą, karinių pajėgų

giai vienas kitą traktuoti. Tais principais pasiremiant turi būti tvarkomi valstybių santykiai. JAV ir Kinija yra pasirengusios tuos principus taikyti savo santykiuose."

P. S. Kitą kartą pareiškimai dėl Taiwano, dėl JAV-Kinijos santykių ir dar šis tas.

"Mylėk mane, mylėk mano slibiną" (Ch. S. Monitor, 1972 vasario 16).

PETICIJA NIXONUI DEL SIMO KUDIRKOS

Sunday News kovo 5 paskelbė, kad komitetas "Americans for Simas" pradėjo rinkti parašus petijai, skirtai prezidentui Nixonui. Peticija prašo prezidentą, kad darytų žygių Maskvoje paleisti Simą Kudirką ir jo šeimą į laisvę.

Daiva ir Romas Kezai, kurie vadovauja tam komitetui, tikisi surinkti petijai 250,000 parašų.

Savo ruožtu New Yorko seimelio Queens atstovas Frederick Schmidt pasiūlė Albany rezoliuciją, kuria reikiama seimelio skatinimas prezidentui Nixonui, kad jis Kudirkos klausimą keltų, lankydamasis Maskvoje.

Santykiuose su Rusija rumunai turi švelninti pasipriešinimą

Maskva. — Kai pernai Rumunijos prez. Ceausescu nuvyko Kinijon, ten buvo labai iškilingai sutiktas ir ilgokai užsibuvo (tarp kitko, jis tada įtikinėjo Kinijos vadus pasikviesti prez. Nixoną), Maskva pati ir per satelitų spaudą drabstė jį prakeikimais už tariamą sąmokslininkavimą prieš socialistinį lagerį.

Dabar gi, kada Kinija pradėjo pokalbį su Washingtonu, Maskva pakeitė žodyną ir taktiką — pradėjo traktuoti Rumuniją kaip ištikimą sąjungininką. Pirmas toks kailio išvertimas buvo pastebėtas naujam Rumunijos ambasadoriui Maskvoje įteikiant paskyrimo raštą. Podgornas gana ilgoj kalboj tiesiog paragino Rumuniją sugrįžti į Sovietų įtakos sferą, nes socialistinių kraštų vienybės stiprinimas dabar esąs labai reikalingas.

Neseniai lankė Rumuniją ir Varšuvos pakto karinių pajėgų viršininkas maršalas Jakubovskis, ir buvo labai draugiškai sutiktas. Sovietų spaudoj vis daugiau Rumunijos ūkinę pažangą giriančių straipsnių. Bet

dar yra ženklų, kad ne visi Bukarešto-Maskvos ginčai išlyginti, nes po Varšuvos pakto narių pasitarimo Pragoje Europos konferencijos reikalu per Rumunijos spaudą ir radiją buvo sakoma, kad atoslūgiui Europoje padaryti reikia daugiau negu konferencijos. Tas daugiau yra štai kas: visų svetimų karinių dalinių grąžinimas į savo teritorijas, karinių bazių užsieniuose panaikinimas ir atsakymas į pročio daryti karinius pratimus svetimos valstybės teritorijoje.

Kas privertė Rumuniją vėl pradėti minkštėti? Nesą jokios abejonės, kad rumunai pasidavė atsargėsi po to, kai Indijos-Pakistano susirėmime Kinija nesuteikė sąjungininkui Pakistanui jokios pagalbos, išskyrus Maskvos rezoliucijos vetavimą JT Saugumo Taryboje. Nesuteikė gi jos todėl, kad už Indijos stovėjo Rusija. Iš to rumunams pamoka buvusi aiški: susirėmime su Rusija Kinijos pagalbos dabar negalima tikėtis. Taigi, reikia su ja taip gyventi, kad susirėmimui priežasties nebūtų.

Kipras vėl intrigų sukury

Kai britai 1960 davė nepriklausomybę Kipro salai, specialia sutartimi nepriklausomybės garantais tapo Anglija, Graikija ir Turkija. Tokią išeitį paskaitavo saloje gyvenančios dvi tautos — graikai ir turkai. Buvo suredaguota konstitucija, užtikrinanti abiem tautom ir platoką savivaldą, ir bendradarbiavimą visuose valstybės organuose: prezidentūroje, parlamente ir administraciniame aparate. Prezidentu buvo išrinktas graikas arkiv. Makarios, viceprez. turkas, parlamento atstovų skaičius kiekvienai grupei buvo nustatytas pagal gyventojų proporciją. Išrinktas parlamentas pradėjo dirbti.

Bet idilija neilgai tetruko. Graikai pradėjo veiklą už salos prijungimą prie Graikijos, turkai su Ankaros pritarmu pasipriešino. Prasidėjo kruvinos riaušės. Turkijos ir Anglijos iniciatyva įsikišo Jungt. Tautos, buvo nutarta siųsti ten J. Tautų karinės policijos dalinį taikai palaikyti. Jis ir dabar ten tebėra, jo išlaikymas daug kaštuoja, pinigai sudedami atskirų valstybių aukų pavidale. Pratesiant jų ten buvimą kas pusmetis, Saugumo Taryboje gen. sekretorius seniai jau

Arkiv. Makarios

raginamas spausti Kiprą, Graikiją ir Turkiją padaryti Kipre tvarką ir taiką. Ikišiol Kipro prez. Makarios, kuris valdo pats vienas, nepriešė nė vieno pasiūlymo ir savo niekad dar nepasitūlė.

Kai Makarios pereitą pavasarį buvo nuvykęs į Maskvą rusų ortodoksų bažnyčios naujojo patriarcho padėti įvesdinti, jo tikrasis kelionės tikslas buvo pasitarimas su Kremliaus vadais. Trumpas komunikatas sakė, kad Makarios ieškojo kokios nors pagalbos, ir ją gavo. Tik niekam neatėjo galvon mintis, kad toji pagalba bus kariška. Paaiškėjo tik šių metų vasario pradžioj, kai su Čekoslovakijos ginklais atplaukė laivai slapta iškrovė Kipro pakrantėse daug smulkiųjų ginklų: šautuvų, kulkovaidžių, granatų, mirtinų, prieštankinių pabūklų ir amunicijos, viso 10,000 dežių.

Diplomatiniais kanalais prasidėjo alijantų pasitarimai, kurių rezultatas buvo Makariui įteikta Graikijos nota, reikalaujanti gautus ginklus perduoti saugoti J. Tautų daliniui, atsižadėti patvaldystės ir sudaryti normalią "tautinės vienybės" vyriausybę, įjungiant jon visus elementus. Užaliarmuotas ir J. Tautų gen. sekretorius.

Dabar jau atėjo žinia iš Atėnų, kad Makarios sutiko visus reikalavimus patenkinti: sudaryti vyriausybę ir atiduoti ginklus J. Tautų daliniui. Graikijos vyriausybė atleido spaudimą, nes nori jam padėti iš keblios padėties išsinarplioti. Bet graikų ortodoksų bažnyčios sinodas, kurio pirmininku yra pats Makarios, paragino jį trauktis iš prezidentūros ir aktyvios politinės veiklos, nes jie mano, kad tai nesuderinama su jų bažnyčios teisiniais nuostatais. Saugumo Taryba neįgtrukus svarstys palikti Kiprą tą karinį dalinį ar ištraukti, todėl šitas įvykis su ginklų siunta gali paskatinti S. Tarybą labiau paspausti visas tris šalis greičiau taip susitvarkyti, kad to dalinio ten buvimas nebūtų reikalingas.

Priėmimas Lietuvos pasiuntinybėj Washingtono Vasario 16 proga. Doyle V. Martin, Baltijos skyriaus vedėjas, sveikina Lietuvos atstovą J. Kajecką. Jų tarpe (su akiniais) — dr. A. Dinbergs, Latvijos atstovas, šalia Martin Estijos atstovas Ernst Jaakson (su akiniais). Už J. Kajecko matyti JAV protokolo šefas Emil Mosbacher, Jr. su žmona, kairėje — J. Laučka, ponija Dinbergs ir Ona Kajeckienė, toliau matyti Kazys Vasaitis ir G. Vasaitienė.

Pasaulis trumpai

Sventieji metai. — Šventuosius arba jubiliejinus metus katalikų Bažnyčia švenčia kas 25 metai. Kitiems tokiems metams eilė ateina 1975. Paulius VI juos jau paskelbė šventaisiais metais.

Maskvos rabinas. — Izraelis iš Rusijos atvykę rabinai tvirtina, kad vietoj mirusio Maskvos rabino Levino atitinkamos sovietų įstaigos bandančios įstatyti Odessos rabiną Švartzblatą, kuris esąs K.G.B. agentas. Atrodo, kad bus suorganizuotas koks nors riksmas.

"Mes reikalingi vienas kitam". — Tokiu šūkiu apsišarvavęs Japonijos ambasadorius Washingtono važinėja po Ameriką pas žymesnius asmenis ir institucijas, bandydamas ugdyti draugiškumą ir vienas kito gyvenimo pažinimą. Jis vežiojasi su savim ir daug sumanyimų, kuriuos bando (ir jam sekasi) paversti gyvenimo tikrove.

Abortų įstatymas. — Federalinis teismas rado, kad 122 metų senumo New Jersey valstijos abortų įstatymas prieštarauja valstijos ir federacijos konstitucijai.

Aukso kaina. — Senatas jau pritarė įstatymui, kad aukso kaina būtų pakelta nuo 35 iki 38 dol. už unciją. Atstovų rūmuose nebūsią kiličių panašiai padaryti. Aukso kainos pakėlimu buvo nuvertintas doleris.

Pagalba Bangladesh. — J. Tautos pradėjo organizuoti naujajai valstybei pagalbą, kurios vertė šiems metams turėtų siekti mažiausiai 565 mil. dol. Dar turima pinigais ir daiktais apie 62 mil., bet tai tik lašas jūroje. Amerika specialiai prašoma duoti didelę auką.

BERNARDINAS GRAUSLYS, O.F.M., S.T.D., Ph.D.

AUGUSTINAS SIMANAVIČIUS, O.F.M., B.A.

Zenonas Ivinskis: NEPRIKLAUSOMOJI LIETUVA

Lietuvos nepriklausomybės laikotarpis bendrame baltiečių ir rytų Europos įvykių fone

Rašinio trečioje daly autorius lygino tris Baltijos valstybes: tokis pat parlamentinis režimas, žemės reforma, iškėlus naują socialinį sluoksnį ir pašalinusi vokiečių baronų bei lenkiškų pponų įtaką ir davusi imunitetą prieš bolševikų agitaciją bei infiltraciją; visos trys turėjo laisvės karus su bolševikais ir juos baigė taikos sutartim pirmiausia Lietuva, o netrukus ir Estija su Latvija.

Toliau specialiai apie nepuolimo sutartis su Sovietų S-ga.

kų politikos Lietuvos atžvilgiu" (Lietuva, o.c. 32 p.).

AR SOVIETAJ PADĖJO KRITIKAIŠKIAUS MOMENTAI?

Čia įdomu pastebėti, kad 1938 metų kovo mėn., kai Lietuva turėjo priimti Lenkijos ultimatumą, Sovietų Sąjunga nepajudino nė piršto.

Kai Estijos ir Latvijos užsienio politika ėjo beveik be jokios krizės, Lietuva tuo tarpu turėjo nelaimę išgyventi beveik abudu nepriklausomybės dešimtmečius trukusias dvi iridentines problemas — Vilniaus ir Klaipėdos.

Jos labai apspunkino Lietuvos santykius su abiem kaimynais: su Lenkija santykiai buvo taip apnuodyti, kad tai reiškė ne tik užsienio politikos didesnę kliūtį. Pati Lietuva savom jėgom negalėjo šių problemų išspręsti.

Jų sprendimas atėjo prievartos keliu — Lenkijos ir Vokietijos ultimatais: abidvi Lietuvos nenaudai.

Kelios dienos po Austrijos prijungimo Vokietijos ultimatumo valstybės kanclerius Schuschniggui keliu, Lenkijos užsienio reikalų ministeris Beckas pasinaudojo palankia tarptautine politika padėtim ir 1938 kovo 19 (mirusio maršalo Josef Pilsudskio vardo dieną) įteikė Lietuvai ultimatumą su grasinimu, kad Lenkijos kariniai daliniai įžygiuos, jei nebus baigta nuo 1920 tebetrunkanti karo padėtis prieš Lenkiją ir nebus užmegzti diplomatiniai santykiai su Varšuva.

(Toliau — Vokietijos ultimatumas dėl Klaipėdos, ir kiek Sovietai padėjo tuo reikalu Lietuvai).

Lietuvos užsienio reikalų ministeris dr. J. Purickis 1928 rašė apie didelę reikšmę nepuolimo sutarties, kuri tarp kitko davė naują Sovietų Lenkų taikos sutarčiai aiškinimą, palankų Lietuvai ir dėl to susilaukusį notom pasikeitimo tarp Maskvos ir Lenkijos. (Pirmasis nepriklausomos Lietuvos dešimtmetis. I. Londonas 1955, 167 p.).

Ir po dešimt metų (1938), po dviejų nepriklausomybės dešimtmečių, kitas buvęs užsienio ministeris (Zaunius) vėl oficialiam leidiniui rašė: "Savo užsienio politikoje Lietuvos atžvilgiu Rusija laikosi principo, kad, pati pripažinusi Lietuvos suverenumą, ji yra suinteresuota jos (Lietuvos) egzistencija, taigi kiekvienas, kuris nori Lietuvai pakenkti, eo ipso (tuo pačiu) pažeidžia ir Rusijos interesus, vadinas, turi skaitytis su šokia ar tokia Rusijos reakcija" (Lietuva 1918-1938. Red. V. Kemežys, Kaunas 1938, 32 p.).

"Ši Sovietų Sąjungos užsienio politikos linija, nuosekliai laikoma Lietuvos atžvilgiu — toliau sako ilgametis užsienio reikalų ministeris Zaunius — neleistų, kad Entantės proteguojama Lenkija imtųsi laisvų ran-

aiškino, kad šiom pažymėtinais gausiom nepuolimo sutartim su kapitalistiniais partneriais Sovietai tada tenorėjo laimėti jų neutralumą ir užsitikrinti saugumą. Neužmirškime, prašau, kad per trečią ir ketvirtą dešimtmetį Sovietai vis įžūrėdavo vadinamą kapitalistinių valstybių apsupimą ("kapitalistiškosje okruženije").

Tiesia, Lietuva savo nuolatiniame konflikte su Lenkija tikėjosi efektyvios Sovietų Sąjungos paramos. Naujausiose raštuose sovietiniai Lietuvos istorikai Vilniuje kelia ne tik nuopelnus bei pozityvią laikyseną, kurią Sovietų Sąjunga parodė Lietuvos konflikte su Lenkija, — kaip jie tai jau seniai darė — bet dabar pabrėžia kaip faktą, kad Sovietų Sąjunga du kartus Vilniaus sritį perdavė Lietuvai — 1920 taikos sutartimi ir 1939 nepuolimo sutartimi.

Nesileisdamas į detales, norėčiau pacituoti tik amerikiečio istoriko Alfredo Senno pagrįstus teigimus apie Vilniaus krizę, kuri dėl maršalo Pilsudskio impulsyvumo vos nesukėlė karo 1927. Sennas įtikinamai įrodė, kad iš šios lenkų-lietuvų krizės žymios naudos turėjo Sovietų Sąjunga, nes Maskvos balsas, kuriam ligi tol nebuvo vietos Tautų Sąjungos salėse, buvo ne tik pirmu kartu išgirstas dėl Vilniaus klausimo, bet ir Sovietų Sąjungos autoritetas Vakaruose sustiprėjo — ir tai Lietuvos sąsaka.

Sovietų Sąjunga buvo priimta į Tautų Sąjungos narius 1934 rugsėjo 18.

LIETUVIŲ POLITIKAI TADA MATĖ NAUDĄ LIETUVAI

Tačiau pažymėtina, kad pati Lietuva, kurios užsienio politiką nuo 1923 slėgė Klaipėdos klausimas ir darėsi vis labiau neuralginis taškas, ligi 1938 į Sovietų Sąjungą žiūrėjo kaip į palankią, remiančią šalį.

Išymus Lietuvos diplomatas ir istorikas Petras Klimas Lietuvos istorijos straipsnių rinkiny po 1936 rašė, kad Sovietų Rusija (cituoju jo žodžius) "daug sykių Lietuvai parodė palankumo, o jos kovoje dėl Vilniaus paramos". Lietuvos nepriklausomybės dešimtmečio proga, žvelgdamas į to dešimtmečio užsienio politiką, buvęs

NEPUOLIMO SUTARTYS

Lietuva buvo vienintelė Baltijos valstybė, kuri su Sovietų Sąjunga neturėjo bendros sienos. Vietinių komunistų veikla betgi reikalavo ir Lietuvoje, kaip abiejuose kaimynuose, budrumo. Ir dėl to — vėl bendras bruožas — buvo sudarytos apsaugos organizacijos, kurios buvo ne be politinės reikšmės. Lietuvoje Šauliai, Latvijoje "Aizsargi", Estijoje "Kaitsetut" buvo paramilitarinės organizacijos, pagal savo charakterį teritorinė milicija.

Santykiai tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos verti ypatingo dėmesio. Nereikia užmiršti, kad Lietuva, o mėnuo vėliau ir Latvija, taikos sutartis su Sovietų Sąjunga sudarė tuo momentu, kada maršalo Tuchačevskio divizijos mėgino užimti Lenkiją. Nespėjusios čia, kas būtų buvę su Sovietų pripažintom Baltijos valstybėmis, jeigu lenkai nebūtų raudonosios armijos atmušę.

Laikotarpis po vadinamo "Vyslos stebuklo" kiekviena iš Baltijos valstybių vykdė atskirai savo užsienio politiką su Sovietais.

Pvz. abudu baltiškai kaimynai buvo atvirai nepatenkinti,

kai Lietuva savo nuolatiniame konflikte su Lenkija, iškodama užmugario, 1926 rugsėjo 28 sudarė su Sovietų Sąjunga nepuolimo sutartį, kuri paskiau daugel sykių buvo pratęsta.

Tik po šešerių metų (1932) Estija ir Latvija taip pat pasirašė su Sovietais nepuolimo sutartis. Tada Rusija turėjo karų kvepiančią įtampą su Japonija dėl Mandžurijos. Sibire rusų rytų armija, vadovaujama maršalo Blucherio, buvo žygio padėty.

Kad užsitikrintų užnugarį vakaruose, ir dėl vidaus aprūpinimo trūkumų pusės metų eigoje (1932) Sovietų Sąjunga pasirašė nepuolimo sutartis ir su kitais vakarų kaimynais — Lenkija ir Suomija.

IS NEPUOLIMO SUTARČIŲ NAUDA SOVIETAM

Bonnos valstybinės teisės žinovas Ulrich Scheuner gerai iš-

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime vasario 20 New Yorko miesto atstovas John Zuccotti skaito proklamaciją. Nuotr. V. Maželio

Lietuvis Jucius — kandidatas į prezidentus

SPAUDA

The Miami Herald (gautas G. K. dėka) vasario 6 plačiai garsino Stanley Jucius, kuris esąs kilimo lietuvius, nuo 1947 gyvena Floridoje Fort Lauderdale ir dabar rūpestingai rengiasi pirminiam rinkimam, kurie bus kovo 14.

Jis pasitiki tuo, kad jis esąs "nežinomas", nes žmonėms jau nusibodę tie "žinomieji", kurių dabar daug demokratų sąrašuose. Būti "nežinomas" dabar yra gera markė.

Jis yra 62 metų, taigi tikisi vyresnio amžiaus žmonių paramos. Jis žada įnešti Lietuvos klausimą į J. Tautas, taigi tikisi paramos amerikiečių, kurie yra kilimo lietuviai, o tokių visam krašte esą apie 6 milijonai. Jis neturi pinigų rinkimam, bet jis eisias iš namų į namus, balsus medžiodamas.

Jis yra didelis Chicagos majoro Daley politikos šalininkas. Jis pats 1950 buvo kandidatas į Illinois senatorius, bet nelaimėjo.

Jei dabar nebus išrinktas į prezidentus, tai po poros metų jam lengviau bus būti kandidatu į senatorius.

Tadas Kosciuszko buvo lietuvis Evening Herald of Shenandoah-Ashland — Mahanoy City (gautas pr. J. K. dėka) vasario 7 paskelbė J. King laišką, kuriame autorius atsiliepė dėl laikraščio pasakymo, kad Tadas Kosciuszko buvęs lenkas. Laiško autorius nurodo porą veikalų

AIŠKIAREGIAI APIE 1972 METUS

Iš Venezuelos atėjo vokiškai rašyti biuleteniai apie 12 aiškiaregių, gyvenančių von Palmar de Troya, 40 km. nuo Sevilijos miesto, Ispanijoje. Esą nuo 1968 jiems tariamai pasirodą Kristus, Marija, šventieji. Svarbiausias jų esąs Clemente, stigmatizuotas.

Pagal tas "aiškiaregystes" 1972 metais Europą ištiksiąs atominis karas. Europos didieji miestai būsią sugriauti ar žūsią liepsnose. Romą užims "mark-

sistai". Popiežius turėsias bėgti. Būsianti sunaikinta ir Amerika. Rusija būsianti rykštė žmonijai už nusikaltimus.

Didžiąją savaitę, Ketvirtadienį, užtemsianti saulė ir užtemus būsianti tris dienas. Tarp saulės ir žemės užeisianti didelė kometa, kuri ir užtemdysianti saulę. Per Velykas taip pat mirsias dabartinis popiežius.

Tekstai atrodo ne tiek aiškiaregių, kiek isterikų surašyti.

TAISOM RADIO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Filmas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvis. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokal nuo Woodhaven Blvd.).

SPARTA — Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; Tel. 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sažiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadienis iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami poaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prie namo kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventinės, vestuvinės bei pokylių tortai. Dakt. ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

MONUMENTS HOLLANDER-CYPRESS CORP. — kapinėm paminklų projektuotojai ir statytojai. 800 Jamaica Ave. Brooklyn, N.Y. 11208. Priešais Cypress Hills kapines. Tel. AF 7-2332. Užsakymai atliekami visose kapinėse.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 ORCHARD ST. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat: šilkinės maištos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsakykite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti fot. patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

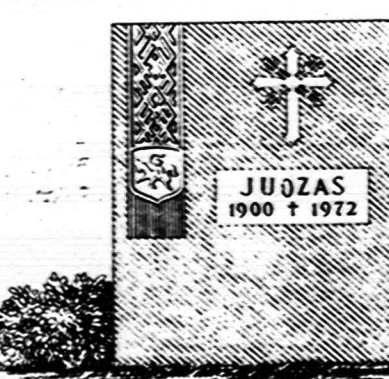
Lietuviškam rajone — LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

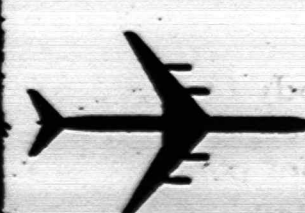

Lietuviško stiliaus paminklai sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

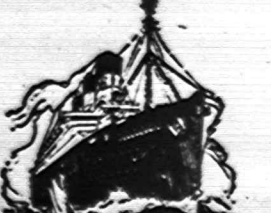
Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines) Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379 (212) DAVenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta — Gausi parodų salė

Lietuviška KELIONIŲ AGENTŪRA

VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:
LEKTUVAI
VIESBUČIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAIŠ įdomių vietų lankymas

Specialios nuolaidos:
INDIVIDAMS (ekskursiniai bilietai)
GRUPOMS
JAUNIMUI
SEIMOMS

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 Business Office GL 2-2923

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIASSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

JAV KONGRESE APIE LIETUVĄ

Senatoriai apie Lietuvą
Eltos žiniomis, iki vasario 25 imtinai JAV Kongrese Vasario Sešioliktosios proga Lietuvai šiltus žodžius skyrė 21 senatorius ir 79 Atstovų Rūmų nariai. Dabar čia pateikiamos ištraukos iš 15 JAV senatorių pasisakymų.

"Jūsų kova — visuotinė kova"

Sen. H. H. Humphrey (Minnesota, dem.), buvęs JAV viceprezidentas, vasario 22 kalbėdamas Senate, pažymėjo, kad lietuviams neleidžiama naudotis žmogaus teisėmis, ir pareiškė, kad neužtenka skelbti apie tuos teisių pažeidimus Sovietų Sąjungoje, neužtenka kelti viltis bei rūpestį. Jo žodžiais: "Mes privalome veiksmingai įsijungti į tarptautines pastangas patikrinti (žmogaus) teises tais atvejais, kai jom grasoma. Lietuvių kilmės žmonės JAV-bėse ir visame pasaulyje yra nepailestami kovoje, to tikslu siekiamam..."

Buvęs viceprezidentas savo žodį baigė tardamas, kad "jūsų kova yra drauge ir visuotinė kova. Jų metinės yra drauge ir tarptautinės metinės".

Priminė Simą Kudirką
"Lietuvių Diena" JAV Senate buvo vasario 17. Senatorių pasisakymam vadovavo Illinois valstijos senatorius Charles Percy (resp.).

Savo įžangos žodyje jis pareiškė, jog "mes prisimenam lietuvių tautos drąsą, jai išlaikant

religinį gyvenimą, kultūrinę tradiciją bei viltis laisvei atgauti". Priminę daugiau kaip 20 metų vykusią priespaudą, jis kalbėjo: "Is tikrų šaltinių esu patyręs, kad sovietam visiškai nepavyko sunaikinti lietuvių kultūros".

Sen. Percy priminė ir Simo Kudirkos atvejį, teigdamas, kad "mes, laisvieji, meldžiamės už jo gerovę bei galutinę laisvę, nes juk jo kančioje kenčia mes visi". Paminėjo savo dėtas pastangas pas Chicago burmistrą vieną Chicago miesto gatvę pavadinti S. Kudirkos vardu. Priminė ir savo kelionę Lietuvon (jis ten buvo prieš kelerius metus). "Man ypatingą įspūdį padarė lietuvių tautos nepalaužiama dvasia. Melskimės, kad laisvė grįžtų lietuvių tautai", baigė sen. Percy.

"Kova už laisvę — centrinė lietuvių tautos istorija"

Sen. B. Bayh, demokratas iš Indianos valstijos, kalbėjęs taip pat vasario 17, teigė, kad kovai už laisvę priklausanči centrini vieta Lietuvos istorijoje. Savo kalboje pareiškė: "Netiesa, kad sovietam pavyko užgniaužti lietuvių siekimus atgauti laisvę. Simo Kudirkos pavyzdys liudija, kad asmens laisvės dvasia nėra mirusi. Gerai, kad S. Kudirką prisimenam kaip tik dabar, nes jo kova už laisvę yra įrodžiūsi, kad laisvės idealas atspindi priešpriešą naudojančias vyriausybes ir nugalės grozdiškas biurokratijas". Kalbos pabaigoje Bayh dar priminė

Alfred E. Senno žodžius: "Lietuvos kova už tautinį savitumą tai 20 amžiaus pasaulinės demokratijos dvasios bei tautinio apsisprendimo atspindys".

Priminė rezoliuciją Nr. 416

Senatoriai ir visa eilė Atstovų Rūmų narių priminė 1966 Kongrese priimtą rezoliuciją Nr. 416 reikalaujančią laisvės Lietuvai. Arizonos valstijai atstovavęs sen. P. J. Fannin (respublikonas) vasario 17 pažymėjo, kad toji rezoliucija galioja ir šiandien. Jo žodžiais, esą skaudu, kad per šešerius metus "niekas nenurodęs, jog Sovietų Sąjunga būtų pakeitusi savo politinę kryptį — pavergti kaimyninius kraštus". Fannin pažymėjo: mes ir toliau tęsim protestus. Esą, Lietuva, Latvija ir Estija tai mažos tautos, bet jų vedama byla turi didžiausią reikšmę.

Atkreiptas dėmesys į lietuvių kunigų bylas

Vasario 17 ilgametis lietuvių tautos bičiulis Hugh Scott, respublikonų lyderis Senate, pabrėžė: "Šauksmas dėl laisvės šiandien girdimas iš Lietuvos kunigų..." Senatorius teigė, kad tie "drąsūs kunigai aiškiai verti visų laisvųjų kraštų vilčių bei maldų".

Colorado valstijai atstovavęs sen. G. Allott (resp.) teigė, kad sovietų tironijai nepavyko užgniaužti lietuvių tautos ryžto — ji ir vėl bus laisva. Sovietų vadai turėsį suprasti, kad jų despotija yra visiškai sugniužusi.

Sen. R. S. Schweiker (Pennsylvania, resp.) kalbėjo apie etnines grupes. Minėjimai Senate ir visame krašte tai esąs pavyzdys, kaip etninio pasididžiavimo dvasia gali būti teigiama jėga, kuri konstruktyviai veikia įvairias bendruomenes.

"Tokia tauta verta visokeriopos paramos"

Sen. R. L. Hruska (Nebraska, resp.) priminė, kad lietuvių kalba — seniausia Europoje. Jo žodžiais, laisvė anapus geležinės uždangos aiškiai pažeista. Jis kalbėjo: "Mūsų viltis, maldos — su jumis. Tos tautos vertos mūsų paramos; ji turėtų būti teikiama visomis galimomis priemonėmis."

Sen. Hruska kiek suklydo, vietoj "baltų tautos" pasakęs "latvių tautos"...

Krikščionybės tvirtovė prie Baltijos jūros

Tai pažymėjo Wisconsin valstijos sen. W. Proxmire (dem.). Kalbėdamas apie Lietuvos pažangą laisvės laikmečiu, dar priminė, kad anuomet Lietuva buvo vadinama mažąja Amerika.

Sovietai, okupavę Lietuvą, teikią svarbiausių tarptautinės teisės dėsnių pažeidimo pavyzdį. Tie šaukus lietuvių, ar priespaudoj gyvendami, ar išblaškyti laisvajam pasauliui, yra gyvi sovietinės tironijos liudininkai. Senatorius dar pažymėjo: "Dabar turim pasižadėti vykdyti laisvės bei teisingumo principus, lietuvių paskelbtus 1918."

"Lietuviai supranta tikrą demokratiją"

Sen. Robert Taft (Ohio, resp.) vasario 21 priminė, kad JAV vasario mėn. pagerbė du didžiuosius šio krašto vadus, G. Washingtoną ir A. Lincolną. Bet, Tafto žodžiais, ir lietuvių gyvai palaiką laisvės dvasią, ir todėl "mes laimingi, savo tarpe turėdami lietuvių, suprantančių tikrą demokratiją".

Sen. Taft prašė leisti atspausdinti Congressional Record leidinyje jo gautus laiškus tekstus iš lietuvių — D. Drumstienės, Alb. Ožalio, V. Stanaitienės, Lilian Sasnauskienės, Alb. L. Zakarkos (iš Chicago), A. Mockienės (Oak Lawn, Ill.). Jis paskelbė gautus raštus iš Altos pirm. dr. K. Bobelio, Karen C. Bedrovskienės (Xenia, Ohio). Lietuvių Bendruomenės JAV centro valdybos pirm. V. Vokulio (nukelta į 9 psl.)

Kai aklieji praregi

Komunistų — vieni žino savo idealą ir jo siekia visom komunistinėm priemonėm. Kiti — komunistais dedasi dėl karjeros ar priversti dėl savisaugos. Treti — aukojasi dėl komunizmo, nenumanydami, kad jie to komunizmo tikslų nesupranta ir tėra tik jo akli įrankiai.

Trečiai grupei, atrodo, būtų artimiausi tie septyniolika Latvijos komunistų, kurių laiškas Vakarų komunistam spausdiname šiame nr.

Jie sakosi nepriklausomos Latvijos laikais dirbę pogrindy, sėdėję kalėjimuose, dalyvavę raudonojoje armijoje. Taigi aukojosi.

Bet kai sakosi studijavę komunizmo vadų raštus, tai tenka suabejoti, ar juos suprato; ar suprato, kad vadų raštai buvo skirti ne gyvenimo tikrovei atskleisti, bet jai pritemdyti; kad vada vienaip galvojo, priešingai rašė.

Reikėjo daugel metų gyvenimo tikrovės, iki praregėjo, kad vadų žodžiai apie internacionalizmą reiškia pagarbimą rusų nacionalizmui ir imperikalizmui; kad žodžiai apie laisvę reiškia rusų laisvę kitom tautom ir kitiem asmenim pavergti.

Tie septyniolika vyrų ilgus metus buvo akli įrankiai, kuriais buvo kasamasi po Latvijos laisvės ir jos gyventojų gerovės pamatus.

Jei Latvijos darbo žmonės atsidūrė Maskvos pavergime, tai ir tie septyniolika už tai turi dalį atsakomybės. Gal šią atsakomybę jausdami, jie ir prabilo tuo laišku.

Prabilo įspėjimu apie Maskvos komunizmo užmačią — su likviduoti tautybes, surusinti gyventojus, kraštą kolonizuoti ir tiek atmiešti, kad galėtų Vakaram pasakyti: va, atėjo laikas, ir mes, kaip jūs norit, vyk-

dysim demokratiškai self-determination.

Laiškas ir yra vertingas tais faktais, kurie rodo Maskvos žingsnius ta kryptimi.

Tiltas — kodėl jo nėra

Okupuotoje Lietuvoje leidžiami "Kultūros barai", vienas iš kultūringiausių ten leidžiamų žurnalų, 12 nr. paskelbė Juozo Keliuotio str. "Tiltas, kurio nėra".

Straipsny kalbama apie "kultūrinius ryšius, kontaktus" tarp Lietuvoje esančių lietuvių ir išeivijos; kalbama apie tiltą, kurio nėra, bet kuris turėtų būti pastatytas.

Autoriumi šiemet sueina 70 metų. Jis yra per tą ilgą laiką daug nusipelnęs lietuvių kultūrai. Dėl tos kultūros jis daug yra nukentėjęs. Ir nėra pagrindo suabejoti jo nuostata.

Tautos tragedija betgi, kad tilto statybą ir jo administravimą lemia ne išeivijoje ir ne Lietuvoje gyvenę lietuviai, bet Maskva. Jei efektyviausias tokių ryšių yra spauda, tai Maskva "tesutinka tokio tilto (ir ne tilto, o tik lieptolį) atidaryti tik vieną pusę — kryptim iš ten".

A. Masionio čia skelbta istorija rodo, kaip jis mėgino pasiųsti antra to tilto kryptim — ten — porą knygelių. Sukonfiskavo. Nors jose tebuvo apie astronautus. Buvo be jokių "sprogdinimo įrenginių iš anksto skirtų ideologinei diversijai", apie kokius kalba J. Keliuotis.

Kodėl spaudos taip bijoma — kas žino... Gal kai sovietinėje pusėje yra toks aukštas spaudimas, tai baiminasi, kad nuo to spaudimo ir iš Vakarų atėjusios spaudos rašalas gali pavirsti "sprogdinimo įrenginiu". (nukelta į 9 psl.)

Lietuvos gen. konsulas A. Simutis trečiosios dailės parodos atidaryme vasario 19 Kultūros Židiny prisega atžymėjimo kaspiną prie dail. V. Vizgirdos paveikslo. (Dail. V. Vizgirdai buvo sueikta didžioji premija už tapybą.) Šalia — dail. V. K. Jonynas, jūry komisijos pirmininkas. Nuotr. V. Maželio

Baltiečių rodo ir Europos tautų geografinėje bei istorinėje panoramoje, rodo iš tolo, rašydamos:

"Zemaičių žemė priklausė kitados baltiečiams, kurie nuo neįsivaizduojamų laikų galėjo gyventi Dniepro aukštupy, ligi, slavų spaudžiami, vis labiau slinko Baltijos jūros link".

"Kai už mūsų išnyksta Karaliaučiaus bokštai, Ištutes-Eitkūnų linijoje prieš mus išsitiesia lietuviškos žemės, kurios apima nuo Kuršių jūros iki anapus Vilniaus. Mes čia įvažiuojame į begalinę Europos rytų lygumą, dėl kurios rungėsi Vilnius, Krokuva, Maskva. Pradžioje priekyje buvo Lietuva, kai ji iš Vilniaus, savo senos sostinės, valstybės ribas nukėlė iki Juodosios jūros. Paskui ją pavadavo Lenkija, kuri nuo Krokuvos Vavelio nužygiavo iki Maskvos sienų. Ir pagaliau Kremlius, kaip trečiasis, išnaudojo savo padėtį šioje lygumoje, dėl kurios rungiamasi, nustumdamas abu varžovus į geidaujamąs sritis pakraštį. Varžybas laimėjo Rusija, ir dėl to Lietuva nieko daugiau neteksta, kaip tik plėtoti savo talentus savo giminės žemėje tarp Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos" (11 p.).

Keliais brūkšniais tuose negausiuose žodžiuose nubrėžtas anas geografinis istorinis bangavimas su aiškiai; Lietuvos dabartinėm aspiracijom.

Panoramą rodomas ir lietuvių charakteris — švelniom paralelėm, bent užuominom baltiečių veidai rodomi šalia kitų tautų veidų bendrame paveiksle:

"Lietuviai — jų šiandien yra 3,2 mil. — yra aukšto ūgio, kresno stoto, šviesiaplaukiai, mėlynakiai; iš pirmo žvilgsnio pagalvosi turįs prieš akis kaimiečius svedus" (23 p.). "Jūra formavo latvių žmogų stipriau nei kontinentas, ir dėl to latvis atrodė judresnis nei kaimietiškas nerangus lietuvis... savo namų įrengimu bei žemės dirbimo būdu darė tokios pažangos, kad juos gali beveik sutapatinti su danais (30 p.).

Užuominom, paralelėm su švedais, su danais sudaromas įspūdis masinio paveiklo, kuriame iš tolo matai baltiečių veidus šalia kitų europiečių. Čia autorius elgiaisi kaip filmo operatorius, kuris duoda bendrą vaizdą iš tolo, kad paskui galėtų duoti to vaizdo detales "iš arti", ryškiom spalvom. O iš arti duoda tada, kai autoriui kyla svarbiausias reikalas — rodyti baltiečių humanistines vertybes. Tada ima lietuvių, latvių, estų vaizdus jau

individualizuoti; ima rodyti pačių lietuvių margumą — žemaičio, aukštaičio, dūkio.

(b) Žvilgsnis judėjime. — Giminytės ryšį su vakariečiais autorius rodo judėjime, keliaujančio žmogaus įspūdžiuose. Antai, rašinė apie Lietuvą pradedą:

"Kai atsiveikini su Kanto karstu Karaliaučiuje ir leidiesi greituju traukiniu Kauno link ir plačią rytų lygumą, tariesi iš pradžios Europą palikęs. Bet koks nustebimas prie Lietuvos sienos — kalba, kurią ten išgirsti, yra tokia europietiška, kad su džiaugsmu įsitikini patekęs iš vienos Europos į kitą. Tai man pasidarė itin aišku, kai Kaune vienas pietietis, paskaitęs iškabose Vailokaitis, Staugaitis, mane paklausė, ką čia veikia tie graikai. Bet tai nėra jokie graikai, tik senovės išlaikę lietuviai, kurių kalba siekia taip giliai į europines pirmprades, kad ji rodo kaip vyresnioji graikų kalbos sesuo" (23 p.).

Arba vėl, rašydamos apie kultūrinę giminytę, apie Rygos ryšį su Vakarais, pastebi:

"Čia pradėjo savo veiklą Hamannas (1730-1778), tas 'šaurės magas'; čia darbavosi nuo 1764 iki 1769 Herderis, kurdamas idealų paveikslą slavų, tarp kurių jis niekad nebuvo gyvenęs — gal kaip tik dėl to ir kūrė jų idealą. Čia dirgavo nuo 1837 iki 1839 Wagneris, ir iš Rygos jis leidosi į tą audringą kelionę, kuri jam įkvėpė 'Skraidantį Olandą' (31 p.).

Toks dinamiškas, iš arti priėjimas yra patrauklus skaitytojui, įtaigojantis, įtikinantis.

(c) Sentimento padažas. — Jei mokslinio veikalo stilius, sakoma, esti objektyvus — nerodo nei autoriaus simpatijos nei antipatijos, tai publicistinis prašneka protu, kad pataikytų į skaitytojo protą, prašneka širdimi, kad pataikytų į širdį. "Baltisches Schicksal" autorius šio sentimentu neslepia. Šiltom spalvom piešia lietuvių, latvių, esto paveikslus, nors kiekvienas jų individualus. Pasiptikinęs ir su ironija kalba apie kryžiuočių ordina, kuris sunaikino prūsųs.

"Tik keletas dokumentų kalba mum apie šią tiek nelaimingą, kiek ir narsią tautą, per kurios kapą mes neša traukynis nuo Marienburgo per Elbingą ir Karaliaučius. Bet dar ir mirdami jie atsikertijo savo pavergėjui, nes retu atsitikimu žudikas gavo nužudytojo vardą: ordino riteriai buvo pavadinti prūsais (t. y. Pruzzen) ir jų valstybė, kurią jie sudarė, susijungdami su Brandenburgu, gavo tą patį vardą, kuris — istoriškai žiūrint — yra ne kas kita kaip Kaino ženklas" (11 p.).

Siekdamas skaitytojo supratimo ir sentimentu, autorius nėra optimistas dėl dabarties. Tai nuskamba grandžia ironija, baigiant rašinė "Apie baltiečių tautas ir kalbas":

(Bus daugiau)

JUOZAS
ERETAS

TARNYBOJE LIETUVAI

29

(a) Žvilgsnis iš tolo ir iš arti. — Parodyti trijų tautų vertybes ir dar jų ryšį su Europa per 40 puslapių yra didelis ir sunkus uždavinys. Sunkesnis nei parašyti 300 puslapių istoriją. Ereto plunksna tam naudoja filmo priemonėm: rodyti daiktus iš perspektyvos, "iš tolo", ir rodyti juos "iš arti".

Rodo "iš tolo", rodo panoraminį paveikslą, kuriame tarp indoeuropiečių yra ir baltiečiai su savo kalba, konkrečiai lietuvių kalba. Indoeuropiečių, ty, kurie nuo senųjų indų iki prancūzų ir nuo islandiečių iki italų apgyveno Europą, priminė kalba, "vadinamas sanskritas" — sako autorius — dar atskamba senųjų indų maldų raštuose; ji skamba graikų klasiniame palikime; ji ataidi lotyniškuose romėnų įsakuose, ir ji tebegyvena lietuvių lūpose. Nors kaip garbinga yra senoji indų kalba; ir kokios gražios formos yra graikų, bet šių ir kitų indoeuropiečių kalbų reikšmę pralenkia lietuvių kalba pačiu faktu, kad ja dar šiandien kalbama. Kas sutinka lietuvių — sutinka "europiečių Adomą". Ir šiam teigimui paremti cituoja prancūzų lingvistą Meillet; cituoja prancūzą Reclus, kurie Europoje yra gerai pažįstami.

ŠV. PRANCIŠKAUS VIENUOLIJOS AUKSINIS JUBILIEJUS

Štai skamba Aukščiausiam mūsų padėkos giesmė, sulaukus penkiasdešimt metų nuo mūsų įsikūrimo.

Šis mūsų istorinis įvykis prasidėjo 1922 kovo 12, kai dvidešimt keturios seselės, a.a. prel. M. Krušo, kun. M. Kazėno ir kun. J. Sutkaičio iniciatyva bei drąsa, galutinai atsiskyrė nuo lenkų vienuolyno. Jų tikslas buvo įsikurti savarankiškai, kad galėtų pilnai ir nevaržomai darbuotis mūsų lietuviškų parapijų mokyklose.

Minėti steigėjai šiuo reikalu kreipėsi į Pittsburgho vyskupą Hugh C. Boyle, tikėdamiesi naują vienuolyną įkurti šioj diecezijoj. Vyskupas šiam užsiimimui ne tik pritarrė, bet seselės nuoširdžiai priėmė savo globon. Vėliau buvo susisiekta su vokiečių seselių vadovybe, kuri sutiko lietuviškas priklausti ir jas auklėti pagal šv. Pranciškaus įstatus ir dvasią. Trejus metus šios pionierės seselės savo veiklą plėtė mūsų mokyklose, palaikydamos ryšius su vokiečių vienuolyno centru.

Mūsų steigėjų, parapijų klebonų ir gerasirdžių lietuvių vi-

sokeriopa parama, 1925 mūsų svajonė išsipildė. Toliau nuo miesto triukšmo, ramioj, gražioj gamtoj, miškų fone, iškilo erdvas mokslo ir kultūros pastatas — seselių savi namai. Toji vieta šiandien vadinama Dievo Apvaizdos kalneliu.

I savąją pastogę įžengus, džiaugsmas buvo begalinis. Tačiau didelė skolų našta sunkiai slėgė šių lietuvių pečius. Bet ir čia Dievo Apvaizda ypatingu būdu jas globojo.

Parapijų klebonai, organizacijos, ankstesnės kartos lietuvių skubėjo seselėms į pagalbą. Parapijose vyko rinkliavos, pramogos, gegužinės. Radosi fondatorių. Gerasirdžiai žmonės kasmet siuntė ir dar tebesiunčia aukas šv. Antano novenai.

Mūsų pašaukimų skaičiui didėjant, parapijose atsiradė daugiau mokyklų; darbo dirva buvo plati. Šalia valdžios nusta-

tytų kursų dėstymo, vaikai buvo auklėjami pagal mūsų tikėjimo principus, kartu buvo ugdoma ir mūsų tautos meilė jų širdyse.

1926 kun. J. Skripkus buvo paskirtas šio vienuolyno kape-

UŽ PERSEKIOJAMĄ BAŽNYČIA LIETUVOJE

Gavėnia yra tinkamiausias metas gailėstingumo ir ypatingos artimo meilės laikas. Todėl Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa gavėnį beldžiasi į širdis, kviesdama į solidarumą su persekiojamais dėl Dievo ir Tėvynės meilės Lietuvoje.

Kasdienės maldos, pamaldos, aukojamos mišios kasdien ta intencija, aukų telkimas visai šiai akcijai yra kelias į solidarumą.

LKRŠ prašo — visus asmenis skirti auką, lietuvių parapijas padaryti rinkliavą bažnyčiose, lietuvių organizacijas taip pat atsiųsti savo dovaną. LKR Šalpos rėmėjų susiorganizavimas ir jų skyrių — būrelių sudarymas, narių rėmėjų, ypač mecenatų telkimas yra svarbiausi labdaros žygiai.

1971 metais lietuvių ir lietuvių draugai nuoširdžiai rėmė L. K. Religinę Šalpą. Visiem ir kiekvienam LKR Šalpos valdyba dėkoja; dėkoja už tuos, kurie padėkoti negali.

Cia suminime LKRŠ aukotojų eilę. Negalime paminti kiekvieno atskirai, nes neturime vardų ir, be to, sąrašas susidarytų ilgas. Žinotina, kad kiekvieno auką yra sužymėta, kiekvienam padėkota, jei tik gautas adresas.

Aukos skelbiamos nuo 1971 vasario 1 iki 1972 sausio 31.

PARAPIJŲ IR MISIJŲ AUKOS

Šv. Juozapo, Waterbury, Conn. — 1,515 dol.; Gailėstingosios Dievo Motinos, Hamilton, Kanada — 1,065; Šv. Kazimiero, Los Angeles, Calif. — 902; Šv. Jurgio, Cleveland, Ohio — 772.70; Šv. Kazimiero, Sioux City, Iowa — 655; Šv. Trejybės, Wilkes Barre, Pa. — 545; Šv. Juozapo, Scranton, Pa. — 530; Šv. Alfonso, Baltimore, Md. — 515; Prisikėlimo, Toronto, Kanada — 510.20; Aušros Vartų, Worcester, Mass. — 467; Šv. Kryžiaus, Dayton, Ohio — 422.85; Šv. Petro ir Povilo, Elizabeth, N. J. — 362; Šv. Jurgio, Albany, N. Y. — 333; Šv. Kazimiero, Worcester, Mass. — 325; Šv. Jurgio, Philadelphia, Pa. — 316; Šv. Marijos, Kingston, Pa. — 315.50; Nesiliaujančios Pagalbos šv. Mergelės, Cleveland, Ohio — 300; Šv. Jurgio, Shenandoah, Pa. — 289.50; Šv. Trejybės, Hartford, Conn. — 265; Šv. Jono Krikštotojų, Toronto, Kanada — 250; Šv. Kazimiero, Plymouth-Lynwood, Pa. — 245; Šv. Petro, So. Boston, Mass. — 232.85; Šv. Juozapo, Lowell, Mass. — 225; Šv. Pranciškaus, Lawrence, Mass. — 220; Šv. Jurgio, Norwood, Mass. — 212; Šv. Kazimiero, Pittsburgh, Pa. — 210.25; Nekalto Prasidėjimo šv. Mergelės, E. St. Louis, Ill. — 210; Šv. Kazimiero, New Haven, Conn. — 207; Aušros Vartų, Chester, Pa. — 200; Šv. Andriejaus, New Britain, Conn. — 200; Šv. Kazimiero, Pittston, Pa. — 200; Šv. Kazimiero, Brockton, Mass. — 185; Šv. Kazimiero, Paterson, N. J. — 185; Šv. Kazimiero, Providence, R. I. — 183; Lietuvių Misija, Sudbury, Kanada — 169; Šv. Mykolo, Easton, Pa. — 163; Apreiškimo, Frackville, Pa. — 152; Šv. Petro ir Povilo, Hazleton, Pa. — 152; Šv. Andriejaus, Philadelphia, Pa. — 150; Šv. Juozapo, Mahanoy City, Pa. — 150; Šv. Petro ir Povilo, Homestead, Pa. — 150; Šv. Pranciškaus, Athol, Mass. — 150; Šv. Onos, Luzerne, Pa. — 142.65; Šv. Pranciškaus, Miners Mills, Pa. — 141.19; Nekalto Prasidėjimo šv. Mergelės, Cambridge, Mass. — 127; Šv. Kazimiero, Philadelphia, Pa. — 125; Šv. Pranciškaus, Minnersville, Pa. — 125; Šv. Kryžiaus, Mt. Carmel, Pa. — 124; Šv. Mykolo, Bayonne, N. J. — 115; Šv. Antano, Bridgeville, Pa. — 108.86; Šv. Marijos, Wanamie, Pa. — 105.36; Aušros Vartų, Montreal, Kanada — 100.38; Nekalto Prasidėjimo šv. Mergelės, Chicago, Ill. — 100; Šv. Izidoriaus, Braddock, Pa. — 100; Šv. Vincento, Pittsburgh, Pa. — 100; Šv. Mykolo, Scranton, Pa. — 90.65; Šv. Juozapo, Duryea, Pa. — 88; Lietuvių Misija, Belmont, Calif. — 80; Šv. Kazimiero, Chicago, Ill. — 75; Šv. Kazimiero, Delhi, Kanada — 75; Šv. Kazimiero, St. Clair, Pa. — 67; Šv. Juozapo, Hanover, Pa. — 66.68; Šv. Marijos, Eynon, Pa. — 63.95; Šv. Petro ir Povilo, Tamaqua, Pa. — 58; Šiluvos Marijos, Maizeville, Pa. — 56.85; Karalienės Angelių, St. Catharines, Kanada — 50; Sopulingosios Dievo Motinos, Kearny, N. J. — 50; Šv. Antano, Omaha, Nebr. — 50; Šv. Kryžiaus, Schenectady, N. Y. — 50; Šv. Petro ir Povilo, Sugar Notch, Pa. — 50; Šv. Trejybės, Newark, N. J. — 50; Šv. Vincento, Girardville, Pa. — 50; Šv. Jono, Coaldale, Pa. — 48.15; Šv. Jėzaus Širdies, New Philadelphia, Pa. — 45; Šv. Onos, Jersey City, N. J. — 40; Šv. Marijos, Plano, Ill. — 35; Viešpaties Jėzaus Atsimainymo, Maspeth, N. Y. — 30; Šv. Kazimiero, Winnipeg, Kanada — 26; Apreiškimo, Brooklyn, N. Y. — 25; Šv. Antano, Reading, Pa. — 25; Šv. Jurgio, Brooklyn, N. Y. — 25; Aušros Vartų, New York, N. Y. — 10; Lietuvių Misija, Ottawa, Kanada — 10; Šv. Antano, Detroit, Mich. — 10; Šv. Bartolomėjaus, Waukegan, Ill. — 10 dol.

(Bus daugiau)

lionu. Nuo pat savo atvykimo šis darbuotis, jaunas kunigas visomis jėgomis rūpinosi ne tik dvasiniais, bet ir medžiaginiais seselių reikalais. Jis arė dirvą, plėšė dirvonus, lygino žemę, sodino įvairiausių medžių. Kad Dievo Apvaizdos kalneliu šiandien kiekvienas praeivis gėrisi, kaip gamtos dailininko kūrinio, kad ši žemelė apsupta šaliuojančių ažuolų, pušų ir vaismedžių, tai kunigo kapeliono nuopelnas. Jo darbų įnašas mūsų vienuolijai yra beribis. Jo kilnus pasižymėjimas liks pavyzdžiu ateinančiom kartom. Ši mūsų garbinga kapelionė Aukščiausiasis pasiūkė pas save 1965.

Laikui bėgant, daugely parapijų įsisteigė mūsų vienuolijos rėmėjų skyriai. Kokį nuostabų vaidmenį šie pasižymėję veikėjai yra atlikę mūsų gerovei, negalim žodžiais tinkamai nusakyti. Jų pastangomis ir darbu seselės sugebėjo pastatyti mergaitėms erdvią, atitinkančią vėliausius reikalavimus, akademiją, naują koplyčią, įrengti daugiau gyvenamųjų kambarių. Ypačingos padėkos yra verti šie skyriai: Chicago, Ill., Pittsburgh, Pa., Philadelphia, Pa., Grand Rapids, Mich., Detroit, Mich., Amsterdam, N. Y., Homestead, Pa., Hartford, Conn.

Ryškiausiai savo veikla pasižymėjo penki Chicago skyriai. Bendrai darbuodamiesi su Chicago apskritim, jie kasmet vienuolijai gausiai remia seimo progą, pavasariniais banketais, kviesdami amžinų narių ir parūpindami pomirtinių palikimų. Toks jų dosnumas ir pasižymėjimas jau tęsiasi nuo 1925. Lai Dievo malonė juos lydi ir stiprina toliau šiame apaštalinio darbo.

Bet gyvenimo srovė nesilaiko vietoj. Keičiasi žmonės, o su jais ir aplinkybės. Pašaukimų skaičiui, kaip ir kituose vienuolynuose, sumažėjus, padidėjo mokytojų trūkumas. Dauge-lio parapijų lietuvių išsikėlė į patogesnius rajonus. Tokiu būdu sumažėjo ir mokinių skai-

čius. Mūsų mokyklos, kaip ir visos kitos plačiojo Amerikos, atsidūrė sunkiame, finansiniame stovy. Užtat, diecezijos mokyklų vadovybėm pritarant, mūsų seselės iš keleto mokyklų pasitraukė.

Kaip greit praėjo mūsų darbuotės penkiasdešimt metų! Su pagarba šiandien žvelgiam į tuos dvasiniais turtais vaisingus, aukso raidėmis išmargintus mūsų istorijos lapus. Reiskiam gilia padėką visiem, kurie koku nors būdu prisidėjo prie aplinkybių, mus įgalinančių skleisti Dievo karalystę šioj žemėj.

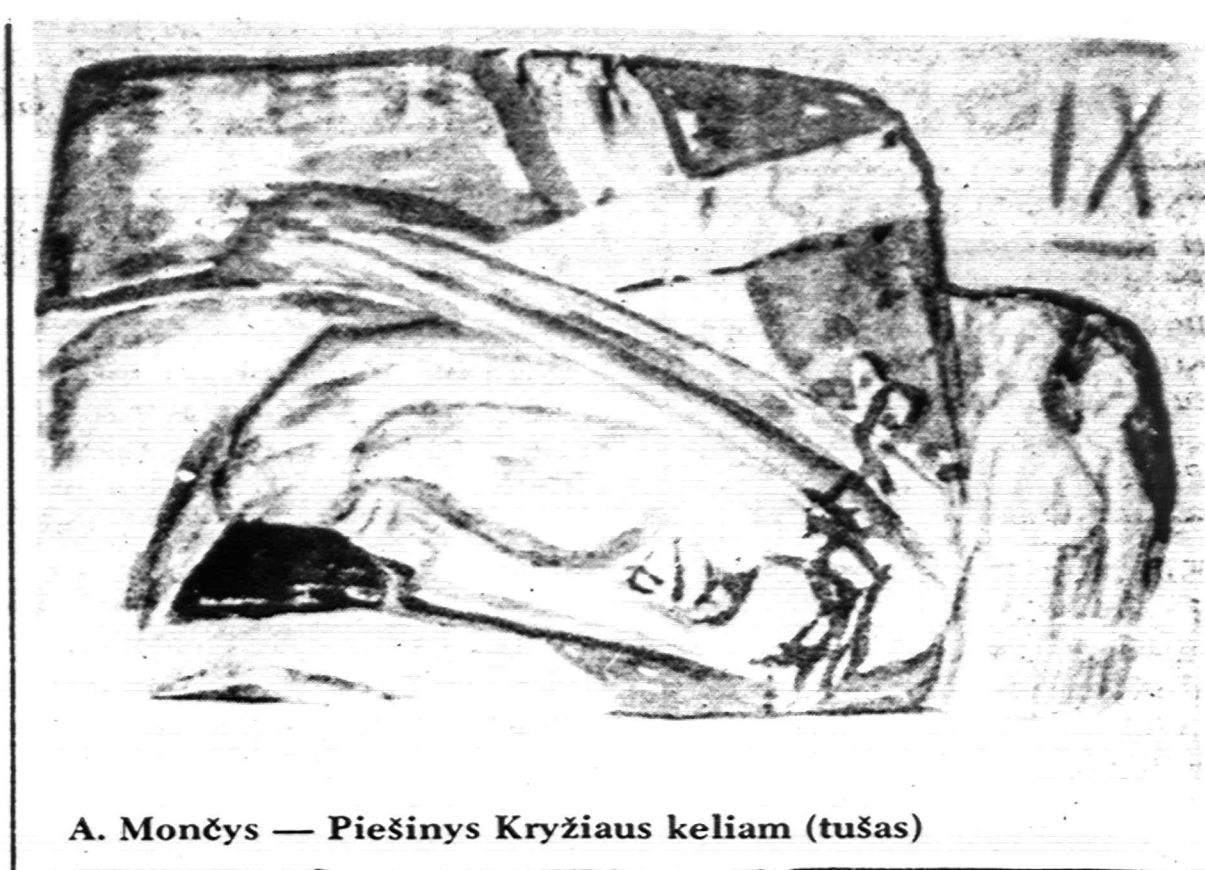
Dievo maldos namai, kultūros ir mokslo įstaiga, puikiai išlaikoma ligoninė, taip pat ir Pietų Amerikoje vedamos pradinės mokyklos, gimnazijos ir ligoninė — tai amžinas paminklas, skelbiantis mūsų artimo meilės, pasiaukojimo ir kilnaus idealizmo dvasią. Visą, ką mes pasiekėm per šiuos penkiasdešimt metų, galėjom pasiekti tik jūsų gausių aukų ir krikščioniškos meilės dėka.

Seselės pasiryžusios šį jubiliejų metą atžymėti kelias atvejais. Kovo 12 jos visos suvažiuos į motinišką namą, kur bendrai šv. Pranciškaus seimo padėkos Dievo Apvaizdai už gausias malones, suteiktas visai vienuolijai. Diecezijos vyskupas V. M. Leonardas auko misias. Bus ir kitos specialios liturginės apeigos. Žodžiais-vaizdais bus peržvelgiama vienuolijos istorija. Bus iškilmingos mišios už gyvus ir mirusius mūsų steigėjus, fondatorius, klebonus, rėmėjus ir geradarius. Šią ypatingą dieną seselės jūsų intencijas pils ir nevystanti aukso žiedų maldos vainika.

Dievė, nenykstančių gėrybių Kūrėjau, savo malonių turtais gausiai atlygink visiem mūsų geradariams!

Dėkingos,

Šv. Pranciškaus Seselių "P. S." Mūsų adresas: Sisters of St. Francis, Grove and McRoberts Roads, Pittsburgh, Pa. 15234.

A. Monėys — Piešinys Kryžiaus keliam (tušas)

Gavėninės mintys

T. LEONARDAS
ANDRIEKUS, O.F.M.

KONTAKTAS SU DIEVU

Keista apraiška yra palietus XX-to amžiaus supramontintą civilizaciją — žmonės gyvena milijoniniuose miestuose, o tarp savęs beveik neturi asmeninio kontakto.

Vos dviejų seimų namuose gyventojai kartais lieka mažai pažįstami.

Ką sakyti apie daugiaaukščių pastatus, kur gyvena šimtai seimų!

Tarp jų nėra jokio kaimyninio kontakto nei sėkmėje, nei nelaimėje.

Vestuvės Amerikoje būna gausios, bet laidotuvės menkos — tik mažytis būrelis palydovų arba vos keli asmenys.

Pasitaiko ir labai skaudžių atvejų — užpultas ir net žudomas žmogus viešai gatvėje nesusilaukia pagalbos iš praeivių.

Tai galėtume vadinti išsigimusia civilizacija, kuri į begalinis centrus išsiplėtojęs žmones, bet nutraukė tarp jų kontaktą.

Žmogus pasijuto vienišas milijoniniame mieste, kur gyvena ir miršta minios.

Kilo vienvietės baimė, vedanti net į pamišimą bei nervinį pakrikimą.

Kur aptiksi šiandien žmogų, kuris nebijotų senatvės, nors pakankamai turėtų išteklį juodai dienai?

Visus gąsdina vienvietė, nes jaučiama, jog giminių bei kelių artimų žmonių mirtim pasibaigs asmeninis kontaktas šioje žemėje.

Liksi vienišias ir nepažįstamas milijoninėje minioje...

Tačiau ši nelaiminga mūsų civilizacijos apraiška turi vieną labai pozityvią pusę — ji iškelia būtinybę gyventi kontakte su Dievu.

Jeigu kaimynai šalti ir nepažįstami, žmogui dar labiau reikalinga dieviška šiluma.

Jigu nėra su kuo nuoširdžiai pasikalbėti, būtina užvesti kalbą su Viešpačiu maldoje.

Zvelgiant į supramontintą civilizaciją, kai žmogus atsidūrė vienvietėje, aiškėja, kodėl Kristus taip įsakmiai skatina mus melstis.

Juk, rodos, Dievas žino, ko žmogui reikia ir kaip jį išaukštinti — kodėl gi dar tas nuolatini išsisakymas?

Esame įpareigoti maldauti net tokių dalykų, kurie, rodos, priklauso tik vienam Dievui. kaip Jo karalystės įgyvendinimas žemėje, darbininkų arba kunigų siuntimas į dvasinį lauką. Jo valios išsipildymas danguje ir žemėje...

Kaip matosi, Kristus liepia nuolat melstis ne todėl, kad Visagalis nežinotų mūsų vargų ar būtų reikalingas mūsų pagalbos savo tobuliam planam, bet kad mus laikytų nuolatiniame kontakte su savim.

"Melskitės ir niekad nepaliaukite" reiškia: Būkite visados su manim pokalbyje, kad išvengtumėte vienvietės.

Tai dieviškas kontaktas, daugelio nesuprastas ir neįvertintas.

Tegul atgauna žmonija jėgą melstis, ir ji išspręs savo problemas!

Tegul vienišas žmogus atvečia lūpas maldai, ir jo vienvietė užsipildys Dievu.

Besikalbant tiesiai iš širdies ar iš maldos, aiškės tikėjimo tiesos apie Apvaizdą, Dievo visur buvimą. Jo meilė kūriniams, Jo galią teikti pagaudos bevilčių padėty...

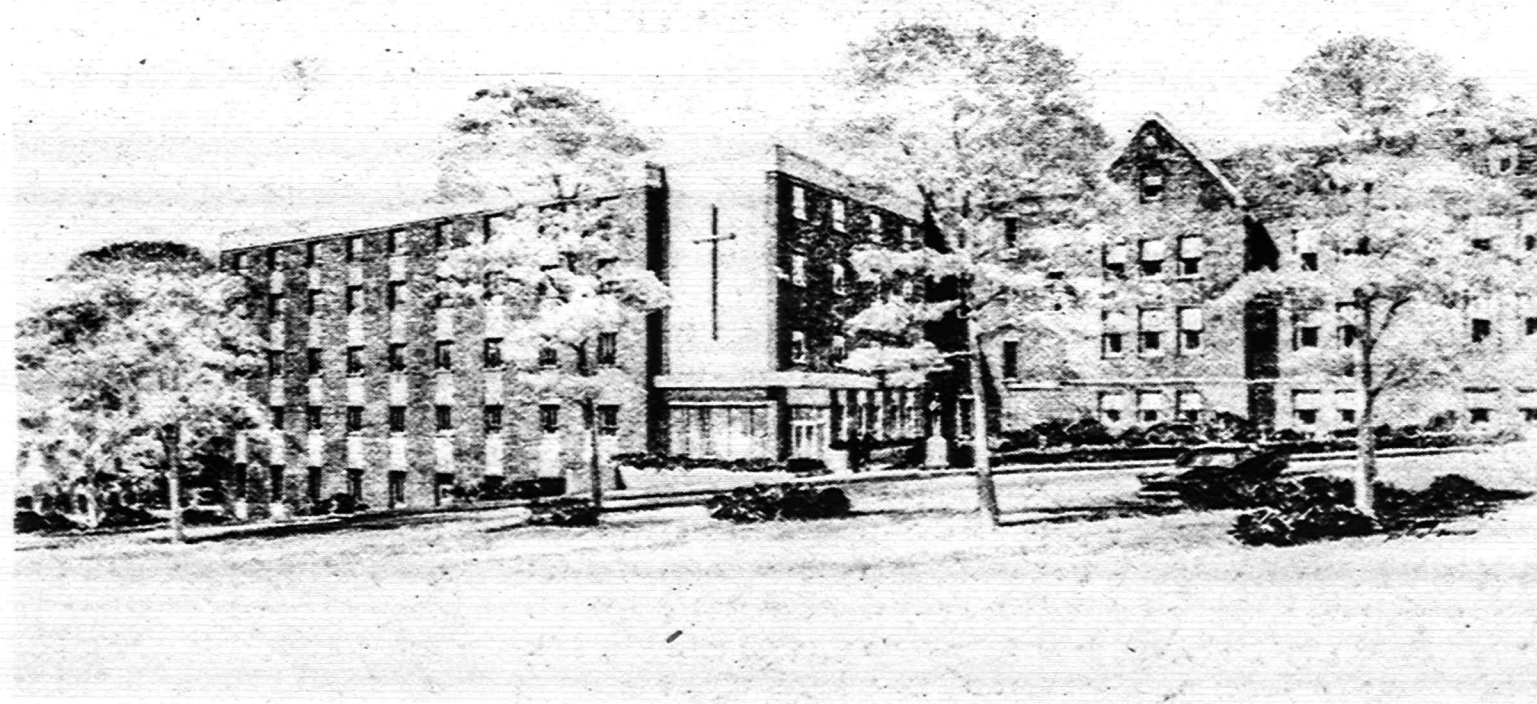
Mūsų civilizacija be privačios ir viešos maldos būtų lyg iškilminga koncertų salė be muzikos.

Greičiausia dėl to Jungtinių Tautų organizacija yra tokia neveiksminga, kad jos pastate New Yorke niekad nėra suskam-bėjusi malda.

juos lotyninti, nebent to pageidautų vardo savininkas.

Prėjusiam vadyne buvo pasiūlyta žvaigždute atskirti klebonus ir vienuolynų viršininkus nuo kitų kunigų: karo ir ligoninių kapelionų, administratorių, universitetuose dėstančių, diplomatinėje Vatikano tarnyboje dirbančių ir kitas įvai-

(nukelta į 9 psl.)

Šv. Pranciškaus vienuolynas — motiniškas namas Pittsburghe.

Kun. Simono Morkūno jubiliejinė tūkstantinė

Vasario 16-ji kun. Simonui Morkūnui buvo keleriopai prasminga diena. Tą dieną jis minėjo savo 70 metų sukaktį, reikšmingai ją atžymėdamas: skirdamas 1,000 dol. Lietuvių Katalikų Religinė Šalpai. Jis taip šios organizacijos pirmuoju kunigu mecenatų. Skirdamas auką, pažymėjo: "Noriu atsiminti 30,000 Lietuvos partizanų, koncentracijos stovyklose, kalėjimuose nužudytus ar nuo kančių mirusius virš 300 lietuvių kunigų, 4 vyskopus ir daugiau kaip 200,000 lietuvių, įskaitant mano brolių, seserį, brolienę su dukra ir kurso draugus kunigus."

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos pirmininkas vysk. Vincentas Brizgys, valdyba ir visi nariai nuoširdžiai dėkoja už tokią dosnią auką.

Kun. S. Morkūnas visą savo gyvenimą skyrė labdariniam darbam. Daugelis mūsų gerai prisimena jo veiklą Kaune — Žaliakalnyje, Vilijampolėje. Šimtus gelbėjo, globojo, pragyve-

nimą parūpino, jiems namus įkūrė. O kaip sėkmingai dirba mažoji S. Kazimiero lietuvių parapija Sioux City, Iowa!

Sveikindamas savo kurso draugą kun. Simoną, rašiau: "Tavo amžiaus sukaštis yra nepaprastai reikšmingas, nes savo visą amžįlį pašventei Dievo didesnei garbei, tėvynės laimei, lietuvių gerovei ir vargšų gy-

venimo palengvinimui." Kiekviena jo veiklos išvartė vaga yra gražus gerų darbų žygis. Apie kiekvieną būtų galima daug ir ilgai rašyti.

Tikim, kad bus daug kun. S. Morkūno sekėjų. LKR Šalpos rėmėjai organizuojasi. Atsirase eilė amžinų narių, aukojančių po 5 dol. metam. Atsirase ir mecenatų. Pirmoji tūkstantinė suras kitas. Persekiojamai Bažnyčiai Lietuvoje reikalinga pagalba.

LKRŠ valdybos vardu
Kun. Stasys Raila,
reikalų vedėjas

SKAITYTOJAI PASISAKO

VARDYNO REIKALU

Besirengiant išleisti naują lietuvių katalikų kunigų Vardyno laidą, reikėtų išvengti kai kurių netikslumų bei neaiškumų, pastebėtų anksčiau išleistame Vardyne.

Pirmiausia reikėtų atsakyti nuo lietuviškų vardų lotyninimo: vieni vardai sulotyninti, kiti palikti lietuviški, treči — angliški, dar kitur vienas to paties asmens vardas sulotynintas, gi vidurinis paliktas tautiš-

kas. Tegu, pavyzdžiui, ir vardu žinomas bando iš CAROLUS atpažinti tikruosius vardus: Carl, Charles, Karl.

Vardyne nesilaikyta vieno: vienoj vietoj vardai atspausdinti gražiai lietuviškai, kitoj gi vietoj tie patys vardai jau sulotyninti. Ar nebūtų geriau, kad Vardyno tvarkytojas prisilaikytų The Official Catholic Directory, kur vardai atspausdinti taip, kaip pavieniai asmenys pageidavo? Niekas neturi teisės vardus kaitalioti ar

SEPTYNIOLIKA LATVIJOS KOMUNISTŲ RAŠO VAKARŲ KOMUNISTAM

"Nuorašus prašome pasiųsti Rumunijos, Jugoslavijos, Prancūzijos, Austrijos, Ispanijos ir savo nuožiūra kitų partijų vadovams, o taip pat asmeniškai draugam Aragonui ir Garaudy Prancūzijoje."

GERBIAMIEJI DRAUGAI,
Jūs kreipiasi 17 Latvijos komunistų. Rašome jums dėl to, kad nematome kito kelio įtakoti veiklai bei įvykiams, kurie daro didelę žalą komunistiniams sąjūdžiui, marksizmui-leninizmui, mūsų tautai ir kitom mažom tautom.

Tais klausimais, kuriais čia rašome, eilė komunistų pasisakė partijos vietinės organizacijos, kreipėsi į Sovietų Sąjungos KP CK, bet rezultatas — tik represijos.

(KAS MES ESAME)

Kad Jūs teisingai mus suprastumėte, mes turime keletą žodžių apie save pasakyti. Mes ne oportunistai, ne "kairieji" ir ne "dešinieji". Mes komunistai, ir dauguma mūsų tokiais tapo jau prieš 25-35 metus ir prieš daugiau metų. Mes norime tik gero socializmui, marksizmui-leninizmui, žmonijai. Visi mes esame čia, Latvijoje, gimę, čia gyvename, ir dauguma mūsų patys yra patyrę buržuazinės santvarkos ydas, ir partijos eiles įstojo, kai ji buvo pogrindyje, buvo išsifruoti, ilgus metus buvo buržuazinės Latvijos kaledimuose ir katorgoje. Kova už sovietinę valdžią, už socialistinę santvarką buvo mūsų gyvenimo tikslas ir turinys. Mes visi studijavome marksizmo-leninizmo pradininkų veikalus. Praėjusio pasaulinio karo metais mes buvome sovietų armijos eilėse ir partizanų daliniuose, kariavome prieš vokiškus fašistinius grobius. Pokariniais metais mes aktyviai dalyvavome savo krašto socializmo statyboje. Mes tyrė siela padarėme viską, kas nuo mūsų pereinama. Engelse-Markso-Lenino mokslui įgyvendinti, bet su skausmu širdyse įsitikinome, kad su kiekvienais metais pas mus daugiau ir daugiau grubiai iškraipomos jų idėjos, kad leninizmas pas mus panaudojamas kaip skraistė didžiuriam šovinizmui; kad žodžiai pas mus skiriasi nuo veiksmų. Komplikuojame kitų šalių komunistų veikimą. Pajūnojam, užuot padėję.

Pradžioje mes manėme, kad šios reikšmės tėra atskirų vadovų eilinės klaidos, nesuvokimas panašios politikos žalos, bet ilgainiui mes įsitikinome, kad didžiuriam šovinizmas yra Sovietų Sąjungos KP vadovybės apgalvota kryptis, kad mažų tautų prievartinė asimiliacija Sovietų Sąjungoje yra vienas iš artimiausių ir svarbiausių valstybinių vidaus uždavinių.

(KAS ŽINOTINA APIE MŪSŲ GIMTĄJĄ LATVIJĄ)

Latvija tokis mažas kraštas, kad vargiai ar daugeliui už jos sienų yra žinoma jos istorija, jos geografinė ir ūkinė charakteristika. Kad palengvintume susiorientuoti tuose dalykuose, apie kuriuos toliau bus kalbama, labai trumpai papasakosime apie savo gimtinę Latviją.

Jau daugiau kaip prieš du tūkstančius metų Baltijos jūros rytiniuose pakraščiuose gyveno kuršių, žemgalių, sėlių ir latgalių gentys. Savo kilme jos priklausė indoeuropiečių tautų grupei. Kadangi jos gyveno prie jūros įlankų ir laivybinių upių — Dauguvos, Vyslos, Ventos ir kt. — žiočių, šios vietovės nuo seno traukė dėmesį stambesniųjų vakarinių ir rytinių tautų, visų pirma vokiečių ir rusų.

Kardo ir kryžiaus pagalba juos (kuršius, žemgalius, sėlius, latgalius) jau XIII amžiaus pradžioje sugniuždė vokiečių kryžiuočių ordina. Latvių tautos kartų kartos apie 700 metų gyveno pajungtos vokiškųjų riterių ir baronų.

Užgrobti Baltijos jūros pakraščius neužšalančius uostus — Ventpilį, Liepoją, Rygą, Taliną, — buvo ir Rusijos carų seniausio svajonė. Carui Petriui I šias svajones pasisekė įknyti. Tokiu būdu mūsų proseneliai pateko į carinės Rusijos jungą. Atskirose Latvijos dalyse protarpiais šeiminkavo lenkai ir švedai. Visi minėtieji pavergejai bandė asimiliuoti vietines gentis, — iš jų vėliau susidarė lietuvių, latvių ir estų tautos, — bet nė vienas jų užkariautojų tautai nepavyko.

Latvija, Lietuva ir Estija nepriklausomybę įgijo po I pasaulinio karo 1918 metais. Latvijos teritoriją sudarė 66,000 kvadratinų kilometrų. Toje teritorijoje tada gyveno du milijonai gyventojų, kurių 76% buvo latviai. Latvijoje nusistėjo buržuazinės demokratijos santvarka su daugiapartinė sistema. Vyko politinė klasių kova ir priklausomai nuo jėgų santykio santvarka buvo daugiau ar mažiau demokratinė. Profesinės sąjungos ir socialdemokratų partija nuo 1918 iki 1934 veikė legaliai, o komunistų partija nuo 1919 iki 1940 metų — pogrindyje.

Prieš II pasaulinį karą Sovietų Sąjunga privertė buržuazinės Latvijos vairotoją Ulmanį pasirašyti susitarimą dėl įsileidimo į Latvijos teritoriją stambių raudonosios armijos įgulių, o 1940 metais, raudonajai armijai padedant, buržuazinė valdžia buvo nuversta, Latvija buvo įjungta į Sovietų Sąjungą.

Buržuazinės demokratijos santvarkos laikotarpiu pažymėtina išsivystė latvių tautos ūkis ir kultūra. Latvija, lygiomis su Danija ir Olandija, pasaulinėje rinkoje prekiaavo aukščiausios rūšies sviestu, sūriais, kiaušiais, mėsa (bekonu), piautine miško medžiaga, linais. Buvo taip pat eksportuojami elektrotechnikos dirbiniai, optika ir kt. pramoninės prekės. Veikė valstybinis universitetas su devyniais fakultetais ir dar keturios aukštojo mokslo įstaigos, opera, muzikos-dramos ir keletas dramų teatrų, koncertus atliekančieji kolektyvai.

Per II pasaulinį karą apie 40,000 gyventojų evakavosi į Rusijos gilumą. Raudonosios armijos sudėtyje buvo ir dvi latvių divizijos. Likusieji gyventojai... (pusė eilutės neįskaitoma). Dalis Latvijoje pasilikusių gyventojų buvo vokiškųjų fašistų sunaikinta, dalis žuvo frontuose prieš raudonąją armiją, o dalis tautos karo pabaigoje emigravo į Vakarų šalis (į Vakarų Vokietiją, Švediją, Australiją, JAV ir kitur).

(MASKVA ĖMĖSI ASIMILIUOTI KITAS TAUTAS)

Po II pasaulinio karo, prisimė sau uždavinį dabar jau visiems laikams įsitvirtinti Latvijos, Lietuvos ir Estijos teritorijose, Sovietų Sąjungos KP CK vadovai nustatė kryptį į šių teritorijų prievartinį apgyvendinimą rusais, gudais, ukrainiečiais. Latvių, lietuvių ir estų, kaip kad ir kitas mažas tautas, Sovietų Sąjungoje pradėjo prievarta asimiliuoti, nepaisant, kad tai atvirai prieštarauja marksizmo-leninizmo mokslo principams.

Kadangi mes po šiuo raštu negalime savo parašų padėti, Jūs galite pagalvoti, kad tai, kas pasakyma, nėra tiesa, kad mes perdedame atskirus trūkumus, kurie darbe neišvengiami.

Ne. Taip nėra. Tegu byloja faktai. Pradėkime tais teisingais žodžiais, kurie buvo užrašyti Sovietų Sąjungos KP CK 1953 birželio 12 prezidiumo nutarime. (Vienintelis panašus teisingas nutarimas). Pranešamas apie šį Sovietų Sąjungos KP CK prezidiumo nutarimą, Latvijos KP CK I sekretorius ir Sovietų Sąjungos KP CK prezidiumo narys-kandidatas Janis

Kalnberzinš Latvijos KP CK plenumo 1953 birželio mėnesį pareiškė:

"Sovietų Sąjungos KP CK prezidiumas priėmė nutarimą, kuriame rašoma:

1. Įpareigoti visus partinius ir valstybinius organus pagrindinai pataisyti padėtį sąjunginėse respublikose — baigti su sovietinės tautybių politikos iškraipymais;

2. Organizuoti paruošimą, ugdymą ir platų išsilimą į vadovaujančią darbą vietinės tautybės žmonių; pakeisti ne vietinės tautybės žmonių išsilimo ir kadrus praktiką; paleistis nomenklatūrinis darbuotojus, nemokančius vietinės kalbos, atšaukti Sovietų Sąjungos KP CK žinion;

3. Sąjunginėse respublikose raštvėdybą vesti gimtąja vietine kalba."

Latvijos KP CK I sekretorius Kalnberzinš minėtame Latvijos KP CK plenumo pareiškė, kad Sovietų Sąjungos KP CK prezidiumo nutarime atšiauriai, bet teisingai Latvijos SSR adresu pasakyma. Nutarime rašoma, kad Latvijos KP CK ir Ministrų Taryba (suprantama, Maskvai spaudžiant) lig šiol grubiai pažeidinėjo tautybių politikos lenininius principus. Daugelis partinių, sovietinių bei ūkinį vadovų, remdamesi melagingu budrumu, reikšdami visuotinį nepasitikėjimą vietiniam kadram, išskėlė į vadovaujančius postus daugiausia ne latvių žmones. Jie nemoka latvių kalbos, nepažįsta vietos sąlygų. Tokia pažiūra į vietinius kadrus privedė prie to, kad iš Latvijos KP CK bendro darbuotojų skaičiaus tik 42% yra latviai, ogi tarp miestų ir rajonų partijos komitetų sekretorių latvių yra tik 47%. Be to, daugelis jų tik laikomi latviais. Ilgus metus arba ir visą gyvenimą jie gyveno Rusijoje ir latvių kalbos nemoka.

(LABIAUSIAI ASIMILIUOJAMA RYGA)

Kadangi tokia kryptis buvo nustatyta iš viršaus, Kalnberzinš (labai klusnus Maskvai) tada teisingai sakė, kad ypatingai nepatenkinama tautinių kadrai padėtis Rygos miesto partinėje organizacijoje. "Gorkomo" aparate tarp skyrių vedėjų nėra nė vieno latvio. Iš 31 instruktoriaus tik du latviai.

Kadru politiką ir partinių organizacijų eilių augimą nustato partijos rajonų komitetų organizacinių skyrių darbuotojai ir pirminių partinių organizacijų sekretoriai. Bet kaip tikrai tarp jų kuo mažiausiai latvių: tuose skyriuose kiekviename rajono komitete tik po vieną latvių, o iš pirminių partinių organizacijų sekretorių latvių tik 17%.

Tokia nepagrįsto nepasitikėjimo pažiūra į latvius darbininkus, valstiečius ir darbo inteligentiją ir tokia partinių kadru sudėtis privedė prie to, kad tarp Rygos miesto komunistų latvių iš viso 18%.

Grubų tautybių politikos iškraipymą, latvių diskriminaciją minėtame Latvijos KP CK plenumo savo kalboje patvirtino netgi tokis superpataikūnas didžiavalstybinei politikai, kaip tuometinis Latvijos KP CK sekretorius propagandos reikalams, šiuo metu Sovietų Sąjungos KP CK politbiuro narys, partinės kontrolės komiteto prie Sovietų S-gos KP CK pirmininkas Arvids Pelše. Kalbėdamas apie Sovietų Sąjungos KP CK prezidiumo nutarimą, jis pareiškė:

"Nutarimas pateikia aiškias ir nedviprasmiškas direktyvas visų pirma pagrindinai pataisyti padėtį respublikoje, baigti su sovietinės tautybių politikos iškraipymais... Artimiausiu metu paruošti, išugdyti ir platų mastu išskelti į vadovaujančią darbą latvių kadrus."

Iš pateiktų pasisakymų matyti, kad taisyk, 1953 metais (vie-

nintelį kartą po Lenino mirties) oficialiai buvo pripažinta, kad mūsų šalyje buvo (ir tebėra) grubiai iškraipoma marksistinė-leninistinė tautybių politika.

Tačiau ar po to plenumo iškraipymas pasibaigė? Ne. Aukščiau išdėstyta kryptis trumpai tegyvavo. Po to, nors minėtas prezidiumo nutarimas nebuvo panaikintas, visi nubrėžti projektai buvo sustabdyti, viskas vėl tęsėsi po sanovė. Maža to, sąjunginėse respublikose dar atkakliau ir nuosekliau pradėta vykdyti apgalvota mažųjų tautų prievartinė asimiliacijos programa.

Kokios šios programos pagrindinės kryptys, kuriais keičiasi ji vykdoma?

(KOLONIZACIJOS PROGRAMA)

Pirmasis pagrindinis uždavinys — iš Rusijos, Gudijos ir Ukrainos į Latviją (ir į kitas Baltijos respublikas) perkelti kiek galima daugiau rusų, gudų ir ukrainiečių nuolatiniams apsigyvenimui.

Kaip šis pirmasis uždavinys sprendžiamas?

Sovietų Sąjungos KP CK nepasitiki sąjunginių respublikų kompartijų centro komitetais.

1) Prie Latvijos KP CK, kaip kad ir prie kitų sąjunginių respublikų KP CK, buvo įsteigta Sovietų Sąjungos KP CK organizacinis biuras Latvijai. Šio biuro uždavinys buvo prižiūrėti Latvijos KP CK veiklą ir visą respublikos politiką ir jai vadovauti. Organizacinio biuro pirmininku buvo patvirtintas Šatalinas, o vėliau jį pakeitė Riazanovas.

2) Latvijos KP CK II sekretoriaus pareigoms Maskvos buvo atsiųstas Ivan Lebedevas, Latvijos KP CK kadru sekretoriaus pareigoms — Fedor Tyrovas. Šie postai ir po šiai dienai išsaugoti ir saugomi atsiųstiem rusams. Šiuo metu Latvijos KP CK II sekretorium dirba iš Leningrado atsiųstas rusas Belucha.

3) Organizacinis biuras ir šitie maskviniai "archikomisarai" respublikos kadru politiką taip organizavo ir tebeorganizuoja, kad visus sprendžiamus postus, o visų pirma visų partinių valstybinių bei ūkinių organų kadru skyrių viršininkų postus užimty atvykęliai rusai. Šitie žmonės užtikrina privilegijuotas sąlygas atvykėliams iš anapus respublikos įsiregistruoti miestuose, gauti butą, ir įtaiso juos į pelningus darbus.

4) Rusų, gudų ir ukrainiečių masiniam važiavimui į respubliką užtikrinti Latvijoje pradėjo kurdinti įvairius sąjunginius, tarprespublikinius ir sritinius organus, pradėjo statyti didžiules naujas ir didinti esančias pramonės įmones, nors to nediktavo ūkinis tikslingumas. Tų įmonių statybininkus pagal organizuotą darbininkų telkimą atvežė iš anapus respublikos.

Zaliavas atgabeno iš Uralo arba Donbaso (t. y. iš už 3-4000 km). Specialistus ir darbininkus taip pat atgabeno, o produkciją iš respublikos išgabena. Tokiu tikslu buvo pastatytas Rygoj dyzelinių lokomotyvų fabrikas, hidrometrinių prietaisų, turbinų, automatinų elektrinių prietaisų fabrikai. Daugpielyje pastatė stambią sintetinio pluošto įmonę. Iš atgabentų šiai įmonei statybininkų ir darbininkų susikūrė stambokas miestelis veik be jokio latvio. Ogre pastatė trijų aukštų kombinatą. Ir daug kitų.

Literaliai kiekviename rajono teisėmis mieste buvo pastatytos arba statomos stambios įmonės. Statybininkai, specialistai, gamybos darbininkai atgabunami, o produkcija išgabena į visą Sovietų Sąjungą.

Nors Latvijoje jau buvo pakankamai elektrinių, aprūpinančių respubliką elektros energija, ir Rusijoje yra daug didelų upių, atvežtieji statybininkai ant Dauguvos ties Plevinskais pastatė hidroelektrinę, o statybininkams pastatė išsisaugotus miestelių ir sudarė respublikoje naują rajoną.

5) Nežiūrint to, kad per visus pokarinius metus miško kirtimas viršija miško prieauglį, miškai barbariškai naikinti. Tautai privedė prie gerokų plotų supelkinimo ir vietinei baldų pramonei žaliavos importo. Pastarieisiais metais į Latviją gabeno ir tegabena miškokirčius iš Rusijos, Ukrainos (Užkarpatės rajonų), taip pat iš Gudijos. Miškų naikinimas tęsiasi, o atgabentieji miškokirčiai respublikoje kurdinami nuolatiniams apsigyvenimui.

Šiokių politikos išdava ta, kad Rygoje kasmet prisiregistruoja nuolatiniams apsigyvenimui apie 25-35,000 žmonių. Bendras gyventojų skaičius išaugo du su puse karto, o latvių Latvijoje liko 1959 metais 62%, o 1970 metais — 57%, o Rygos mieste — 1959 metais 45%, o 1970 metais — 40%.

LATVIJOS IR KITŲ RESPUBLIKŲ LAUKIA KARELIJOS LIKIMAS)

Kur šiočia politika veda, akiavaizdžiai rodo buv. Karelijos sąjunginės respublikos likimas. Jos jau nebėra. Ją dėl to likvidavo, kad vietiniai gyventojai sudarė mažiau kaip pusę visų gyventojų. Karelija dabar Rusijos Federacinės Respublikos sudėtinė dalis. Tokia pat dalia laukia Kazachijos sąjunginės respublikos ir Latvijos.

6) Vietinių gyventojų skandinimas atvykstančiųjų rusų, gudų ir ukrainiečių masėje taip pat vykdomas Latvijos teritorijoje dislokuojant dideles karines ir pasienines įgulas, stant Latvijoje dešimtimis stambias sanatorijas, poilsio namus, sąjunginės reikšmės turistines bazes. Rygos pajūris jau dabar paverstas sąjunginės reikšmės kurortu ir vietinių gyventojų

jame beveik jau nėra.

Šiočia politika Latvijoje buvo vedama per visus pokarinius metus, o per paskutinius dešimt metų dar sustiprinta. Respublikoje dabar jau yra visa eilė stambių įmonių, kur tarp darbininkų, tarp dirbančių ir vadovaujančių inžinierių bei technikų latvių beveik nebėra ("RZZ", dyzelinių lokomotyvų, hidrometrinių prietaisų ir kt.). Taip pat yra tokių įmonių, kur dauguma darbininkų yra latviai, o visi vadovai nemokantieji latvių kalbos. (Popovo v. radijo imtuvų gamykla, vagonų fabrikas, automatinų elektrinių prietaisų, "Rygos audiniai" ir kt.).

Yra ištisos žinybos, kuriose latvių visai mažai. Pvz. vidaus reikalų ministerijos sistemoje Rygoje darbuojasi apie 1500 tarnautojų, o latvių tarp jų — apie 300.

Daugiau kaip pusė prekybos darbuotojų (51%) nemoka latvių kalbos, o vadovų sudėtyje latvių tik 29%.

Labai mažai latvių statybininkuose. Latvių kalbos nemoka apie 65% miestų gydymo įstaigose dirbančių gydytojų. Dėl tos priežasties dažnai įvyksta grubios klaidos, nustatant diagnozę ir skiriant gydymo priemones. Visa tai kelia vietos gyventojų teisėtą nepasitenkinimą.

(RUSINIMO PRIEMONĖS)

Sprendžiant pirmąjį, pagrindinį uždavinį: didinti respublikoje ne latvių gyventojų kiekį, tuo pat metu sudaromos sąlygos ir antrajam pagrindiniam uždaviniui spręsti: visam Latvijos gyvenimui palaipsniui surisinti, panaudojoti priemones latviams asimiliuoti.

Tam tikslui vartotos ir tebevartojamos šios priemonės:

1) Patenkinti atvykėlių reikalavimai padidinti rusų kalba respublikos radijo ir televizijos laidas. Šiuo metu viena (iš dviejų) radijo laidos programa ir viena (iš dviejų) televizijos programa pateikiama tik rusų kalba, o antrosios programos yra mišrios. Tuo būdu apie du trečdaliai respublikinių radijo ir televizijos laidų pateikiamos rusų kalba. Buvęs Rygos televizijos centro vedėjas Elinskis su šio kiais atvykėlių reikalavimus nesutiko. Jį nuėmė nuo darbo.

2) Nežiūrint to, kad Latvijoje priėmiami visi sąjunginiai laikraščiai, žurnalai ir knygos, apie pusę Latvijos periodinių leidinių leidžiama rusų kalba. Latvijoje trūksta popierio latvių rašytojų veikalam, mokyklų vadovėliams leisti. Bet, to nepaisant, čia leidžiami rusų rašytojų veikalai ir mokyklų vadovėliai rusų kalba.

3) Visų respublikinių miestų ir rajonų organizacijų ir daugumos vietinių organizacijų, taip pat visų įmonių raštvėdyba vedama rusų kalba.

4) Išskyrus tokius kolektyvus, kaip latvių laikraščių ir žurnalų redakcijos, latvių teatrai, mokyklinės įstaigos ir iš dalies kolchozai, visi susirinkimai ir pasitarimai taip pat vyksta rusų kalba. Yra daug kolektyvų (nukelta į 6 psl.)

Dr. Elena Armanienė skaito paskaitą Lietuvos nepriklausomybės švenės minėjime vasario 20 Richmond Hill mokyklos salė. Nuotr. V. Mazelio

17 LATVIJOS KOMUNISTŲ VAKARŲ KOMUNISTAM

(atkelta iš 5 psl.)

vų, kur absoliutinė dauguma yra latviai, bet, jei kolektyve yra nors vienas rusas, jis reikalauja, kad susirinkimas eitų rusų kalba. Ir jo reikalavimas tenkinamas. Jei to nedaro, kolektyvas kaltinamas nacionalizmu.

5) Miestuose ir kaimuose prieštiga ir vis dar steigiamas vadinamųjų vieningų mokyklų, vaikų darželių ir vaikų namų. Praktiškai tai reiškia, kad vaikų darželiai, vaikų namai ir mokyklos rusų mokamąja kalba pasiliko, kaip anksčiau buvę, o beveik visose minėtose įstaigose ir mokyklose latvių mokamąja kalba įvestos rusų grupės ir klasės. Po to visi užsiėmimai, kaip pedagogų tarybos, mokytojų ir mokinių susirinkimai, pionierių sąskrydžiai ir čia vyksta rusų kalba. Išskyrus Kuršės, Žiemgalos ir Vidžemės kaimo vietas, jau visai mažai beliko Latvijoje latvių vaikų įstaigų ir mokyklų.

6) Visose vidurinėse specialinėse ir aukštosiose mokymo įstaigose yra grupės rusų mokamąja kalba.

7) Laikraščiuose, per radiją ir televiziją, susirinkimuose ir knygose, visur ir kasdien pamokslaujama draugystė su rusais, plačiai propaguojami atvejai, kai latvė mergina išteka už ruso ar latviai vaikinai veda ruses.

8) Visa, kas tautiška, visiškai pašalinta iš masinio vartojimo prekių gamybos. Anksčiau Latvijoje, kaip kad ir bet kurioje kitoje valstybėje, buvo saviti kulinarijai patiekalai, savų markių saldainiai, šokoladai, cigaretes. Dabar tik sąjunginės markės: "Beločka", "Lastočka", "Kara-Kum", "Kazbėk", "Belomorskikanal" ir kt. Valgyklose, kavinėse ir restoranuose patiekalai gaminami tik pagal sąjunginius (rusiškus) receptus. Tautiniai patiekalai yra retenybė.

9) Latvių tauta turi nuostabią "Ligo" šventę, kurią šimtmečiais laisvai šventė, net ir vokiškųjų fašistų okupacijos laikais. Šiemet "Ligo" vėl nepripažinta šventė, nors oficialiai ir neuždrausta.

10) Dvigubas mastas yra literatūriniam palikimui. L. Tolstojaus, Turgenovo, Dostojevsio, Gogolio, Puškino, Lermontovo ir kt. rusų rašytojų veikalai leidžiami ir laidos kartojamos. Ogi iš priešsovietinio laikotarpio latvių rašytojų pripažįstami tik Rainis, Paegle, Veidenbaums ir iš dalies Aspazija, Blaumana ir dar keletas.

11) Rygoje turime šešis administracinius rajonus, bet nė vienas jų nevedinamas vietiniu vardu. Jie vadinami Lenino, Kirovo, Maskvos, Leningrado, Spalio, Proletarijų vardais.

12) Rygoje yra Lenino, Kirovo, Sverdlovo, Puškino, Lermontovo, Gogolio, Gorkio vardais gatvės. Dargi yra gatvė carinio gubernatoriaus Suvorovo vardu. Tačiau naujus pavadinimus gavo dargi tokios gatvės kaip Aspazijos (latvių įžymiausia poetė) bulvaras ir Kr. Valdemaro (nepailestantis latvių švietėjas) gatvė.

13) Turime Rygoje ne tik Lenino memorialinius namus, bet dargi Baltijos kraštų užkariautojų Rusijos carui Petriui I.

14) Kaip žinoma, latvių šauliai Spalio revoliucijos metu suvaidino reikšmingą vaidmenį ir Leninas pačiom kritiškiausiom dienom buvo pavadęs jiem Kremliaus ir savo paties apsaugą. Antrojo pasaulinio karo metais raudonosios armijos sudėtyje herojiškai kovėsi dvi latvių divizijos ir specialus aviacijos pulkas. O šiuo metu latvių karinės formacijos išformuotos ir latvių jaunuoliai specialiai nepaliekami tarnauti net tose rusų kariuomenės dalyse, kurios dislokuotos Latvijos teritorijoje, o išblaškomi po visą Sovietų Sąjungą ir kuo toliau nuo Latvijos.

15) Nė vieno latvių profesinio ar saviveiklinio teatro, ansamblio, orkestro ar choro repertuaras netvirtinamas, jeigu jame nėra rusiškų pjesių ar dainų. Bet rusų kolektyvų (Latvijoje) repertuaruose latvių pjesių ar dainų beveik nepasitaiko.

Būtų galima pratęsti išskaičiavimą faktų ir reiškinių, kurie liudija vieną ir tą patį dalyką, kad visa, kas yra tautiš-

ka, raujama su šaknimis; kad vykdoma prievartinė asimiliacija; kad nėra tautų, kultūrų, tradicijų lygiateisiškumo.

(KODEL LATVIŲ KOMUNISTAI TYLI?)

Žinoma, galima paklausti, o dėl ko latvių komunistai, latvių liaudis tyli? Netylėjo. Buvo bandymų šiek tiek politikai pasipriešinti. Pvz. buvęs Rygos miesto partinio komiteto I sekretorius, vėliau Latvijos SSR ministrų tarybos pirmininko pavaduotojas ir Latvijos KP CK biuro narys E. Berklaivisada ir visur stėjo prieš tokią neteisėną veiklą. Ir jį iki tam tikro laiko rėmė eilė kitų Latvijos KP CK biuro ir respublikos vyriausybės narių. Bet kai jų nuomonę pradėjo palaikyti jau Latvijos KP CK biuro narių dauguma, tada į respubliką atvažiojo patsai drg. Chruščiovas, buv. Sovietų Sąjungos KP CK I sekretorius, ir atsiuntė dar tuometinį Sovietų Sąjungos KP CK sekretorių Muchitdynovą. To rezultatas: Berklaivis pašalintas iš ministrų tarybos pirmininko pavaduotojų, išmestas iš Latvijos KP CK biuro ir išsiųstas iš respublikos. Ogi už šokiškos pozicijos (kaip Berklaivis) rėmimą, už tai, kad stėjo prieš didžiarišią šovinizmą, marksizmo-leninizmo politikos iškrypimą, buvo pašalinti iš darbo:

— Latvijos Aukščiausio sovieto prezidiumo pirmininkas, Latvijos KP CK biuro narys K. Ozoliņš,

— Respublikinės profsąjungų tarybos pirmininkas, Latvijos KP CK biuro narys — kandidatas A. Pinkšis,

— Rygos miesto partinio komiteto I sekretorius (po Berklaivis), Latvijos KP CK biuro narys Strajums,

— "Cina" laikraščio atsakomasis redaktorius, Latvijos KP CK biuro narys-kandidatas Pizans,

— Respublikinio "gosplano" pavaduotojas E. Mukins,

— Rygos miesto vykdomojo komiteto pirmininko I pavaduotojas V. Kreiturs,

— Latvijos KP CK biuro narys ir sekretorius Bissenieks,

— Latvijos KP CK antrasis sekretorius V. Krumiņš.

— Latvijos SSR Mokslų Akademijos ekonomikos mokslinio tyrimo instituto direktorius P. Dzerve,

— Latvijos KP CK narys, kultūros ministras V. Kalniņš,

— Kultūros ministro pavaduotojas P. Čerkovskis,

— Sveikatos apsaugos ministro pavaduotojas Prombergs,

— Žemės ūkio ministras A. Nikonovas,

— Žemės ūkio ministro pavaduotojas Valis,

— Rygos miesto laikraščio atsakomasis redaktorius Darbinš,

— Latvijos komsomolo CK I sekretorius Ruskulis,

— Latvijos komsomolo CK II sekretorius Valters,

— Latvijos komsomolo CK centrinio organo laikraščio "Padomju Jaunatne" atsakomasis redaktorius Brencis,

— Latvijos SSR ministrų tarybos kadro skyriaus viršininkas Zandmanis,

— Latvijos KP CK administracinių organų skyriaus vedėjas J. Kacens,

— Plentų ministras E. Liberts,

— Latvijos KP CK partinės kontrolės komisijos pirmininkas Plesums,

— Ministrų tarybos vyr. referentas E. Erenstreite,

— Latvijos KP Rygos miesto komiteto narys, Rygos miesto vykdomojo komiteto liaudies švietimo skyriaus vedėjas J. Gibietis,

— Vidurinių mokyklų direktoriai M. Vemere, Duškina ir daug daug kitų.

(KAS DABAR VADOVAI LATVIJOJE)

Vadovaujantį darbą dabar dirba tik kitataučiai ir latviai, kurie visą gyvenimą pragyveno Rusijoje, i Latviją atvyko tik po II pasaulinio karo. Jų dauguma nemoka latvių kalbos arba blogai moka. Kad taip yra, tegu byloja faktai.

Latvijos KP CK sekretoriais dabar darbuojasi:

CK I sekretorius Voss, Rusijos latvis, kaip taisyklė, latvių kalbą nekalba. CK II sekretorius Belucha, Rusijos rusas, latvių kalbos visiškai nemoka. CK sekretorius propagandos reikalams Drizulis, Rusijos latvis. Sekretorius žemės ūkio reikalams Verro, Rusijos estas, latvių kalbos nemoka. CK sekretorius pramonės reikalams Petersons, Rusijos latvis, latvių kalbą labai silpnai moka.

Ministrų tarybos vadovybė: pirmininkas Rubens, Rusijos latvis, latvių kalbą labai silpnai moka. Pirmininko pavaduotojas Bondaleto, Rusijos rusas, latvių kalbos visiškai nemoka.

Latvijos SSR Aukščiausio sovieto prezidiumo pirmininkas V. Ruben, Rusijos latvis, latvių kalbą labai silpnai moka, latvių kalbą nekalba.

Į vadovavimo darbą, kaip taisyklė, iškunami neprincipingi žmonės, žmonės be savo pažiūrų, be savo nusistatymo, pataikūnai, karjeristai, padlaiziai. Principingiem žmonėm, turintiems savo pažiūras ir jų nespėjantiems, kelias uždarytas.

Tokios yra Latvijoje aplinkybės, tokioji padėtis yra vietinės kilmės gyventojai savo respublikose, savo gimtojoje žemėje. Išskyrus rusus, Latvijos teritorijoje gyvenusių ir tebegyvenančių lietuvių, estų, žydų, vokiečių, lenkų ir kitų tautinių mažumų tautiniai savitumai visiškai nerespektuojami. Iki 1940 metų (iki įsteigimo sovietų valdžios) Latvijoje jiems buvo pradinės ir vidurinės mokyklos, kur jie mokėsi gimtąja kalba. Savo gimtąja kalba jie leido laikraščius, žurnalus, knygas. Jie turėjo savo klubus, teatrus, chorus ir kitas kultūros švietimo organizacijas. Dabar nieko panašaus nebėra, nepaisant žinomų šiuo klausimu marksizmo-leninizmo principų ir SSSR vadovų teigimų, kad Sovietų Sąjungoje nacionalinis klausimas išspręstas; kad visom nacijom ir tautybėm pas mus visur užtikrinta pilna laisvė ir lygybė.

Visose respublikose viską turi rusai, šį tą savo respublikose turi vietinės kilmės gyventojai, o likusieji — nieko neturi. Tris milijonai SSSR gyventojų žydų visoj Sovietų Sąjungoje tik autonominėje srityje (Birobidžane) leidžiamas vienas laikraštis ir vienas žurnalas gimtąja kalba. Netgi tuose miestuose, kur jų gyvena dešimtys tūkstančių, jiems atimta galimybė turėti savo teatrą, klubą, ar bet kurią kultūros švietimo organizaciją.

Gerbiamieji Draugai, šiam rašte mes trumpai nušvietėme padėtį Sovietų Sąjungoje tik vienu atžvilgiu — nacionalinio klausimo atžvilgiu. Bet lygiai grubi pas mus iškraipomas marksizmo-leninizmo mokslas apie bendražmogiskąsias teises ir laisvę, žodžio laisvę, lenininį darbo stilių, ir kiti pagrindiniai marksizmo-leninizmo principai.

(KODEL RAŠOMA? KODEL DABAR?)

Dėl ko apie tai mes jums rašome? Dėl ko rašome tik dabar? Ko mes iš jūsų prašome, ką siūlome?

Kaip šio rašto pradžioje pasakytą, mes tapome komunistais jau seniai. Kai mes darbuojamės pagrindinėje, kankinomės buržuazinės Latvijos kalėjimuose ir katorgoje, socialistinės valstybės esmę, kaip kad ir visą marksizmo-leninizmo mokslą, mes pažinome tik teoriškai ir be krašto tikėjom visiem to mokslo idealam. Kai pamatėme tikrovėje socialistinę valstybę (tada vienintelę pasaulį), iš sykiio pastebėjome, kad gyvenime ne taip, kaip moksle. Bet mes giliai tikėjome, kad tai laikinų klaidų, kad su jomis turime kovoti ir kad jas galima likvi-

duoti. Mes ne iš karto supratome šių klaidų gilybę. Tik pamau, laikui einant, praktiškai darbuodamies, mes įsitikinome, kad tai, kas oficialiai pas mus kalbama ir rašoma, tėra parodomoji pusė, tendencingų faktų tempimas ir melas; kad visos partinės konferencijos, susirinkimai bei suvažiavimai tėra iš anksto kruopščiai paruošti spektakliai. Jie sukviečiami tik tam, kad pademonstruotų partijos vidinę demokratiją. Jie turi apibūdinti, kas pasakyta "iš aukščiausių", galutinėje išvadoje tai, kas pasakyta pirmojo šalies žmogaus (vieno asmens). Bet kuris mėginimas tai nuomonei atsikirsti vertinamas kaip išpuolis prieš partiją ir leninizmą, ir tokie drąsuliai ne tik nuimami iš visų postų, bet netenka laisvės, areštuojami, atsiduria stovyklose ir kalėjimuose, nežmoniškos sąlygose, jie išsiunčiami, o kai kada ir amžinai dingsta be žinių.

Suprantama, kad šiomis aplinkybėmis nei partinėse konferencijose ir suvažiavimuose, nei darbo žmonių deputatų sovietų sesijose jokių diskusijų nėra ir negali būti. Taip sudaroma vienybės iliuzija.

Manoma, kad jūs apie visa tai jau būsite girdėję, kai ką jau žinote, bet, naudodamies tik oficialiais liudijimais ir trumpalaikiu pabuvojimu Sovietų Sąjungoje, jūs toli gražu ne viską žinote, kas pas mus darosi. Va, dėl to mes jums ir rašome. Norime supažindinti jus su faktais.

Mes suprantame, kad nė viena kompartija neturi teisės kisti i kitų komunistinių partijų reikalus. Bet kaip tikiai šiam (nesikišimui) užtikrinti yra būtinai bendromis jėgomis pažaboti tą, kas tą principą pažeidžia.

Faktai jums žinomi. Be to, juk pagal mūsų pasisekimus ir nepasisekimus bei klaidas pasaulio žmonės sprendžia apie komunistus ir socializmą apskritai. Sovietų Sąjungos veikla lengvina arba sunkina ir jūsų veiklą. Va, dėl ko manome, kad jums privalu žinoti tiesą apie mus ir kad jūs rasite reikalingą paktakoti Sovietų Sąjungos KP vadovus. Žinome, kad tai nelengva. Kitų nuomones išklausyti jie nepratę. Jie veikia iš jėgos pozicijų ir tik jėgą tepripažįsta. Bet jūsų partijos įtaka pasauliniame komunistiniame sąjūdyje yra didelė ir su jūsų nuomone negalima nesiškaiyti.

Nesiimame jums suferuoti, kuriuo keliu jūs galėtumėte Sovietų Sąjungos KP vadovus įtakoti, bet manome, kad neįmanoma marksizmo-leninizmo prestižo išsaugoti, nutylint apie jo pagrindinių principų iškraipymus pas mus.

Jei Sovietų S-gos KP vadovai nedelsdami nesutiktų baigti minėtą ir panašią veiklą, reikia juos be pasigailėjimo demaskuoti, boikotuoti. Dabartinė Sovietų Sąjungos KP vadovų politika yra pragaistinga viso pasaulio komunistiniam sąjūdžiui.

SU KOMUNISTINIAIS SVEIKINIMAIS

— **Montrealis, Kanadoj**, kolekcinjas Aušros Vartų paraplojį praves kun. Vytautas Zakaras kovo 12-19, o šv. Kazimiero paraplojį — kun. Jonas Staškus kovo 20-26.

— **Pulk. Vladas Braziulis-Braziulevičius** nuo širdies smūgio mirė Clevelande kovo 2 rytą.

— **Prof. Romas Misiūnas**, dėstąs istoriją Nebraskos universitete, esančiame Lincoln miesto, buvo pakviestas pasakyti pagrindinę kalbą tautos šventės minėjime, įvyksiam vasario 20 Omahos lietuvių kolonijoj.

— **Čiurlionio galerijoj** Chicago kovo 11-18 bus dail. J. Kelečiaus, dail. Irenos ir Osvaldo Mickūnų paroda. Blandžio 15 atidaroma dail. Eg. Budrio (iš Švedijos) paroda.

— **Toronto, Ont.**, vasario 27 abu lietuviški bankeliai — kooperatyvai turėjo metinius susirinkimus. Po metinių apžvalgų paskirstyta pelno dalis kultūriniam reikalams: Parama paskyrė 3,000 dol., o Priskelimo kooperatyvas — 3,900 dol. Abu kooperatyvai skyrė po 500 dol. jaunimo kongresui.

— **Nauji Darbininko skaitytojai**: A. Mikalūnas, Elmhurst, N. Y., A. F. Haensel, Brooklyn, N. Y., dr. Vl. Ramanauskas, Cleveland, Ohio, P. Trušauskas, Providence, R. I., Z. Delininkaitis, Waterbury, Conn. Užsakė kitiem: Iz. Paukštys, Elizabeth, N. J. — D. Andruskai, Roselle Park, N. J.; K. Gečienė, Chester, Pa. — A. Gečūn, Phila, Pa.; B. Skubliņskas, Richmond Hill, N. Y. — J. Lazauskai, Ozone Park, N. Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Darbininkas naujiem skaitytojam pirmiem metam tik 7 dol.

— **Nauji Darbininko skaitytojai**: A. Mikalūnas, Elmhurst, N. Y., A. F. Haensel, Brooklyn, N. Y., dr. Vl. Ramanauskas, Cleveland, Ohio, P. Trušauskas, Providence, R. I., Z. Delininkaitis, Waterbury, Conn. Užsakė kitiem: Iz. Paukštys, Elizabeth, N. J. — D. Andruskai, Roselle Park, N. J.; K. Gečienė, Chester, Pa. — A. Gečūn, Phila, Pa.; B. Skubliņskas, Richmond Hill, N. Y. — J. Lazauskai, Ozone Park, N. Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Darbininkas naujiem skaitytojam pirmiem metam tik 7 dol.

— **Nauji Darbininko skaitytojai**: A. Mikalūnas, Elmhurst, N. Y., A. F. Haensel, Brooklyn, N. Y., dr. Vl. Ramanauskas, Cleveland, Ohio, P. Trušauskas, Providence, R. I., Z. Delininkaitis, Waterbury, Conn. Užsakė kitiem: Iz. Paukštys, Elizabeth, N. J. — D. Andruskai, Roselle Park, N. J.; K. Gečienė, Chester, Pa. — A. Gečūn, Phila, Pa.; B. Skubliņskas, Richmond Hill, N. Y. — J. Lazauskai, Ozone Park, N. Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Darbininkas naujiem skaitytojam pirmiem metam tik 7 dol.

— **Nauji Darbininko skaitytojai**: A. Mikalūnas, Elmhurst, N. Y., A. F. Haensel, Brooklyn, N. Y., dr. Vl. Ramanauskas, Cleveland, Ohio, P. Trušauskas, Providence, R. I., Z. Delininkaitis, Waterbury, Conn. Užsakė kitiem: Iz. Paukštys, Elizabeth, N. J. — D. Andruskai, Roselle Park, N. J.; K. Gečienė, Chester, Pa. — A. Gečūn, Phila, Pa.; B. Skubliņskas, Richmond Hill, N. Y. — J. Lazauskai, Ozone Park, N. Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Darbininkas naujiem skaitytojam pirmiem metam tik 7 dol.

— **Nauji Darbininko skaitytojai**: A. Mikalūnas, Elmhurst, N. Y., A. F. Haensel, Brooklyn, N. Y., dr. Vl. Ramanauskas, Cleveland, Ohio, P. Trušauskas, Providence, R. I., Z. Delininkaitis, Waterbury, Conn. Užsakė kitiem: Iz. Paukštys, Elizabeth, N. J. — D. Andruskai, Roselle Park, N. J.; K. Gečienė, Chester, Pa. — A. Gečūn, Phila, Pa.; B. Skubliņskas, Richmond Hill, N. Y. — J. Lazauskai, Ozone Park, N. Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Darbininkas naujiem skaitytojam pirmiem metam tik 7 dol.

— **Nauji Darbininko skaitytojai**: A. Mikalūnas, Elmhurst, N. Y., A. F. Haensel, Brooklyn, N. Y., dr. Vl. Ramanauskas, Cleveland, Ohio, P. Trušauskas, Providence, R. I., Z. Delininkaitis, Waterbury, Conn. Užsakė kitiem: Iz. Paukštys, Elizabeth, N. J. — D. Andruskai, Roselle Park, N. J.; K. Gečienė, Chester, Pa. — A. Gečūn, Phila, Pa.; B. Skubliņskas, Richmond Hill, N. Y. — J. Lazauskai, Ozone Park, N. Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Darbininkas naujiem skaitytojam pirmiem metam tik 7 dol.

— **Nauji Darbininko skaitytojai**: A. Mikalūnas, Elmhurst, N. Y., A. F. Haensel, Brooklyn, N. Y., dr. Vl. Ramanauskas, Cleveland, Ohio, P. Trušauskas, Providence, R. I., Z. Delininkaitis, Waterbury, Conn. Užsakė kitiem: Iz. Paukštys, Elizabeth, N. J. — D. Andruskai, Roselle Park, N. J.; K. Gečienė, Chester, Pa. — A. Gečūn, Phila, Pa.; B. Skubliņskas, Richmond Hill, N. Y. — J. Lazauskai, Ozone Park, N. Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Darbininkas naujiem skaitytojam pirmiem metam tik 7 dol.

— **Nauji Darbininko skaitytojai**: A. Mikalūnas, Elmhurst, N. Y., A. F. Haensel, Brooklyn, N. Y., dr. Vl. Ramanauskas, Cleveland, Ohio, P. Trušauskas, Providence, R. I., Z. Delininkaitis, Waterbury, Conn. Užsakė kitiem: Iz. Paukštys, Elizabeth, N. J. — D. Andruskai, Roselle Park, N. J.; K. Gečienė, Chester, Pa. — A. Gečūn, Phila, Pa.; B. Skubliņskas, Richmond Hill, N. Y. — J. Lazauskai, Ozone Park, N. Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Darbininkas naujiem skaitytojam pirmiem metam tik 7 dol.

— **Nauji Darbininko skaitytojai**: A. Mikalūnas, Elmhurst, N. Y., A. F. Haensel, Brooklyn, N. Y., dr. Vl. Ramanauskas, Cleveland, Ohio, P. Trušauskas, Providence, R. I., Z. Delininkaitis, Waterbury, Conn. Užsakė kitiem: Iz. Paukštys, Elizabeth, N. J. — D. Andruskai, Roselle Park, N. J.; K. Gečienė, Chester, Pa. — A. Gečūn, Phila, Pa.; B. Skubliņskas, Richmond Hill, N. Y. — J. Lazauskai, Ozone Park, N. Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Darbininkas naujiem skaitytojam pirmiem metam tik 7 dol.

— **Nauji Darbininko skaitytojai**: A. Mikalūnas, Elmhurst, N. Y., A. F. Haensel, Brooklyn, N. Y., dr. Vl. Ramanauskas, Cleveland, Ohio, P. Trušauskas, Providence, R. I., Z. Delininkaitis, Waterbury, Conn. Užsakė kitiem: Iz. Paukštys, Elizabeth, N. J. — D. Andruskai, Roselle Park, N. J.; K. Gečienė, Chester, Pa. — A. Gečūn, Phila, Pa.; B. Skubliņskas, Richmond Hill, N. Y. — J. Lazauskai, Ozone Park, N. Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Darbininkas naujiem skaitytojam pirmiem metam tik 7 dol.

IŠ VISUR

— Latvijos 17 komunistų laiškas, pasiūstas komunistų partijų vadovybėm Prancūzijoje, Jugoslavijoje, Rumunijoje, Ispanijoje ir Austrijoje, vis labiau garsėja vak. Europoje ir kituose kontinentuose. Švedijoje raštas pirmiausia paskelbtas latvių kalba latvių socialdemokratų mėnesiniame žurnale Briviba (sausio mėn.). Sausio 29 apie raštą plačiai rašė Stokholmo dienraštis Dagens Nyheter. Dar rašė: Kopenhagos Berlingske Tidende (sausio 30), Politiken, vak. vokiečių Die Welt, Hannoversche Allgemeine (sausio 31), Frankfurter Allgemeine, Berliner Morgenpost, Der Tagesspiegel, Stuttgarter Zeitung, Welt am Sonntag, 11 vak. vokiečių radijo siųstų ir kt. Romos dienraštis Il Tempo, kai kurias rašto mintis paskelbė sausio 30. New York Times rašo ištraukas skelbė vasario 27. (E)

— Šveicarijoje, Lugano mieste leidžiamas dienraštis Giornale del Popolo vasario 5 nurodė į religijos persekiojimo okup. Lietuvoje atvejus. Paminėtas 40 Lietuvos kunigų protesto raštas A. Kosyginui ir kunigų A. Šeškevičiaus, J. Zdebskio ir P. Bubnio nuteisimo atvejai. (E)

— JAV LB tarybos korespondenciniame posėdyje, kuris baigėsi vasario 21, dalyvavo 50 tarybos narių. Taryba 48 balsais (tik dviem susilaikius) patvirtino Lietuvių Fondo įstatų pakeitimus. Kitos sesijos vietos klausimą persvarstydam ir perbalsuodami, 23 tarybos nariai pasisakė už Chicago, 22 ur Dainavą ir 5 susilaikė. Tad daugumos nutarimu kita tarybos sesija įvyks balandžio 28-30 Chicagoje.

— **Hartford, Conn.**, LB apylinkės metinis susirinkimas įvyks kovo 12, sekmadienį, 3 v. popiet Lietuvos Piliečių Klube, 227 Lawrence St., Hartford, Conn. Po susirinkimo užkandis.

— **Toronto, Ont.**, Vasario 16 minėjime pagrindinę kalbą pasakė PLB valdybos pirm. St. Barzdukas. Tautos Fondui aukų surinkta 3,161.25 dol.

— **Montrealis, Kanadoj**, kolekcinjas Aušros Vartų paraplojį praves kun. Vytautas Zakaras kovo 12-19, o šv. Kazimiero paraplojį — kun. Jonas Staškus kovo 20-26.

— **Pulk. Vladas Braziulis-Braziulevičius** nuo širdies smūgio mirė Clevelande kovo 2 rytą.

— **Prof. Romas Misiūnas**, dėstąs istoriją Nebraskos universitete, esančiame Lincoln miesto, buvo pakviestas pasakyti pagrindinę kalbą tautos šventės minėjime, įvyksiam vasario 20 Omahos lietuvių kolonijoj.

— **Čiurlionio galerijoj** Chicago kovo 11-18 bus dail. J. Kelečiaus, dail. Irenos ir Osvaldo Mickūnų paroda. Blandžio 15 atidaroma dail. Eg. Budrio (iš Švedijos) paroda.

— **Toronto, Ont.**, vasario 27 abu lietuviški bankeliai — kooperatyvai turėjo metinius susirinkimus. Po metinių apžvalgų paskirstyta pelno dalis kultūriniam reikalams: Parama paskyrė 3,000 dol., o Priskelimo kooperatyvas — 3,900 dol. Abu kooperatyvai skyrė po 500 dol. jaunimo kongresui.

— **Nauji Darbininko skaitytojai**: A. Mikalūnas, Elmhurst, N. Y., A. F. Haensel, Brooklyn, N. Y., dr. Vl. Ramanauskas, Cleveland, Ohio, P. Trušauskas, Providence, R. I., Z. Delininkaitis, Waterbury, Conn. Užsakė kitiem: Iz. Paukštys, Elizabeth, N. J. — D. Andruskai, Roselle Park, N. J.; K. Gečienė, Chester, Pa. — A. Gečūn, Phila, Pa.; B. Skubliņskas, Richmond Hill, N. Y. — J. Lazauskai, Ozone Park, N. Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Darbininkas naujiem skaitytojam pirmiem metam tik 7 dol.

— **Nauji Darbininko skaitytojai**: A. Mikalūnas, Elmhurst, N. Y., A. F. Haensel, Brooklyn, N. Y., dr. Vl. Ramanauskas, Cleveland, Ohio, P. Trušauskas, Providence, R. I., Z. Delininkaitis, Waterbury, Conn. Užsakė kitiem: Iz. Paukštys, Elizabeth, N. J. — D. Andruskai, Roselle Park, N. J.; K. Gečienė, Chester, Pa. — A. Gečūn, Phila, Pa.; B. Skubliņskas, Richmond Hill, N. Y. — J. Lazauskai, Ozone Park, N. Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Darbininkas naujiem skaitytojam pirmiem metam tik 7 dol.

— **Nauji Darbininko skaitytojai**: A. Mikalūnas, Elmhurst, N. Y., A. F. Haensel, Brooklyn, N. Y., dr. Vl. Ramanauskas, Cleveland, Ohio, P. Trušauskas, Providence, R. I., Z. Delininkaitis, Waterbury, Conn. Užsakė kitiem: Iz. Paukštys, Elizabeth, N. J. — D. Andruskai, Roselle Park, N. J.; K. Gečienė, Chester, Pa. — A. Gečūn, Phila, Pa.; B. Skubliņskas, Richmond Hill, N. Y. — J. Lazauskai, Ozone Park, N. Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Darbininkas naujiem skaitytojam pirmiem metam tik 7 dol.

— **Nauji Darbininko skaitytojai**: A. Mikalūnas, Elmhurst, N. Y., A. F. Haensel, Brooklyn, N. Y., dr. Vl. Ramanauskas, Cleveland, Ohio, P. Trušauskas, Providence, R. I., Z. Delininkaitis, Waterbury, Conn. Užsakė kitiem: Iz. Paukštys, Elizabeth, N. J. — D. Andruskai, Roselle Park, N. J.; K. Gečienė, Chester, Pa. — A. Gečūn, Phila, Pa.; B. Skubliņskas, Richmond Hill, N. Y. — J. Lazauskai, Ozone Park, N. Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Darbininkas naujiem skaitytojam pirmiem metam tik 7 dol.

— **Nauji Darbininko skaitytojai**:

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

URUGVAJUJE

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukaktis Urugvajaus lietuvių buvo reikšmingai paminėta vasario 13-19.

Per radijo valandėles jau iš anksto ispaniškai ir lietuviškai buvo nuteikiami ir informuojami klausytojai atstovo A. Grišono komentare ir jaunimo pranešimuose.

Vasario 13 lietuvių bažnyčioje kun. J. Giedrys už gyvų ir mirusių tėvynės laisvės kovotojų atlikę mišias ir pasakė jautrų žodį.

Vasario 16 prie Artigas paminklo Nepriklausomybės aikštėje atst. A. Grišonas, dalyvaujant būriui jaunimo tautiniais drabužiais prie vėliavų ir gausiems žiūrovams, padėjo tautinių spalvų vainiką. Iškilmingose sargyboje stovėjo urugvajiečiai kariai.

Vakare Lietuvos pasiuntinybėje įvyko rūpestingai paruoštas diplomatinis priėmimas, į kurį atsilankė Šv. Sosto nuncijus ark. A. Sepinski, Portugalijos ir Kinijos ambasadoriai, J. A. V., Ispanijos, Korėjos ir Peru atstovai, nemažai kitų kviestųjų svečių. Vyriausybės vardu sveikinimus čia pareiškė užs. r. viceministeris dr. J. C. Blanco ir protokolo pareigūnės. Brazilijos ambasadorius savo sveikinimus bei linkėjimus atsiuntė su egzotiškų gėlių pinti. Montevideo savivaldybės taryba, kai kurios kitos įstaigos ir paskiri sveikino raštu. Pažymėtina telegrama iš respublikos prezidentūros.

Dienraštis La Manana įdėjo C. Veraxo vedamąjį str., kuriame pabrėžta, kad daugelis valstybių nepripažino smurtinio Lietuvos įjungimo Sovietų Sąjungon ir pagal tarptautinę teisę Baltijos kraštai tebelaikomi nepriklausomais. Panašias pastabas net dviem atvejais paskelbė kitas svarbus Montevideo dienraštis El Dia.

Didelis, su ypač gausia publika, lietuvių visuomeninis akas įvyko vasario 19 Urugvajaus L. Kultūros Draugijoje, Cerro priemiesty. Programai vadovavęs jaunuolis Alfredas Stanevičius paskaitė išsamų įvado žodį, kurį papildė draugijos pirmininkas F. Grigas. Atst. A. Grišonas savo kalboje prieš okupantų siautėjimą pareiškė griežtą protestą, pagal kurį buvo ispaniškai suredaguota ir bendruomenės vardu paskelbta rezoliucija. Meninę dalį puikiai atliko

Lietuvos nepriklausomybės šventės proga vasario 16 Urugvajaus lietuviai padėjo vainiką prie laisvės kovotojo gen. Artigas paminklo Montevideo nepriklausomybės aikštėje. Priekyje — Lietuvos atstovas A. Grišonas su žmona ir pasiuntinybės spaudos attache — K. Cibiras.

Vyt. Dorelio vedamas choras, viešnia iš Argentinos kanklininkė D. Runimaitė ir tautinių šokių ansamblis Ažuolynas. Jo pakviestas lenkų tautinių šokių ansamblis "Zakopane" šia proga žiūrovams buvo nemaža staigmena...

K.

St. Petersburg, Fla.

AMERIKIETĖ RAŠYTOJA VASARIO 16-TOS ŠVENTĖJE

St. Petersburgo ir apylinkių lietuvių savo klube atšventė Lietuvos nepriklausomybės šventę vasario 21. Šventę prasidėjo pietumis 12 val. Pradėjo juos vietos LB pirmininkas Jurgis Giparas. Toliau vadovavo klubo pirmininkas mokytojas Kl. Jurgėla. Jis paprašė savanorį Rulį, N. Navickienę ir I. Jurgėlienę uždegti simbolinę ugnį.

Choras ir visi dalyviai sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus, pianu akomponavo Merkvenaitė. P. Jokūbaitis perskaitė Vasario 16 aktą.

Nuoširdžiai sveikino latvių atstovus B. Zobas, iškeldamas jungtinių visų baltų pastangų reikalą, ypatingai baltų studijų organizaciją.

lainė" pašoko: Audėjėlė, Žilviti, Kepurėlė, Mikitiene, Gyvatara ir Ketvirtaini. Visiems šokiui akordeonu grojo A. Čerškus, o Gyvatara — A. Paskus.

Kai kuriuos šokius mačiau pirmą kartą. Dėl judesių greičio ir figūrų gausybės sunku buvo "sugauti" jų simboliką. Todėl po minėjimo paskambinau "Silainės" vadovei mok. Galinai Gobienei ir paprašiau paaiškinti. Ji neatsakė. Pasišalinu toms paslaptimis ir su "Darbininko" skaitytojais.

Audėjėlė vaizduoja audimo staklių techniką (pagal dainelę "Saudyklėlė graži šauna, siūlo neužgauna"), o šokėjų judesiais, figūromis vaizduojamas audinio rašto įvairumas.

(nukelta į 9 psl.)

VENECUELOJE

Venecuelos lietuviai, Vasario 16-ją minėdami, vasario 16 pasituntė rezoliuciją ispanų kalba Venecuelos respublikos prezidentui dr. Rafael Caldera, parlamento pirmininkui dr. Carlos Andres Perez ir Venecuelos arkivyskupui — kardinolui Jose Quintero H. Be to, rezoliucijos tekstas pasiųstas ir dienraščiui "El Universal". Rezoliuciją pasirašė inž. Vladas Venckus, Lietuvių Bendruomenės Venecueloje ir Vliko atstovybės Venecueloje pirmininkas, ir Henrikas Cavorskas, Liet. Bendruomenės Venecueloje sekretorius. Rezoliucijoje pareikštas griežtas protestas prieš sovietų agresiją ir okupaciją, prašoma reikalauti atstatyti nepriklausomybę Lietuvai, taip pat nurodyta į Kudirkos, Brazinskų atvejus ir į kunigų A. Šeškevičiaus, J. Zdebskio ir P. Bubnio nuteisimus.

Caracas, Venecueloje, dienraštis "Ultimas Noticias" vasario 20 įdėjo straipsnį "Lietuvos Diena" — čia atpasakotas lietuvių priimtos rezoliucijos turinys. Reikalaujama Lietuvai laisvės ir baigiama žodžiais: "Reikalanga, kad tautos galėtų visiškai pasinaudoti laisvo apsisprendimo dėsniu". (Elta)

Kalba rašytoja amerikietė

Išpūdingiausia kalbą pasakė lietuvių bičiulė, poetė, redaktorė ir leidėja Margerie Schuck. Susidraugavusi su lietuvišiais, ji pamilo mus, sielojasi mūsų ir Lietuvos reikalais, kelia tuos reikalus amerikiečių šviesuomenėje. "Savo širdyje ir aš esu lietuvi. Amerikos šviesuoliai turi padėti išlaikyti lietuvių kultūrą ir tautą", — entuziastiškai pareiškė kalbėtoja.

Toliau ji išryškino tris įvykius, kurie iškėlė pavergtų kraštų vardą pasaulio akyse: buv. prezidento Johnsono dukters vedybos su lietuviu Nugentu, čekų jaunuolio Palach susideginimas prieš sovietų ekspansiją ir Simo Kudirkos šuolis į laisvę. Paskutinieji du įvykiai parodo, kokio heroizmo esama pavergtų tautų jaunimo tarpe. Su kartėliu ji prisiminė, kaip Simas Kudirka buvo amerikiečių išduotas. Dabar Kudirka esąs simboliu kovotojų dėl laisvės.

Rašytojos žodis buvo išklausytas su dideliu dėmesiu, ne kartą pertrauktas plojimais. Vieni didžiai dėkingi rašytojai, kuri atėjo į lietuvių susirinkimą ne politinio kapitalo krautis, bet pasidalyti mūsų skausmu. Susirinkusieji dėkingi ir P. Jakobšienei ir Kl. Jurgėlai, kurie ją pakvietė į susirinkimą.

Svečias iš Chicago, Laisvosios Lietuvos redaktorius Valerijonas Simkus, prisiminė praeities kelis momentus, kvietė mesti abejones ir didžiulius savo kultūros lobius ir juos perduoti jaunimui.

Taip pat svečias iš Chicago, nusipelnęs Altos veikėjas Zūris kalbėjo angliškai ir lietuviškai. Kalbėtojo manymu, visi mes turime per kongreso narius ir kitais būdais įtaigoti prezidentą Nixoną lankantis Maskvoj ne išduoti Lietuvos laisvės, o jos iš sovietų reikalauti.

Meninė programa

Meninėje programos dalyje deklamavo: Linda Jurgėlaitė, Albertas Ciparas, Giparienė.

Povilo Lingio vadovaujamas 26 asmenų choras padainavo: Lietuvai brangi, Lietuva, mano šiaurės pašvaistė, Stoviu aš parimus, Žalioj lanko, Leiskit į tėvynę, Ausk, mergele, baltas drobes. Dainas apibūdino Ona Jasiukienė.

Aukų surinkta 850 dol. Stambiausias aukotojas buvo V. Šimkus, davęs 50 dol. Kurie aukojo po 10 dol. ir daugiau, buvo apdovanoti Jakštienės pagamintomis tautinėmis vėliavėlėmis.

Po programos buvo šokiai ir žaidimai. Grojo p. Povilaitis. Skanūs pietūs 230 asmenų pagamino B. Urbonienė su talka.

Gražu, kad čia jaunimas nebėga nuo vyresniųjų. Čia matysit kelias tos pačios šeimos kartas — senelius, tėvus ir jaunimą. Kamų, Jurgelių, Morkvėnų, Ciparių ir kitų šeimos šventė ir veikia kartu. Naujasis klubo pirmininkas neužsileidžia savo pirmatakam.

V.K.

DETROIT, MICH.

MINĖJIMAS IR JO ATGARSIAI

Detroitė Vasario 16-jį buvo minima vasario 13. Tos dienos rytą 9 val. prie miesto ir apskrities rūmų buvo pakelta mūsų trispalvė. Vėliavos pakėlimo iškilmėmis rūpinosi šaulių "Švyturio" kuopos vadas M. Vitkus. Visose trijose lietuviškų parapijų bažnyčiose buvo aukojamos iškilmingos mišios. Jose dalyvavo organizacijos su

vėliavomis. 3 val. Mercy kolegijos auditorijoje įvyko bendras minėjimas, kurį pradėjo Detroito Lietuvių Organizacijų Centro pirmininkas R. Sukauskas, pakviestas prie stalo į prezidentų būrį. Min. pirm. gen. J. Cerniū, Altos vicepirm. K. Kleivą, Altos narę E. Paurazienę, buv. Michigano gubernatorių ir dabartinį vyr. teismo narį G. M. Williams, buv. Detroito miesto tarybos narę M. Beck, Sv. Antano parapijos kleboną kun. K. Simaitį ir LB Detroito apylinkės atstovą A. Misiūną. Programai praversti buvo pakviestas V. Baukys.

Susodinus prezidentumą, buvo įneštos vėliavos, sugiedoti himnai, sukalbėta maldą, pagerbti žuvusieji. Visa tai buvo galima atlikti vienu atsitojimu, o dabar publika buvo sodinama ir vėl pakeliama.

Toliau buvo perskaitytos Michigano gubernatoriaus (skaitė N. Giedrūnaitė) ir Detroito miesto galvos (skaitė R. Selenis) proklamacijos. Išklausius proklamacijų, prasidėjo kalbos.

Pirmutinis buvo pakviestas kalbėti Altos vicepirm. K. Kleiva. Jis paskaitė kelių laikraščių politinių straipsnių ištraukas. Toliau prie mikrofono buvo pakviestas buv. Michigano gubernatorių vyr. teismo teisėjas G. M. Williams.

Paskutinė kalbėjo M. Beck, buvusi Detroito miesto tarybos narė ir Dievo apdovanota gražbylyste. Ji savo ugningu žodžiu ir griežtu antikomunistiniu nusiteikimu daugiausia susilaukė aplovismentų ir publikos simpatijų.

Meninę dalį atliko jaunimas

Pasibaigus oracijom, praslinkus 10 minučių pertraukai, prasidėjo meninė programa, kurią atliko muz. Stasio Sližio vadovaujamas Jaunimo choras ir mokyt. G. Gobiens vadovaujama tautinių šokių grupė "Šilainė".

Jaunimo choras padainavo A. Raudonikio "Mūsų jūra", J. Gaižausko "Dobiluos", S. Sližio "Nudavė močiutė", T. Makačino "Gimtinis dangus", J. Gaižausko "Skambėk, dainužė", V. Palčanavičiaus "Nemunas" ir A. Brazinsko "Nemunėlis".

Chorui akomponavo R. Sližytė pianinu, R. Matvekaitė ir J. Deltuvaitė — smuikais, S. Deltuvaitė — violončele, A. Petruskaitė — gitara, K. Puidaitė ir R. Kasputis — akordeonais. Tai puiki pagalba chorvedžiui ir dainininkams.

Trumpai su dainų turiniu lietuviškai ir angliškai supažindino K. Veselkaitė ir R. Žemaitytė.

Tautinių šokių grupė "Šilainė" — pašoko: Audėjėlė, Žilviti, Kepurėlė, Mikitiene, Gyvatara ir Ketvirtaini. Visiems šokiui akordeonu grojo A. Čerškus, o Gyvatara — A. Paskus.

New Haven, Conn.

Blogas oras nesutrukdė

Vasario 16 minėjimo LB suruoštas Vasario 16-tosios minėjimas čia vyko vasario 13.

Klebonas kun. Albertas Zanavičius aukojė mišias už žuvusius Lietuvos laisvės kovose. Pamoksle jautriais žodžiais priminė tėvynės kančias ir išreiškė laisvės viltį. Choras giedojo naujai išmoktas mišias, o Salomėja Valiukienė — solo.

Smarkiai lyjant lietuvi, prie kryžiaus bažnyčios kiemelyje padėtos gėlės pagerbti karžygiam.

Didžiojo parapijos salėn, nežiūrint didelio lietaus, žmonių prisirinko daug.

Programa pradėta LB New Haveno apylinkės pirm. Antano Gruzdžio. Sugiedoti abu himnai. Atsitojimu ir minutės tyla pagerbti žuvusieji kovose už Lietuvos laisvę. Prasminga maldą buvo paruošta ir sukalbėta klebono kun. A. Zanavičiaus.

Minėjimo programai vesti pakviesta studentė Vaiva Vėbraiūtė.

Svečiais dalyvavo trys ukrainiečių atstovai. Sveikinimo kalbą ukrainiečių atstovas pareiškė, kad kovoti turim bendrai, nes esam ištikti tos pačios nelaimės ir priešas tas pats.

Pagrindinę kalbą pasakė svečias iš New Yorko — Vyr. Lietuvos Išlaivinimo Komiteto

narys Bronius Bieliukas. Jo kalba buvo turtinga, įdomi, reali.

Aukų rinkimą pravedė Marijona Jokubaitė. Jai talkino Žemliauskaitė, V. Kronkaitytė, D. Jonynaitė ir L. Žemliauskas. Salė surinkta 400 dol. Esant blogam orui, ne visi norėjusieji dalyvauti galėjo atvykti. Savo aukas prisieję M. Kronkaitienė, Pr. Naiduškevičius (pensininkai), O. Norkūnaitė, J. Mankus. Nepabijoję lietaus Vaitužiai, gyveną Guilforde, apie 18 mylių nuo New Haveno. Tikimasi, kad ir kiti, negalėję dalyvauti, savo aukas dar įteiks iždininkui J. Šauliui.

Meninę programos dalį atliko Waterburio vyrų kvartetas, vadovaujamas muz. prof. Aleksandro Aleksio. Kvartetas puikiai susidainavęs, gražiais balsais. Waterbury Sunday Republican įdėjo kvarteto aprašymą ir paminėjo mūsų minėjimą.

Po programos buvo karšta vakarienė. Kai kurios ponios prie vakarienės prisidėjo produktais ar aukele, bet daugiausia prisidėjo ir dirbo A. Plečkaitienė, Jadvyga Kronkaitienė ir M. Merkevičienė. Bare dirbo Z. Merkevičius ir Jonas Mačys.

Gautas pelnas ir aukos iki dabar siekia 125 dol., bet tikimasi, kad ir čia dar atsiiras aukų, nes visas pelnas skiriamas PLJ kongresui remti.

Albina Lipčienė

Bronius Bieliukas, Vliko tarybos narys, kalba Vasario 16-tos minėjime New Haven, Conn. Nuotr. St. Lipčiaus

VASARIO
16-tos
PROGA

— Rio de Janeiro lietuvių Nepriklausomybės šventę minėjo sausio 30. Dalyvavo Sao Paulo Lietuvių Katalikų Bendruomenės choras. Pamokslą sakė Rio gen. vikaras vysk. D. Jose Pinto, minėjęme kalbėjo Antanas Gaulia, meninę dalį atliko Nancy, Vera ir Robertas Gauliai.

— Miami, Fla., Vasario 16-tosios minėjime pagrindinę kalbą pasakė prel. J. Balkūnas, P. A., iš Maspeth, N. Y. Solo dainavo Stasys Baras. Sveikino Floridos gubernatorių Askew. Asmeniškai atsilankė Miami apygardos majoras Steve Clark. Altos suruoštam minėjimo programai vadovavo P. Šilas. Aukų surinkta pusantro tūkstančio dol.

— LB Waukegano ap-kės surengtame Nepriklausomybės šventės minėjime vasario 27 d. kalbas pasakė JAV LB tarybos pirm. Vytautas Kamantas ir kongresmanas Roman Pucinski. Minėjimo meninę programą gražiai atliko seketas ir duetas "Viltis" ir tautinių šokių grupė "Bijūnas". Vėliau per Waukegano amerikiečių radiją žinių metu buvo pranešta apie įvykusį minėjimą ir duoti radijo reporterių pasikalbėjimai su V. Kamantu ir R. Pucinski. Minėjimą organizavo ir pravedė bei radijo reportažais pasirūpino LB Waukegano apylinkės pirm. architektas Eduardas Skališius, talkinančias valdybos narių kun. Z. Rmanausko, R. Kružiko, R. Tamašausko, S. Damašienės ir G. Richter bei kitų talkininkų.

— Dr. Antanas Razma, JAV LB Tarybos vicepirmininkas, pasakė kalbas Nepriklausomybės šventės minėjimuose vasario 26 Melrose Park, Ill., ir vasario 27 Rochesteryje, N. Y.

— Hartford, Conn., minint Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukaktį, L. B. apylinkės atstovai lankėsi pas miesto burmeisterą George Athanson. Jį aplankiusiems burmistrams įteikė proklamaciją ir pareiškė, kad kaip ir kitais metais, taip ir šiemet vasario 16-toji paskelbta Lietuvos nepriklausomybės diena Hartforde, ir Lietuvos trispalvė iškelta prie rotušės. Delegaciją dalyvavo: H. Dapkus, K. Raškevičienė, dr. A. Stankaitis, D. Grajauskienė, S. Zabulis.

— Clevelande vasario 13 per pamaldas už Lietuvą tautos šventės proga Šv. Jurgio parapijos bažnyčioj giedojo parapijos choras ir Lietuvos operos solistė J. Kristolaitytė-Daugėlienė. Solistė jautriai pagiedojo (tekstas Prano Lemberto) kompozitoriaus Prano Ambrazo sukurta maldą: "O, Dieve, žvilgtelk į pasaulį, kur tiek širdžių ištroškę saulės, ramybės, džiaugsmo ir taikos ir žemės savo mylimos. O, Dieve, paliepk kad širdys širdis jausių, kad tvirtas silpno nebeskriausytų, kad kelias asarų karčių nušvystų tūkstančiais vilčių. O, Dieve, paliepk, — subirs tamsos galybės, užgims vėl meilė ir brolybė, iš kapo kelsis Lietuva — kančios nuskaidrinta — šventa, kelsis, kelsis Lietuva. O, Dieve, tu visą juk gali. Amen." Vargonais pritarė kmp. P. Ambrazas.

ATEITIES AUŠRA

ateities metai '72

Straipsnius, korespondencijas, laikraščius bei kitas įdomybes siųskite: "Ateities Aušra", 439 Lincoln Avenue, Brooklyn, N. Y. 11208
Redaguoja: Rasa Navickaitė — Tel. (212) 647-7347

DAINAVA V 1971-1972 Moksleivių ateitininkų žiemos stovykla

Dieną po Kalėdų moksleiviai ateitininkai iš visokių kraštų keliavo į Dainavą žiemos kursams (gruodžio 26 — sausio 1). Kursantai atvažiavo iš Brocktono, Chicagos, Cicero, Clevelando, Detroito, Hamiltono, Grand Rapids, Los Angeles, Montrealio, New Yorko, Philadelphia, Putnamo, Rochesterio, Toronto, Washingtono, Worcesterio ir Wisconsin. Iš viso buvo maždaug 90 asmenų: tai didžiausias skaičius dalyvių, kurie yra kada buvę per Dainavos MAS kursus.

Žinia, kuri mus paveikė
Kursai buvo paruošti kun. St. Ylos, bet per paskutines minutes prieš kursų atidarymą buvo sužinota, kad kun. Yla negalės atvažiuoti, nes jis staigiai sunkiai susirgo.

Kursų vadovybę perėmė ses. Ignė, MAS dvasios vadas kun. Jonas Staškevičius ir MAS CV pirmininkas Eugenijus Girdauskas. Jie žinojo, kad bus atsakingi už kursų sėkmingumą.

Kai buvo pranešta, kokia sudėtinga situacija, tai kursantai ir vadovybė suprato, kad čia bus gera proga pamatyti, kaip stipri yra ateitininkų organizacija, ar ji gali sėkmingai kovoti prieš sunkumus.

Visi nusprendė dirbti ne tik kaip individai, kurie siekia save išlavinti, bet ir kaip viena stipri organizacija. Kun. Ylos įkvėpimas sukėlė gyvosios dvasios sąjūdį mūsų tarpe. Todėl ir kursai pavyko sėkmingai ir įspūdingai.

Kursų tema

Kursų tema buvo futurologija. Kursų metodas paliko daug neatsakytų klausimų. Problemos buvo tik iškeltos, o atsakymai turės ateityje paaiškinti po gilaus pamatymo ir protinio subrendimo.

Futurologija buvo bendra tema, bet suskirstyta į smulkesnes dalis.

"Laikas ir erdvė" temoje buvo parodyta, kaip laikas ir apylinkė riboja žmogų, kaip sąlygos pastatytos žmogui, kaip laiko vyksmas nekeičia daiktų esmės.

Matėm, kad technika materialinėmis priemonėmis kontroliuoja žmogaus gyvenimo tikslus ir vertybių gradaciją. Elito misija yra išlaikyti kultūros lygį.

Kiti klausimai buvo iškelti: ar ateitininkų organizacija yra elitas? Kokia yra ateitininkų misija? Šie klausimai mus įvedė į paskutinę temą — "Gyvenimo ir žmogaus tikslas". Prietaisai, kad žmogaus gyvenimo tikslas turėtų būti stengiamasis visa suderinti Kristaus dvasioje.

Paskaitas skaitė...

Per kursus šie paskaitininkai mum kalbėjo: kun. dr. Pranas Gaida, E. Girdauskas, ses. Ignė, Vincas Kolyčius, Almis Kuolas, prof. Justinas Pikūnas, kun. Jonas Staškevičius, Eligijus Sužiedėlis. Paskaitininkai taip pat dirbo kartu su diskusijos būreliais.

Paskaitų vertė? Į tai atsakė kursantų padidėjęs dėmesys bei jų taiklūs klausimai.

Vadovybė

Kursų vadovybės pagalbininkai buvo: Rasa Bukšaitytė ir Ramona Girdauskaitė — mergaičių vadovės, Almis Kuolas — berniukų vadovas, Gintaras Aukštuolis ir Vaidotas Vaičiūnas — vakarinių programų vadovai, Romas Puteris — ūkio reikalų vedėjas, Daina Kojelytė ir Algis Čepas — raštinės darbininkai. Monika Razgaitienė ir Rita Razgaitytė palaikė kursantų fizinę stiprybę, pavalgydindamos mus išimtinai skaniu maistu.

Vakaro programos buvo labai smagios ir įdomios. Vyko šokiai, dainavimas, literatūros dalis, vaidinimai, iškalbos konkursai ir talentų pasirodymai, kuriuose kursantai entuziastiškai dalyvavo.

Užbaigimas

Oficialus kursų uždarymas įvyko dieną prieš Naujus Metus. Vadovybės ir kursantų atstovai įvertino kursus ir visi sutiko, kad Dainavos V kursai turėjo puikiausių iš visų pasiekimų.

Po pietų įvyko MAS suvažiavimas. Darbotvarkė buvo prezidento pristatymas, sveikinimai, kuopų pranešimai, siūlymai ir uniformos klausimo diskusijos. Pabaigoj vadovybė pravedė iškilmingą dr. Zenono Ivinskio pagerbimą, ir tuo suvažiavimas buvo uždarytas.

Naujųjų Metų išvakarėse buvo balius, ir, vidurnaktį sulaukę išklausėm mišias. Po jų dar šokom, dainavom ir linksminomės iki saulėtekio.

Kristus su mumis

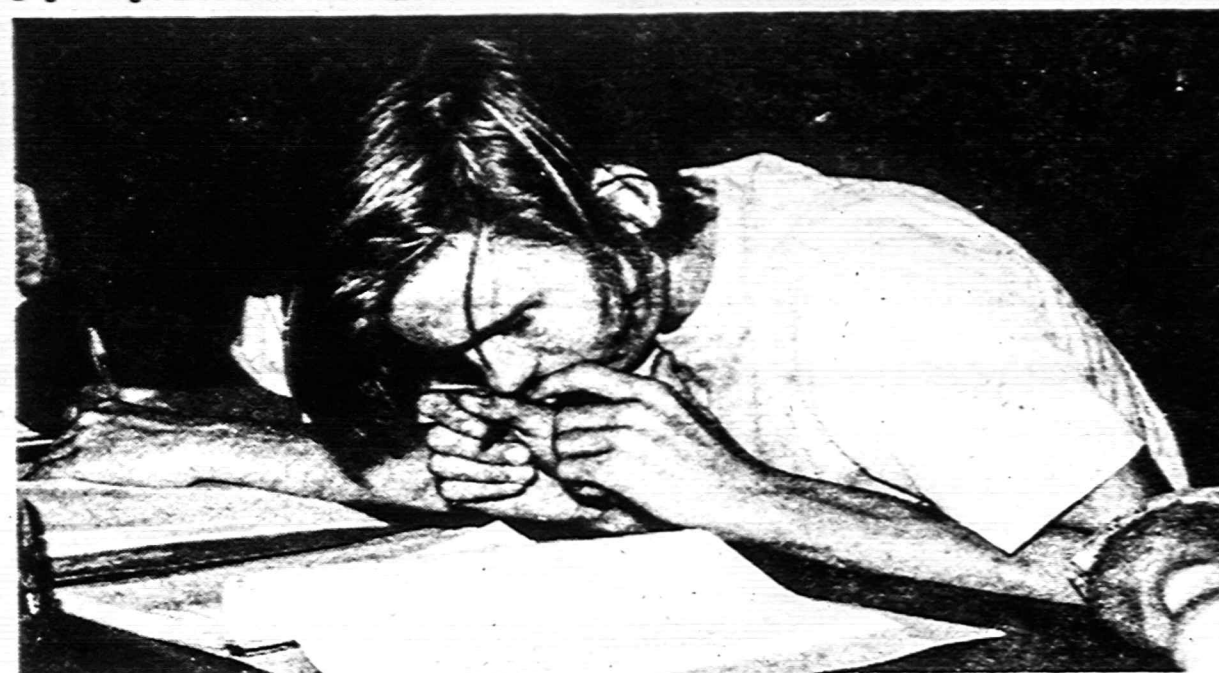
Šitie kursai visiem paliko labai didelį įspūdį. Dauguma pasisakė, kad ta savaitė Dainavoj buvo vieną iš vertingiausių ir džiaugsmingiausių, kurių mes gyvenime tada buvom praleidę. Gera nuotaika ir entuziazmas sukūrė tokią atmosferą, kurios žodžiais pilnai negali apibūdinti. Visi buvom pajutę dvasinį atsigavimą. Žinojom iš tikrųjų, kad Kristus buvo ten su mumis.

Ses. Ignė suorganizavo "maldos susirinkimus", į kuriuos žmonės savanoriškai atėjo ir ten galėjo kartu su kitais melstis. Skaičius padidėjo nuo 10 pradžioje iki 40 paskutinę naktį. Per tuos susirinkimus daug kursantų sustiprino savo ryšius su

Kristum. Buvo ir keleta, kurie pirmą kartą atrado ir pajuto Kristaus dvasią.

Įrankis, kurį naudosim

Buvo gaila palikti Dainavą ir grįžti į savo namus, bet mes

Dainavos MAS kursuose Linas Vaitkus giliame susimąstyme. Nuotr. Rimo Ignaičio

N. Y. VYR. MOKSLEIVIŲ DARBAI 1971 - 1972

New Yorko Marijos Pečkauskaitės kuopos vyresnieji moksleiviai ateitininkai pradėjo 1971-1972 mokslo metų veiklą rugsėjo 25 bendru susirinkimu, išrinkdami naują valdybą. Senajai valdybai (pirm. — Rasa Navickaitė, vicepirm. — Petras Tutinas, sekr. — Rita Čepulytė, izd. — Šarūnas Zikaras) atstautydinus, šie asmenys perėmė pareigas: pirm. — Petras Tutinas, vicepirm. — Š. Zikaras, sekr. — Rūta Oniūnaitė, izd. — Daiva Bartkutė, koresp. — Regina Leleivaitė, narė — Rita Bobelytė. Kuopos dvasios vadu pasilieka kun. J. Pakalniškis ir vyr. vadove Loreta Vainienė, kaip ir pereinamais metais.

Posėdžių kalbos

Pirmajame naujos valdybos posėdyje su dvasios vado ir vadovės pagalba buvo sudarytas metinis veiklos planas, kuris buvo pristatytas kitame kuopos susirinkime ir priimtas. Taip pat sušaukti ir bendri (moksleivių, studentų ir sendraugių) valdybų posėdžiai. Ten buvo diskutuojama ateitininkų prieškalėdiniai pusryčiai, tradicinis Kaukių Balius ir pavasarinė metinė iškyla. Kituose valdybos posėdžiuose buvo aptarta šeimos šventė. Pasikalbėta apie Putnamo ir Dainavos kursus.

Pirmieji susirinkimai

Pirmame susirinkime Jurgis Oniūnas įdomiai pravedė pokalbį apie šeimyniškumo principą, praveddamas įvairius eksperimentus, įrodymus. Kitame susirinkime buvo aiškinama kun. St. Ylos kursam paruošta tema: Logologija — žodžio mokslas.

supratom, kad mūsų laukia darbas. Tas darbas yra perduoti tą liepsną, kuri mus uždegė, kad ir kiti galėtų užsidegti.

Mum reikia tęsti ir dar daugiau sustiprinti savo kovą, kad atliktume ateitininkų misiją.

Įrankiai buvo mum duoti. Kaip mes juos panaudosim, nuspręs mūsų ir kitų ateitį.

Petras J. Tutinas

šeimos šventė. Čia visi moksleiviai, studentai ir sendraugiai su savo šeimomis ir draugais praleido vakarą šokdami, vaidindami, dainuodami, juokdamies. Linksmavakaris praėjo tikrai šeimynišką nuotaiką.

Jaunimo Centras ir mes

Sendraugiai ateitininkai pasiryžo surinkti ir paaukoti didelę auką N. Y. Kultūros Židinio statybai. Daugelis moksleivių prisidėjo prie darbo ir lankė posėdžius, susirinkimus ir rinko aukas.

Moksleiviai taip pat savo darbu prisidėjo prie Jaunimo Centro. Gruodžio 4 išvalė laikinį Centro namą (po apatinės salės remontavimo). Dalyvaujame jaunimo mišiose kiekvieną pirmą mėnesio sekmadienį. Visos mišių gitaristės yra ateitininkės. Taip pat moksleiviai dalyvauja mišiose kitose lietuvių parapijose, lietuvių parengimuose, minėjimuose ir įvairiose parodose.

Kursuose

Šiais metais nariai ir atstovai dalyvavo dvejose kursuose. Pirmi kursai buvo Putnamo lapkričio 25-28. New Yorkui atstovavo penki nariai. Logologijos tema buvo pilnai išaiškinta, ir dalyviai grįžo su nauju pasiryžimu dirbti. Penki atstovai taip pat nuvyko į Dainavos kursus gruodžio 25-31.

Iš šių kursų, kurių tema buvo futurologija, atstovai grįžo užsidegę. Atstovai pradedami diskusijas, per kurias galėtume suprasti tikrąją ateitininkijos reikšmę. Bandysime pilnai susipažinti su ta reikšme, nes toks yra moksleivio darbas — mokytis.

I ateitį

Šiais metais kuopa pagausėjo. Šis vyr. moksleivių skaičius padidėjęs kartu su naujai įgytu užsidegimu yra geri ženklai.

Kur mum nepasisekė, bandysime daugiau dirbti. Jei iš tikrųjų nuoširdžiai lankysime susirinkimus, jei vieningai stengsimės, bus lengviau atsiekti tai, ką mes turime padaryti ateitį.

Koresp.

Jaunieji žurnalistai

Kun. Stasio Ylos dėka Ateities Aušra gavo jaunųjų ateitininkų žurnalistinius bandymus. Šiame straipsnyje juos pristatysime tikėdamies, kad kiti tą darbą įvertins ir toliau remis mūsų jaunąsias jėgas. Taip pat prašome, kad ateity mūsų jaunieji redaktoriai savo darbus atsiųstų į Ateities Aušrą.

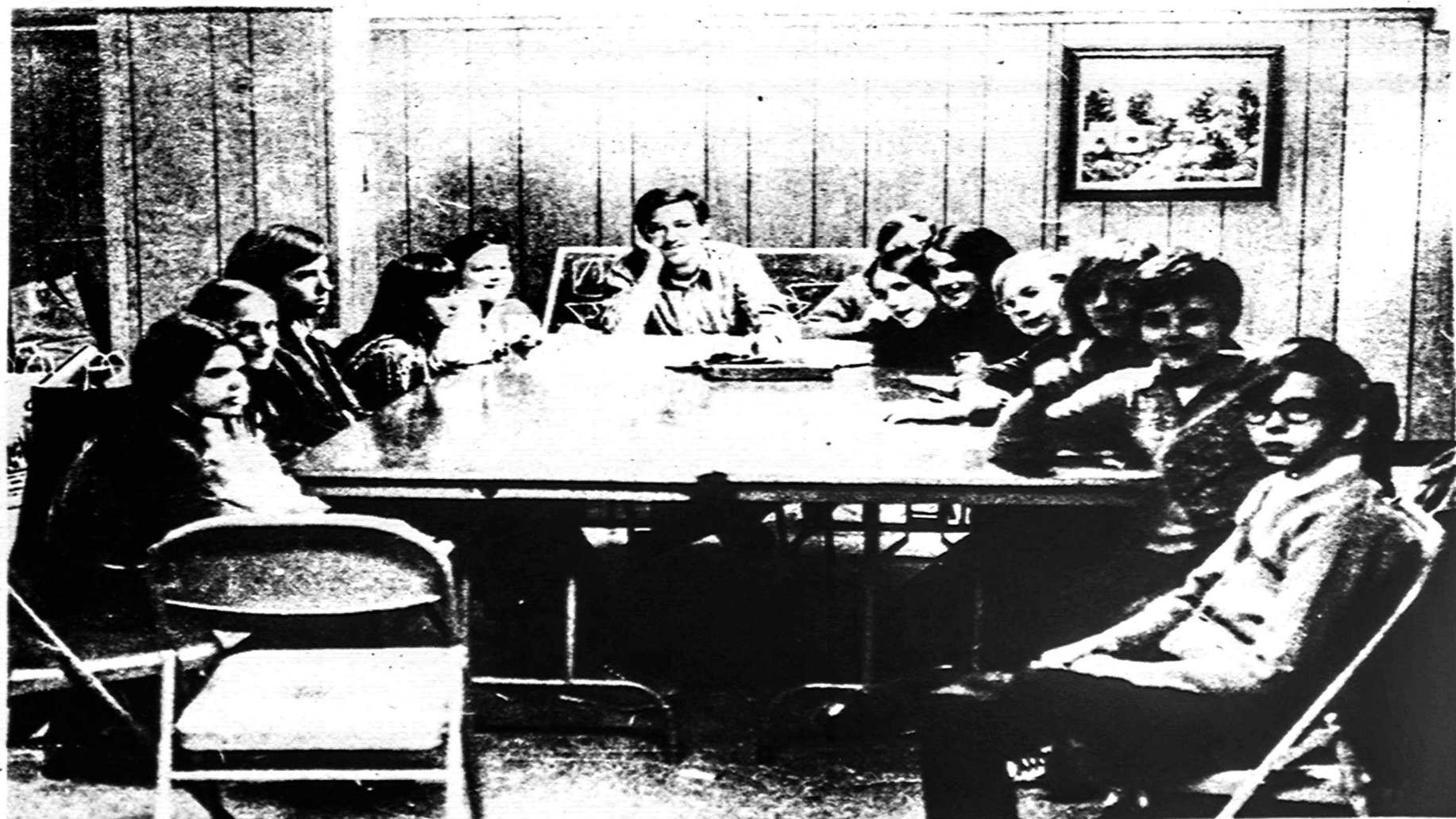
ATEITIES ŽINGSNIAI — Australijos lietuvių jaunimo laikraštis, leidžiamas ateitininkų "Tėviškos Aidų" priedu. Kun. P. Butkus, 68 The Boulevard, Lewisham, NSW 2049. Jame sudėta straipsniai, poezija, knygų įvertinimai bei jaunimo referatai ir rašinėliai. 1971 gegužės numeryje sustota prie klausimo, ar A.Z. dar žengs toliau, ar jau turės sustoti prie abuotumo bedugnės. Linkime nepasiduoti ir laukiame daugiau Ateities Žingsnių.

I ATEITĮ — Bostono MAS kuopos neperiodinis laikraštėlis. Vyriausiasis redaktorius — Saulius Cibas. 1971 nr. 2 leidinys pasižymi įdomiai parašytu straipsniu — "Tiltų ir tunelių įvertinimas", parašytas Jorūnės Gimiūtės. Poezija rimtai ir giliai išnagrinėta. Techniškai laikraštėlis labai svarus, bet pasigendama daugiau moksleivių pasisakymų gyvenimiškais klausimais. Straipsniai apie Tibetą, Kvebeką ir Metropolitano Operą įdomūs, bet nepasako, ką jaunimas galvoja.

SVYTURYS — Washingtono MAS kuopos laikraštėlis. Redaguoja Linas Vaitkus, 4921 78th Ave., Hyattsville, Md. 20784. 1971 5 numeris tuo įdomus, kad pats jaunimas siūlo stovyklas atidaryti tik pasiryžusiems lietuviškai kalbėti. Tokių minčių ir siūlymų reikia žymiai daugiau.

Be abejo, praleidom kai kuriuos laikraštėlius, nes jų negavome. Ypattingai pasigedome vienu laiku stipraus laikraštėlio — New Yorko MAS kuopos "Jaunystės Kelio". Kaip daugelyje laikraštėlių paminėjo, žodis yra svarbus ateitininkų misijai. Lavindami savo išraiškos galias, galėsime tvirtiau siekti savo tikslo — visa atnaujinti Kristuje.

antraz.

New Yorko jaunųjų ateitininkų susirinkime vasario 12 Jaunimo centre. Viduryje — Jonas A. Vainius — jaunųjų vadovas. Nuotr. Pauliaus Švitros.

MAČIAU, GIRDĖJAU...

— Philadelphia studentai ateitininkai rengia jaunimo vakarą kovo 18. Numatyta, kad programoje dalyvaus: Jonas Vaskevičius — dainininkas iš Toronto, Ramūnas Underys — su gitara ir originaliais kūriniais iš Chicagos, Regina Kryžauskaitė — torontiškę, kuri šoks baletą, Rimas Juzaitis su akordeonu ir pianu ir studentų chorėlis, sudarytas iš įvairių miestų jaunimo. Prisidės ir vietinis talentas. Visi kviečiami atvykti šeštadienį 12 val. popiet į Allegheny salę. Bus paruošta užkandžiai. Repeticija ir užsiėmimai tęsis iki 5 val. Vakariėnė (kaldūnų) bus 6 v.v. Programa prasidės 8 val., o šokiai —

10 val. Dėl tolimesnių informacijų rašykite arba skambinkite Danutei Vaskelytei, 301 Pinecrest Road, Springfield, Pa. 19064 (215) KI 4-4122.

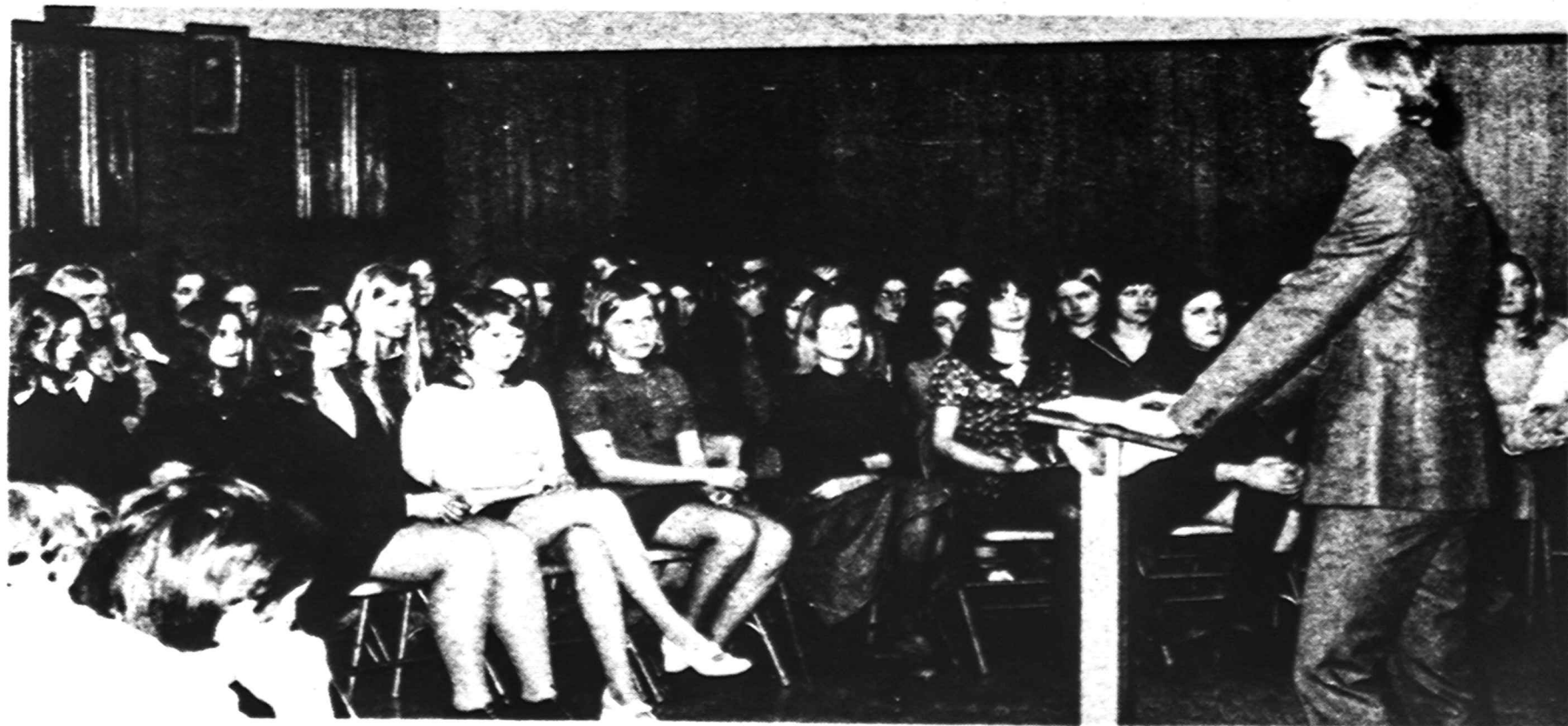
— SAS CV-bos rengiami pavasario kursai šiais metais įvyks Kanadoje, Wasagoje gegužės 27-29. Kursų metu bus rodomas filmas iš aštuntojo ateitininkų kongreso ir prieškongresinės stovyklos, kurie įvyko 1970. Filmą susuko tėv. Alg. Kezys, S. J.

— Sveikiname Rasą Bukšaitytę, perėmusią MAC CV-bos sekretoriavimo pareigas, ir Antaną Razgaitį, perėmusį MAS rytų apygardos atgavinimo darbus.

— Vasaros stovykla. Vasario 5 Washingtono SAS valdybos

pirm. Jūratė Jasaitytė ir izd. Pijus Stončius dalyvavo posėdyje, kuriame buvo aptarta vasaros stovykla. Stovyklos ruošą sparčiai vyksta Antano Dambriūno komiteto rankose. Paminėtina, kad buvome ypatingai nustebinti posėdžio sklandžia ir produktyvia eiga.

— N.Y. moksleivių pirmininkas P. Tutinas perėmė lietuvių jaunimo informacijos centro ryšininko New Yorke pareigas. Pas jį galima įsigyti ženkliukų ir su lietuviškom emblemom nertinių. New Yorko ir apylinkių lietuviškas jaunimas raginamas registruotis centre per Petrą Tutiną, 223 Lincoln Ave. Brooklyn, N. Y. 11208. Reikia pranešti savo vardą, adresą (su zip), telefoną, gimimo metus ir organizaciją, kuriai priklausai.

Dainavos MAS kursuose Almis Kuolas kalba į kursantus. Nuotr. Rimo Ignaičio

Po Chicagos dangum

Po Pirmyn choro pastatytos Linksmosios našlės ateina K. V. Banačio Jūratės ir Kastyčio operos premjera (balandžio 29, 8 val. vak. Marijos aukštesniojo mokykloj). Tai didelis veikalas, brangiai atsiėsiąs. Nors keturiuose spektakliuose būsią žiūrovų pilna, bet vis tiek būsią nuostolių. Tikėkim, kad galintieji parems šios operos spektaklius ir aukomis.

Liepos 1, jaunimo kongreso metu, ateina vėl nauja opera, sukurta D. Lapinsko.

Kodėl taip pasielgta?

Kai lietuviškoji visuomenė atsisveikino su velioniu dr. P. Daužvardžiu, buvo norėta, kad jo vardu būtų pavadinta Archer-Pulaski gatvės sankryžoj statoma aukštesnioji mokykla. Bet štai nei iš šio, nei iš to Marquette Parko Namų Savininkų Dr. Jos valdybos nariai pasiuntę net burmistru Daley rezoliuciją, kad toji mokykla būtų pavadinta lietuviams visai svetimu M. Curie vardu! Kodėl taip pasielgta?

Žurnalistų pastogė

Dėl naujo žurnalistų s-gos leidinio vardo spaudoj būta atsiliepimų. Pasisakytą už seną vardą — Pranešėja. Siūlytas ir naujas — Spaudos Cairės. Naujosios centro valdybos pasirinktas vardas — Lietuvės Žurnalistas. Ar valdyba vardą keis, dar nežinia. Su nauju vardu dar nepasirodė nė vieno numerio.

Spaudos balius davė 1,800 dol. pelno. Tūkstantis įėjo dr. P. Daužvardžio vardo fondan, kita dalis liko kasoj.

Visi nariai prašomi užsimo-

Tiltas

(atkelta iš 3 psl.)

Tuo tarpu čia, laisvėje, niekas nesijaudina, kad iš Lietuvos ateina knygos, žurnalai, laikraščiai, nors jie ir yra su "sprogdinimo įrenginiais". Kai čia tų "sprogdinimo įrenginių" niekas nespaudžia, tai jie ir nespogsta...

DĖMESIO, DĖMESIO, DĖMESIO VISI STUDENTAI!!

Kovo 24-26 Putname įvyks studentų ateitininkų rekolokacijos — studijų dienos. Rekolokacijų tema "Psichologija ir religija" bus atlikta pakviestų studentų, kurie skaitys referatus apie įvairias temas dalis.

Iki šiol yra pramatyta septyni referatai: įvadas ir temų paaiškinimas, mitinis galvojimas, Erich Fromm ir religija, Abraham Maslow ir "peak experiences" suderinimas, religijų palyginimai: tikslai, metodai ir t.t., ir srovės Katalikų Bažnyčioje: Vatikanas II, Teilhard de Chardin, Antanas Maceina.

I rekolokaciją yra kviečiami visi studentai ir paskutines klases gimnazistai (nebūtina priklausti ateitininkų organizacijai). Registracijos blankus galima gauti pas Algį Norvilą: 19 Chestnut St., Brooklyn, N. Y. 11208. Tel. (212) TA 7-2629.

— Moksleivių kuopų švenčių datos yra tokios: Hamiltone — balandžio 8-9, Toronte — balandžio 21-23, Chicagoje — balandžio 22 d. ir New Yorke — balandžio 29-30.

— Užgavėnių kaukių balius New Yorke davė pelno per 1000 dol. Jis visas paskirtas Kultūros Židinio statybos fondui.

— New Yorko studentai nusisorganizuoja, bet yra vilčių ateičiai. Algis Norvila perėmė pirmininkavimą ir šiuo metu smarkiai planuoja studentų rekolokaciją Putname. Dabar tik reikia išjudinti vietinius studentus ateitininkus. Girdejo, kad net šeši SAS valdybos nariai ketina dalyvauti Putnamo rekolokacijose kovo mėnesį.

kėti nario mokestį ir atsiskaityti už leidinius.

Lietuva Chicagos spaudoj

Vasario 16 proga amerikiečių spauda rašė apie pavergtą Lietuvą. Chicago Tribune rašė apie garbės konsulę J. Daužvardienę, įdėjo nuotraukas, Sun Times — apie Vasario 16 minėjimo eigą, Daily News — apie Chicagos lietuvių ir jų įstaigas bei organizacijas. F. Berzins savo laiške priminė Jaltą, kur Baltijos valstybės buvo atiduotos Sovietam. Rašė apie Lietuvą ir apylinkių laikraščiai.

Senelių ir vaikų namai

Dr. J. Adomavičius per LTV paskelbė, kad jau užpildyti dideli namai seneliams (už 160 tūkstančių). Jis pasidžiaugė, kad deka gerų aukotojų, net su 10 tūkstančių, dabar bus dirbama namų planam įgyvendinti. Namuose bus koplyčia, salė, medicinos kabinetas. Juose galės rasti pastogę mūsų senesni lietuvių, kur dabar vargsta pavieniui ar svetimosiose prieglaudose.

Chicagoj turim ir du vaikų namus: Varnas Montessori ir Amerikos Lietuvių Montessori draugijos. Pirmieji turi puikias patalpas, tik gaila, kad lietuvių mažai jais domisi; yra juose ir kitataučių. ALM vaikų namai, 2743 W. 69 St., buvo įsteigti 1963. Vaikai visą laiką moko lietuvių kalbos; jų telpa 36. Vadovauja J. Juknevičienė, M. Staniūnienė ir Ona Pankienė. Namai pavadinti dr. Kriaučiūno vardu, nes jis ir jo žmona daug jiems aukoję lėšų ir darbo.

Mūsų filmai

Lietuviškas gyvenimas daugiau, pradėjo rodytis filmuose. Toje srity dirba kun. A. Kezys, lietuvių televizija ir kiti. Gaila, kad neturim nė vieno filmo iš lietuvių operų. Gal kas sugebės nufilmuoti Jūratę ir Kastytį, bet reikia lėšų. Praėjusią dieną šventę turi T. Šlutas.

Vasario 25 Jaunimo centre skautai surengė kartūnistą V. Stasiūnaičio filmą vakarą, kurio pelnas skiriamas Skautų Aidiui. Tačiau pasitaikė sniegotas oras, ir teatvyko koks šimtas žmonių.

Susirinkimas žydų reikalu

Kovo 19-20 Chicagos universitete susirinko apie 150 įvairių religijų atstovų. Bus svarstomi Sovietų S-goj esančių žydų reikalai. Būtų gerai, kad iš lietuvių kas nors ten dalyvautų su kun. J. Zdebskiu medžiaga ir praneštų, kaip pasielgta su Simokaičiais, Kudirka, Kazlauskais ir kitais.

Bal. Brazdžionis

JAV KONGRESE ...

(atkelta iš 3 psl.)

lerto (klaidingai atspausa — Volteras), raštą apie 7 šimtmečių "Quest of Lithuania Nation", pagaliau ir vysk. V. Brizgio laišką.

Sen. Ribicoff apie reikalą veikti J. Tautose

Sen. A. Ribicoff (Connecticut, dem.) pažymėjo, kad "nepakanka oficialaus JAV nepripažinimo, jog Baltijos valstybės sovietų okupuotos". Senatorius pabrėžė: "Reikia kiekvieną dieną kelti Sovietų Sąjungos ciniską elgesį su Baltijos valstybėmis. Mūsų atstovai J. Tautose ir kitur turi kiekvieną dieną nurodyti Sovietų Sąjungos agresijos veiksmus, ypač tais atvejais, kai sovietai šneka apie tariamą JAV "imperializmą".

Baltijos valstybių klausimas turys būti keliamas ne tik J. Tautose, bet ir kituose forumuose. Ribicoff prašė leisti atspausdinti rezoliucijos Nr. 416 tekstą.

"Aš didžiuojuos, kad JAV nepripažino okupacijos"

Sen. R. P. Griffin (Michigan,

Booklyno vysk. Francis Mugavero vasario 6 lankėsi Apreiškimo parapijoje. Po pamaldų jis svečiavosi parapijos salėj ir pasikalbėjo su parapijiečiais. Nuotr. iš k. C. Binkins, Sesuo Francis Damell — 8 skyriaus mokytoja, vyskupas, sesuo Joan Losson, O.P. — vedėja ir kun. P. Raugasas. Nuotr. A. Binkins

DETROIT, MICH.

(atkelta iš 7 psl.)

Žilvitis vaizduoja to lankaus augalo svyravimą, kai vėjas pučia, o įvairi šokėjų judesių painiava vaizduoja pintinėlių, krepšelių, ornamentų iš

Skaitytojai pasisako

(atkelta iš 4 psl.)

rias kunigiškas pareigas einančių. Vadovaujantis žvaigždutės sistema, kai kurie tikri klebonai liko nepažymėti, o kai kurie einą administratorių pareigas buvo pasodinti į klebonų kėdutes. Žvaigždutės naudojimas — visai nereikalingas susimulkinimas. Kas gi svarbiau: kunigystė, ar šiuo metu einamos įvairios pareigos?

Ta pačia proga norisi priminti, kad lotynų kalba neturėtų būti vartojama krikšto ir kitose metrikų knygos. Gali susidaryti didesnių nepatogumų. Štai pavyzdys. Lietuvis Juozapas Jeronimas krikšto metrikose buvo įrašytas lotyniškai: Josephus Hieronymus. Prieš kelis metus išduodant jam krikšto metrikas, jis tapo Joseph H. Jis klausinėjo kunigus, kokių būdu jo metrikose atsirado H. Turėtų būti vengiamas lotyniškų vardų, kad Vardynas būtų prieinamas ir pasauliečių lietuviškiems reikalams. Tuo būdu būtų išvengta nereikalingos maišties.

Bendrai, Vardyno statistinė medžiaga labai kruopščiai surinkta, įdomi ir naudinga.

V. Katarskis

lankėčių žilvičių daromas pynės.

Kepurėlė (skirtina nuo kepurinės!) vaizduoja mergaičių demonstraciją savo skrybėlių, o kartu kuklumą ir dorovingumą.

Mikitiene yra lėtas vyresnio amžiaus moterų šokis. Šokio lėtumas jom nusibosta, ir pabaigoj jos "padūksta".

Gyvataras, kurį šoko jaunoji grupė ir žiūrovams gana patiko. Yra gyvas ir nuotaikingas žemaičių šokis. Pati žodžio kilmė ir semantika liko man neišaiškinta.

Ketvirtainis, dar kitaip vadinamas vaikščiojamasis kadrius, skirtas vyresnio amžiaus šokėjams, pasižymi daugybe figūrų, didžia elegancija ir vaizduojama puikybe.

Meninė programa tęsėsi per valandą, tačiau, manau, niekas nebūtų rūstavęs, jei ji būtų užsitęsusi ir dvigubai ilgiau, nes abu meniniai vienetai (Jaunimo choras ir "Silainė") yra pakopė ir meno aukštumas, o tose aukštumose jais žavėtis ir ilgintis laiką nebūtų nusibodę.

Jaunimo choro visos dainos praskambėjo dainiai ir maloniai. Choras parodė pilną subrandimą, pasiduodas kiekvienam dirigento judesiui ir motui. Subtilus piano ir stiprus forte parodė chorvedžio skonį ir dainininkų stiprią pažangą.

"Silainė" savo meniškai tautinių šokių išraiška, plastika, ritmu, vykusia interpretacija, rūbų ir figūrų įvairybė stebino ir žavėjo visus žiūrovus.

Jaunimo chore yra suburtas apie 70, o "Silainė" — apie 60 jaunuolių. Taigi viso 130 jaunuolių. Jie sutraukė ir daugumą minėjimo publikos. Jų tėvai, seneliai, giminės, draugai, pažįstami ir nepažįstami atvyko į salę ne tik prezidiume susodintų veidais pasidžiaugti, ne tik kalbų pasiklausyti, bet lietuviškos dainos išgirsti ir tautinių šokių menu pasidžiaugti.

-o-

Ir kokia ironija! Uzdarius uždangą ir publikai skiriantis, DLOC pirmininkas R. Sukauskas priėjo prie mikrofono ir meninės programos vadovams pasakė ačiū. Argi šitaip menininkam, nemokamai atlikusiam meninę minėjimo programą, dėkoti? — Reikėjo juos iškviesti į sceną, reikėjo įteikti gėlių!

Kas įkainuos ir įvertins Jaunimo choro vadovo muz. St. Slizio ir "Silainės" vadovės mok. Galinos Gobienės talentus, kūrybą, pasirusimui ir repeticijom paaukotas poilsio valandas, jei valdyba, atstovaujanti bene 21 Detroito veikiančiai organizacijai, šitaip jiems "padėkojo"?

Gal todėl pavergtų tautų komiteto posėdy, praslinkus porai dienų po Vasario 16 minėjimo, nutarta pareikšti Galinai Go-

bienei ir Stasiui Sliziui pagyrimą ir padėką.

Detroito Vasario 16 minėjime surinkta 3452 dol. aukų. Vargu ar pusė būtų surinkta, jei nebūtų dalyvavęs Jaunimo choras ir "Silainė"? Tačiau DLOC veikėjai jau spėjo išsiuntinėti spaudai savo nuotraukas, ir vasario 23 d. "Dirvos" numery jau juos matome pirmame puslapy, o šeštame puslapy matome ir DLOC pirmininką, besisveikinantį ir įteikiantį dovaną C. M. Williams. Tačiau veltui ieškotume ten muz. S. Slizio ar mok. G. Gobienės ir jų vadovaujamų dainos ir šokio meno grupių, atlikusių Vasario 16 minėjimo programą.

-o-

Visada Detroito Vasario 16 minėjimo iškilmės pradėdavome Amerikos himnu, o baigdavome Lietuvos. Šiemet abu himnai buvo sugiedoti iš karto. Kodėl toks nevykęs pakeitimas? Pagiedoje savo himną, dalyviai iš minėjimo išėina pakilesne nuotaika. Todėl ateity minėjimas turėtų būti baigiamas tik Lietuvos himnu.

Turiu prieš akis atspausdintą minėjimo programą. O klaidų klaidelių joje gausybė! Argi galima Vasario 16-os minėjime platinti tokias programas? Juk tai pasityčiojimas iš savo kalbos, iš minėjimo dalyvių ir iš mecenato (programoj parašyta SPAZDINIMO MERCENATAS), kuris apmokėjo spausdintvės išlaidas.

Reikia tikėti, kad kitais metais kita valdyba tų klaidų nekartos.

K. Jurgutis

Baltimorės žinios

Sodalietais dėkoja visiem, kurie kovo 3 dalyvavo bingo žaidimuose. Pelnas paskirtas dovanom, kurios prieš Velykų šventes bus išdalytos seneliams, esantiems prieglaudose.

Lietuvių svetainės šerininų rengtas kepsnių ir austrių balius buvo kovo 5, sekmadienį, nuo 1 val. iki 6 v.v. Buvo linksmas ir jauki nuotaika. Žmonių prisirinko gana daug. Rengėjai dėkojo visiem, kurie atsilankė į šį rengimą.

Šv. Vardo draugijos metiniai pusryčiai bus kovo 12, sekmadienį, po 8:30 v. mišių. Pusryčių parengia sodalietai. Pagrindiniu kalbėtoju bus žymus katalikiškų organizacijų veikėjas Paul Nevins.

Lietuvių postas 154 kovo 19, sekmadienį, Eastern Center salėj rengia kepsnių balių. Bus įvairiausių valgių, veiks loterija, bus ir šokiai. Pradžią 1 v. popiet, baigiasi 6 v.v.

Šv. Alfonso mokyklai Lietuvių legionierių postas 154 įteikė naują Amerikos vėliavą. Senoji vėliava su ypatingomis ceremonijomis bus sunaikinta.

Liet. Svetainės antrame aukšte lietuvių legionieriai išnuomojo salę, kur jie kas mėnesį posėdžiauja. Dabar jie re-

IŠ VISUR

— Dr. Kazys Ambrozaitis iš Chesterton, Indiana, pakviestas nauju nariu į JAV LB tarybą vietoj pasitraukusios Elenos Bradūnaitės, kuri išvyko į Los Angeles tęsti studijų ir dėl atstumų bei įvairių išpareigojimų negalės jungtis į LB tarybos darbus. Dr. Kazys Ambrozaitis, žinomas veiklus visuomenininkas ir dabartinis Lietuvių Fondo tarybos pirmininkas, yra buvęs ankstesnių JAV LB tarybų narys.

— Lietuvių Fondo taryba paskyrė LF tarybos narius dr. Gedimį Baluką, Vytautą Kamantą ir dr. Antaną Razmą į 1972 metų Lietuvių Fondo pelno skirstymo komisiją. LF vadovybė paprašė į JAV LB centro valdybą paskirti kitus tris narius į šią komisiją. Pagal LF įstatus, LF ir LB sudaryta 6 asmenų LF pelno skirstymo komisija svarstys ir skirstys 1972 LF pelną. Numatoma kad bus galima paskirstyti lietuvių kultūriniam ir švietimo reikalams 1972 metais virš 40,000 dol.

— J. Lapšys, Vliko atstovas Australijoje, vasario 15 lankėsi Australijos Užsienio reikalų ministerijos Adelaidės skyrių ir turėjo 40 min. pasikalbėjimą su to skyriaus vedėja Monika Koehne. Vliko paruoštą Vasario 16 dienai protestą prieš sovietų agresiją J. Lapšys pasiuntė Australijos ministeriui pirmininkui J. Lapšys, susipažinęs su R. Nixono pasisakymu spaudai apie tai, kad visos pasaulio tautos, didelės ar mažos, turinčios teisę savarankiškai apsispręsti, pasiuntė laišką JAV ambasadoriui Canberroje, išdėstydamos sovietų okupuotos Lietuvos padėtį. (E)

— SLA Pildomosios tarybos rinkimai vyks kovo 1-31. SLA nariai renka: prezidentą, viceprezidentą, sekretorių, izdininką, du izdo globėjus ir daktarą kvotėją.

— Viktoro Petravičiaus, grafiko ir tapytojo, naujausių darbų paroda atidaryta vasario 26 Chicagoj, "Menės" patalpose, Marquette Parke.

— Petras Maldeikis, Phoenix, Arizona, parašė žodžius giesmei ir Šv. Kazimierą. Muzikė Ona Metrikienė sukūrė naują melodiją.

Jorūnė Jonikaitė, Chicagos amerikiečių laikraščio redakcijos narė, vadovaus komisijai, kuri rūpinsis IV-tosios tautinių šokių šventės garsinimu amerikiečiams.

montuoja ir dažo tą kambarį. Taip pat šioj svetainėj savo repeticijas turi Dainos choras. Repeticijos vyksta kiekvieną savaitę, nes choras rengiasi koncertui. Čia repetuoja ir tautinių šokių grupė. Tokiu būdu Lietuvių svetainė pasidaro lietuviškos kultūros namai. Salė yra graži ir didelė, geresnė už kitų tautų sales.

Anelė Mykolaitienė, naujosios kartos ateivė, staiga mirė kovo 1. Velionė buvo susipratusi lietuvių dalyvavo lietuviškuose parengimuose. Gedulingos mišios buvo Šv. Alfonso bažnyčioje kovo 4. Palaidota Dulane Valley Memorial kapinėse. Liko nuliūdusi dukra Živilė Reikenienė ir jos šeima.

Kongresmanas Edvardas Gormatz per 25 metus nuolat dalyvavo lietuviškuose didesnėse šventėse, pareikšdavo savo nuosirdžius sveikinimus minėjimuose. Šiuo laiku spauda paskelbė, kad jis išėina iš politinio gyvenimo. Dalyvavo jis ir šių metų Lietuvos nepriklausomybės šventėj vasario 20. Baltimorės lietuviškų draugijų taryba (ne Dainos choras, kaip buvo paskelbta vasario 25 Darbininke) banketo metu kongresmanui įteikė dovanėlę. Tai buvo skulptoriaus Vėdros "Šokėjai". Dovanėlė įteikta su atitinkamu įrašu, kad visada prisimintų savo draugystę su lietuviiais.

Jonas Obelinis

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

— Vilniuje įvykusias keturių sostinių rungtynes laimėjo Minsko rinktinė, surinkusi 16 su puse t.š., Ryga 16 su puse t.š., Talinas ir Vilnius po 13 su puse t.š. Vilnius įveikė Minską 5 su puse — 4 su puse, bet pralaimėjo Rygai ir Talinui po 4-6. Vilniaus komandoje geriausiai sužaidė Kausilaitė, pelniusi visus 3 taškus, Alius Mikėnas ir G. Rastenis po 2 t.š. Vlado Mikėnui pavyko iškovoti pustaškį iš buv. pasaulio čempiono M. Talio.

— Marshall klubo kviestinių turnyrą N. Y. laimėjo didmeistris Arthur Bisguier su 3 su puse t.š. iš 5 galimų, priešaky latvio Edmar Mednio ir Salo Materos, kurie pasidalijo antrą vietą.

— Bostono tarplubinnėse So. Bostono Lietuvių piliečių draugijos šachmatininkai iškovojo ketvirtą iš eilės pergalę, įveikdami Northeastern University rinktinę 4 su puse — puse. Šis laimėjimas itin brangus, nes atsirevanšuota su kaupu už pralaimimą pirmajame rate 1 su

puse — 3 su puse. Taškus pelnė: Aleksis Klinovas 1, Algis Makaitis 1, Algirdas Leonavičius 1, Kazys Merkis pusę ir Jurgis Zoza 1.

— Tarptautinėse — ICCF World Cup — rungtynėse šių eilučių autorius laimėjo pirmą tašką, įveikęs Vakarų Vokietijos atstovą Martin Rauschą. ICCF US sekretorius Walter Muir praneša, kad partija bus įdėta į ICCF News and Notes, nes "play with the Knights and Bishops was excellent".

SPORTAS

— Krepšinio, tiklinio ir stalo teniso apygardinės visų klasių pirmenybės bus kovo 11-12 Chicago, Quigley High School salėje, 7800 So. Western Ave. Pirmenybėse gali dalyvauti visi lietuvių sporto vienetai, registruoti Sporto Sąjungoje 1972 metais.

— Ieškomas Kazimieras Rašytinis, sūnus Juozo, gimęs 1919 m. Jis pats ar apie jį žina prašomi pranešti adresu: V. Rasiulis, 162 Exbury Rd., Downsview, Ont. Canada.

Darbininkui paremti aukojo

Po 2 dol. — V. Jokubaitis, V. Amsiejus, P. Graičiūnas, P. Kazakas, A. Kavaliūnas, J. Naujokaitis, J. Šiaučiūnas, P. Sijonas, E. Aleksa, K. Balaišis, Cleveland, Ohio — P. Misevičius, J. Puteris, Toronto, Can. — M. Saltanis, La Salle, Que. Can. — P. Bertman, Appelle Sask. Can.

Po 1 dol. — V. Lisauskas, E. Tamašauskas, J. Gelgota, D. Pocius, I. Banaitienė, A. Mikolaitis, O. Ginkus, E. Senkus, T. Yurewicz, M. Macezinskas, V. Gailevičius, S. Bredes, A. Audėnas, V. Šventoraitis, J. Botyrius, M. Navickienė, A. Rimydis, H. Malinauskas, F. Skwar, V. Geibavičius, M. Visgirda, A. Sulaitis, E. Davalis, L. Jankauskaitė, B'klyn, N. Y., V. Žumbakis, M. Stučius, T. Zakas, F. Liuberskis, B. Bieliukas, P. Nakutavickis, J. Paulin, A. Matulaitis, Rich. Hill, N. Y., V. Solomonas, P. Teleisa, J. Milius, Ozone Pk., O. Barauskas, A. Škėrys, R. Šetikas, H. Gagas, K. Butkus, A. Dagys, O. Žilius,

B. Sinkewicz, M. Povilaitis, J. Šileikis, K. Balėnas, A. Gugas, V. Maciūnas, A. Liepinaitis, Woodhaven, N. Y., P. Paulauskas, M. Petronis, P. Narvydas, V. Gasparavičius, A. Matulonis, A. Boiallis, Maspeth, N. Y., A. Kairys, Rego Pk., N. Y., G. Zabelskis, Flushing, N. Y., A. Senkus, Jamaica, N. Y., A. Beard, Forest Hills, N. Y., A. Simutis, Laurelton, N. Y., A. Butkus, New Hyde Pk., N. Y., Pivorus, E. Meadow, N. Y., A. Milauckas, Hicksville, N. Y., M. Waickelonis, Hunt Sta., N. Y., A. Brush, Long Beach, J. Narvydas, Seaford, N. Y., Katulis, Smithtown, N. Y., A. Petrakis, Poughkeepsie, N. Y.

Dėkojame visiems, kurie savo auka parėmė sunkų spaudos darbą. Laukiame ir kitų skaitytųjų prisidėjimų prie kalendoriaus išlaidų sumažinimo.

Virginia 9-4496

A. R. SHIPLEY COMPANY

Aluminum Combination Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N. Y. 11208
Allen R. Shipley

PRANCIŠKONŲ VEDAMOS REKOLEKCIJOS

Worcester, Mass., Aušros Vartų parapijos rekolekcijos lietuvių ir anglų kalbomis vasario 20-26 — T. Pijus Sharp.

Brockton, Mass., Šv. Kazimiero parapijos rekolekcijos anglų kalba vasario 27 — kovo 4 — T. Pijus Sharp. Rekolekcijos lietuvių kalba kovo 5-11 — T. Viktoras Gidžiūnas.

Newark, N. J., Šv. Trejybės parapijos šv. Juozapo garbei tridienis lietuvių kalba kovo 17-19 — T. Vytautas Balčiūnas.

Toronto, Ont., Prisikėlimo parapijos rekolekcijos lietuvių kalba kovo 19-26 — T. Leonardas Andriekus.

Rochester, N. Y., Šv. Jurgio parapijos rekolekcijos kovo 23 — balandžio 1 — T. Viktoras Gidžiūnas.

Gerardville, Pa., Šv. Vincento parapijos pastoracinė pagalba kovo 25 — balandžio 3 — T. Vytautas Balčiūnas.

Elizabeth, N. J., Šv. Petro ir Povilo parapijos 40 valandų atlydinis balandžio 23-25 lietuvių ir anglų kalbomis — T. Juozapas Bacevičius.

Brooklyn, N. Y., Šv. Jurgio parapijos rekolekcijos lietuvių kalba — T. Tadas Degutis.

Rytų apygardos sporto varžybos bus balandžio 8, šeštadienį, Franklin K. Lane mokykloje, nuo 9 r. iki 6 v.v. Šokiai ir taurių įteikimo vakaras bus 96-21 114 Street, Richmond Hill, N. Y.

Netoli Philadelphia, Maple Shade, N. J., išnuomojami gražūs, visais patogumais įrengti kambariai: TV, elektrinis šildymas, židiny. Be to galima naudotis maudymosi baseinu. Sodą puošia erdvūs, gelėmis ir medžiais apodintais, kiemas. Savas daržas. Gaminamas sveikas lietuviškas maistas. Netoli bažnyčia, krautuvės, 2 blokai nuo autobusų stotelės. Tik 190-200 dol. mėnesiui. Rašyti: Mrs. Theresa James, 3005 Glenridge Ave., Alhambra, Calif. 91801.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

TO PLACE YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

SERVICE

Mario's Auto Inspection & Repair service headlights adjustment, wheel alignment, motor tune-up and brake service. All minor adjustments and repairs done while you wait. Shell Bay Ave. Mayville, N.J. Cape May Court House, opp. State Inspection Station. Open Mon. thru Fri. 8 AM to 5 PM. Owned & operated by Mario DeSantis "If you really want your car to go see Mario", 609-465-5607

GUZMAN CONTRACTING
Everything and Anything in Contracting Field
All Quality Workmanship
Lic. No. 673-881
Call 967-8890 We Take Pride in Our Work

DISPLAY

AECEAN ISLES
781 East 31st Street Brooklyn, N.Y.
Call 434-7496
We Also Do Catering
The Ultimate in Dining
Also
The New Clement Restaurant
1612 Sheepshead Bay Road
Brooklyn, New York
Call TW 1-3998

Wanted Foster Parents
If you are between the ages of 25 and 59, English speaking, in good Health, financially self-maintaining, willing to accept children of any Background and have adequate Rooms, you are desperately needed now. Contact McMahon Memorial Shelter, 128 East 112th St., New York, N. Y. 10029, 369-5665

Guest House — Men and Women. All modern facilities. Newly renovated bldg. Ready for occupancy by May. Scenic view of Hudson. Permanent or vacation guests. For information write: Sisters of Saint Francis, Saint Joseph Villa, 38 Prospect Ave., Catskill, N. Y. 12414.

Sunset Park Area 2 Family Brick, asking price \$34,000. Broker, Call BA 7-3388. Eves & Weekends BE 6-1492 or 831-3712

SERVICE

CHILDRENS and ADULT PSYCHIATRIST
Private Consultation Office Hours 1-8 P.M.
69-20 Groton St.
Forest Hills, N. Y.
(212) 896-4771

RALPH'S
Limousine Service. Late Model Air Conditioned Cadillac. AD 4-1244 695-6647 — 24 Hour Ser. Mobile 684 174 W. 137 St.
Proms, Weddings, Funerals, Depots, Airports, Theatres or Night on the Town
Our Service Speaks for Itself

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Lito Kelionių Biuras

šiais metais organizuoja

DVI DIDELES KELIONES Į LIETUVĄ

Liepos ir rugsėjo mėnesiais.

Šalia

VILNIAUS, KAUNO, TRAKŲ, DRUSKININKŲ,

aplankysime

kelis Europos didmiesčius
(AMSTERDAMAS, KOPENHAGA, ROMA).

KAINOS:

Liepos mėnesį — 18 dienų — \$890

Rugsėjo mėnesį — 22 dienos — \$910

Į KAINĄ ĮSISKAITO:

Lėktuvo bilietas

Pirmos klasės viešbučiai

Maistas

Pervežimai iš aerodromų į viešbučius ir atgal

Lankymas žymiųjų vietų įvairiuose miestuose

Dokumentų paruošimas

Patarnavimo mokesčiai (viešbučiuose) ir valstybiniai mokesčiai

Kelionės suplanavimas ir palydovai

Gera kompanija ir puikus ūpas

Transatlantinė kelionė
KLM ROYAL DUTCH LINIJA

Dėl smulkesnių informacijų apie šią kelionę ir visais bet kokių kelionių reikalais rašykite, skambinkite ar užsiskaitę į LITO KELIONIŲ BIURĄ:

LITAS TRAVEL SERVICE

87-18 LEFFERTS BLVD.

Richmond Hill, N. Y. 11418

Tel. (212) 846-1650

Iškirpkite Rezervacijai

Malonėkite užregistruoti mane kelionei į Lietuvą

— Liepos 15 iki rugpjūčio 1 (8 dienos Lietuvoj)

— rugsėjo 9 iki rugsėjo 29 (11 dienų Lietuvoj)

Siunčiu \$200.00 užsitikrinti savo rezervacijai

VARDAS IR PAVARDĖ

ADRESAS

TELEFONAS

Parašas

Data

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gera pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.

TUKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS

PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos

kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Cosmos Parcels Express Corp.

affiliated with PODAROGIFT, Inc.

priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMEJIMAMS, automobiliams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo tranzistoriams, magnetofonams (tape recorders) ir daug kt. dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams; gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

KREIPKITE DĖMESĮ Į NAUJĄ ADRESĄ:

488 MADISON AVENUE

FLOOR 21st

New York, N.Y. 10022

Tel.: (212) 758-1150/1

SKYRIAI:

New York, N.Y. 10003 — 39 Second Avenue
New York, N.Y. 10011 — 135 W. 14 Street
Boston, Mass. 02118 — 271 Shawmut Avenue
Boston, Mass. 02127 — 389 West Broadway
Buffalo, N.Y. 14206 — 332 Fillmore Avenue
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue
Chicago, Ill. 60608 — 3333 South Halstead Street
Cleveland, Ohio 44134 — 5879 State Road
Irvington, N.J. 07111 — 762 Springfield Avenue
Irvington, N.J. 07111 — 1082 Springfield Ave.
Grand Rapids, Mich. 49504 — 636-38 Bridge St. N.W.
Hamtramck, Mich. 48212 — 11333 Jos. Campau Avenue
Hartford, Conn. 06114 — 200 Franklin Avenue
Lakewood, N.J. 08701 — 241 Fourth Street
Los Angeles, Calif. 90022 — 960 S. Atlantic Blvd.
New Haven, Conn. 06511 — 1329 Boulevard
Newark, N.J. 07106 — 698 Sanford Avenue
Passaic, N.J. — 176 Market Street
Paterson, N.J. — 93 Main Street
Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th Street
Pittsburgh, Pa. 15203 — 1307 E. Carson Street
San Francisco, Cal. 94115 — 2076 Sutter Street
Waterbury, Conn. — 905 Bank Street
Warren, Mich. 48092 — 29200 De Quindre 1/2 Block North of 12 Mile Road
Woodhaven, N.Y. 11421 — 94-08 Jamaica Ave.
Worcester, Mass. 01610 — 169 Millbury Street
Youngstown, Ohio 44503 — 309 W. Federal Street

Tel.: AL 4-5456

CH 3-2583

LI 2-1767

268-0068

TL 6-2674

BR 8-6966

WA 5-2737

884-1738

ES 2-4685

374-6446

GL 8-2256

365-5255

246-9274

FO 3-8569

AN 1-2994

LO 2-1446

373-8783

GR 2-6387

274-6400

PO 3-4818

HU 1-2750

FI 6-1571

PL 6-6766

751-6760/1

441-4712

SW 8-2868

RI 3-0440

PIRMAUJANTI DESŲ PREKYBA NEW YORKE VOKISKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausias

Kelioms ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užsiskaitę — įsitikinsite!

9 DIDŽIULS KRAUTUVES 9

New York: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-8070

ELIZABETH, N. J.

BALSUOKIME UŽ PROF.
DR. JOKŪBĄ STUKĄ

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 3-čios kuopos narys dr. Stukas kandidatuoja į SLA Pildomąją Tarybą išdininko pareigom. Iš jo darbų jį gerai pažįsta ne tik rytinio pakraščio, bet ir visos Amerikos lietuviai.

Jis gimė 1924 spalio 8 Newark, N. J. 1941 rugpjūčio 2, būdamas nepilnų 17 metų amžiaus, pradėjo radijo valandėles New Yorko ir apylinkių lietuviams, suorganizuodamas rėmėjų būrelį ir chorą. Jau eina 31-ji metai, kaip jis tą darbą tęsia. Jo suorganizuotą mišrų "Rūtos" dainų ir tautinių šokių ansamblį perėjo apie tūkstantis jaunuolių. Stukas yra išleidęs ilgo grojimo plokštelių. Nuo 1948 spalio 28 iki š. m. pradžios jis kartojo lietuviškas valandėles anglų kalba bei davė turtinąs paskaitas apie Lietuvą. Gi nuo 1963 rudens kiekvieno pirmadienio vakarais iš Seton Hall Universiteto radijo stoties duoda vienos valandos programą "The Music of Lithuania", kuri amerikiečių mėgiama ir pageidaujama.

Prof. Stukas yra žymus ekonominis mokslų specialistas. 1949 baigė New Yorko universitetą tarptautinės ekonomijos studijas B. S. laipsniu. Vasarą lankė Oxfordo universiteto Anglijos ekonominę Europos problemom studijuoti seminarą. 1951 baigė Columbia universitetą.

Prof. dr. Jokūbas Stukas savo darbo kambaryje. Nuotr. R. Kisieliaus

tą magistro laipsniu ir pradėjo dėstyti tarptautinę ekonomiką ir prekybą New Yorko universi-

tete ir Pace College. 1963 jis paskirtas profesorium Seton Hall universitete So. Orange, N. J., ir tapo pirmuoju tarptautinės prekybos direktorium ir vyresniuoju profesorium prekybos kolegijoje. 1958-61 jis vadovavo didžiuliam Tarptautinės Prekybos Vadovų S-gos užsienio skyriui, du kartus apkeliaudamas pasaulį ir net 42-se kraštuose suorganizuodamas prekybos vadovų konferencijas. Filosofijos daktaro mokslo

JUK NE SAU...
Br. Antano Trumpos mirties metinės

Kovo 3 jau suėjo metai nuo tos dienos, kada Jūs sukniubote ant vienuolyno spaustuvės grindų, atsisveikindami su šiuo pasauliu. Bet kažkodėl Jūsų mirtis man nebuvo staigmena. Dažnai man sakydavote, kad tik vieno dalyko norite — laimingos mirties. Jos ir sulaukėte. Jums, kaip ir šv. Pranciškui, ji buvo Sesuo Mirtis.

Nors jau metai praėjo nuo atsisveikinimo šv. Jono kapinėse, bet aš dar vis matau Jūs kiekvienam vienuolyno kampelyje: čia sušilęs piaušiant žolė, čia sodinant gėles, čia vėl barant juodukus, kad mindžioja vienuolyno gėlyną. "Kad jie nors mėgtų gėles", man sakydavote, "mielai jiems jų duodčiau; bet jie tik niekina šią Die-

laipsnį įsigijo 1965, apgindamas disertaciją New Yorko universitete, už darbą "Kaip kilo lietuvių tautinis susipratimas".

Dr. Stukas veikia New Jersey Lietuvių Taryboje, Am. Lietuvių Bendruomenės apygardoje ir taryboje, yra ilgametis Balso direktorius, Lietuvos vyčių kultūros komisijos pirmininkas, stipendijų fondo iniciatorius ir dabartinis centro valdybos pirmininkas. Dirbdamas įvairiose draugijose, sambūriuose, minėjimuose, paskaitose, suaruose koncertuose, "Rūtos" ir radijo valandėles piknikuose, išugdė didelę energiją, ištermę ir sumanumą. Jis mėgiamas studentų ir visuomenės.

Jo nuveikti darbai parodo, kad juo galime pilnai pasitikėti, nebūsimė apvilti, nes jam, kaip ekonomistui, išdininko pareigos yra jo specialybė ir arti prie širdies.

Tat visi balsuokime už prof. dr. Jokūbą J. Stuką šių metų kovo mėnesio rinkimuose!

Valdyba

vo dovaną."

Turėjote savo širdyje vietą taip pat ir keturkojam Dievo tvariniam. Dažnai matydavau Jūs spaustuvės užpakalyje sėdint sunykusias kates ar šunis. Tas mėsos gabaliukas, kurį vienuolyno virėjas br. Kazimieras tikėjosi paduoti vienuoliam pietų metu, dažnai išgelbėdavo kokį sutvėrimėlį iš bado.

Negailėdavote savo širdies bei talentų ir žmonėms. Buvote ypatingas mano bičiulis. Nors mus skyrė didelis metų skirtumas (aš dar buvau blizgintis savo tėvelio akyje, kai Jūs įstojote į vienuolyną), bet mes buvome geriausi draugai. Kai profesorius man duodavo per sunkių vokiečių kalbos pratimą arba kai kokia gėlytė pradėdavo negaluoti, bėgdavau pas Jus patarimo. Ir, nors buvote visuomet apkrautas darbais, niekada neatsisakydavote man padėti. Kai norėdavau Jums atsidėkoti su kokia menka dovanėle, bėgdavote nuo manęs, kaip nuo maro, kratydamas galvą. "Kam, vaikeliai, metai pinigų?" sakydavote. "Prisiekis jų tau vėliau." Ir kaip aš juokdavau iš Jūsų tokio ypatingo taupumo — kiekvieno siūlelio ir popierėlio sunaudojimo. Jūs man truputį piktokai atsakydavote: "Juk ne sau..."

Tikrai Jūs ne sau gyvenote, mielas broli Antanai. Pasigenda Jūsų gėlių darželis, kurio niekas jau neturi laiko prižiūrėti. Pasigenda Jūsų ir gyvulėliai. Pasigenda ir tėvas Petras, kurio Jūs buvote dešinioji ranka. Tik duok broliui Antanui ką padaryti ir nesirūpink.

Neklaus jau niekas, kas tas vienuolis, kuris taip gražiai gieda. Man dažnai sakydavote, kad giedojimas tai dviguba malda.

A. a. Broli Antanas Trumpa, O.F.M.

Gamta, žvaigždės, o ypač muzika yra gražiausias Dievo dovanos. "Kaip gali žmogus netikėti į Dievą?" man sakydavote, išeinant iš Hayden planetariumo. Arba gėlių parodoje, stebint rožių puokštę: "Koks geras Dievulis, sukūręs tiek daug grožio tokiame nevertame žmogui." Po vardinių progą atlankytos operos tiesiog kunkuliavote įspūdiškai — kaip mes turim džiaugtis girdėjimo ir klausos dovanomis.

Jūs mūsų širdyse pasiliksėte gyvas visuomet, mielas broli Antanai. Dabar, mirties metinių progą, žvelgdama į tą nutrintą suolą ir dėmę dažuose, ten atsiradusią nuo daugkartinio Jūsų klūpėjimo, lyg norėčiau įspėti vienuolyno svečius: Prašau čia nesėsti, čia brolio Antano vieta!

Nereikalinga jau ta vieta Jums, mielas broliuk. Jūs radote sau geresnę, kurios mes visi trokštame ir kurioje tikimės susitikti. Tad nesakysiu — su Dievu: su Juo Jūs jau esate. Sakysiu tik — iki pasimatymo...

Dalė Bulvičiūtė

Mielam bičiuliui

Juozui Janušui,

netekus mylimo SŪNAUS P E T R O, nuoširdžią užuojautą liūdesio valandoje reiškia

PFIZERIO LIETUVIAI BENDRADARBAI

A. A.

Prof. dr. Konstantinui Račkauskui

mirus, jo sūnams: Raimundui su šeima ir Rolandui nuoširdžią užuojautą reiškia

Marija ir Juozas MĖLYNIAI

A. a.

Prof. Konstantinui Račkauskui,

mūsų nariui, mirus, nuoširdžiai užjaučiame velionies sūnus Rolandą ir Raimundą bei kitus giminės.

New Yorko ATEITININKAI

PAGALBA LIETUVOS
PERSEKIOJAMAI BAŽNYČIAI

Lietuviai vyskupai — *Vincencas Brizgys* ir *Antanas Deksnys* savo ganytojišku laišku nuoširdžiai ragino prisiminti tikinčiuosius Lietuvoje, ypač gavėnią.

Todėl

MELSKIMĖS KIEKVIENĄ DIENĄ

PAGAL 1971 METŲ MALDOS KALENDORIŲ

Tapkime LRK Šalpos Rėmėjais (\$5.00 metinė auka).

Amžinai Geradariais (\$100.00),

Mecenatais (\$1,000.00),

Praveskime rinklėvas parapijose, Skirkime organizacijų dovanas

Savo dovanos čekį rašykite ir atsiųskite su žemiau esančia atkarpa.

LITHUANIAN CATHOLIC RELIGIOUS AID
64-09 56 Rd.
Maspeth, N. Y. 11378

Lietuvos Bažnyčiai gelbėti siunčiu \$.....

Parašas

Adresas

Aukos atleidžiamos nuo Fed. mokesčių

UŽSAKYKITE DABAR
GERIAUSIĄ DOVANĄ
į Lietuvą
Geriau negu gryn pinigai ar
bet kokie daiktai
Specialūs rublių
pažymėjimai

INTERTRADE
EXPRESS Corp.

Pirma jums apie tai pasakėm,
o jūsų giminės sako "taip".

Su specialiais Rublių Pažymėjimais jūsų giminės gali įsigyti, ką jie tik nori, už dalelę reguliarios kainos. Panašiai, jei nuvykęs į krautuvę su 100 dol. gautum prekių už 200 dol. ar 300 dol. ar net ir daugiau. Pilnai garantuota ir apdrausta. Tikrai Intertrade Express Corp. duoda jums kuo greičiausiai patamavimą. Šie Pažymėjimai pristatomi jūsų giminėms į namus už 3 savaites.

Dėl nuvertinimo JAV dolerio kaina už Specialų Rublį dabar yra \$2.32.

TAI YRA PILNA KAINA
Greitas pristatymas
Galite siųsti kokią sumą norit. Reikalaukite mūsų NEMOKAMO ILIUSTRUOTO KATALOGO.

Užsakykite dabar.
Užsakykite tik per

INTERTRADE
Express Corp.
125 East 23rd St.
Penktas aukštas
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530

Labai svarbu!
AUTOMOBILIAI
tik trumpam laikui

Greitas pristatymas.
Ilgai lauktas, visiškai naujas
ZHIGULI VAZ 2101 \$3275.00
MOSKVITCH 412 IE
Ištaigingas modelis \$3275.00
MOSKVITCH 408 IE \$3009.50
ZAPOROZHETS ZAZ 966 —
\$2012.50

Prieinami labai riboti
kiekiai. Todėl nelaukite!
Užsakykite dabar!

BUTAI

Reikalaukite mūsų
specialių biuletenių
Šioje prekyboje mes turime
23 metų patirtį ir daug tūkstančių patenkintų klientų!

Didingas religinis koncertas

Gal pirmą kartą Bostono lietuvių kolonijos istorijoje rengiamas toks sutelktinis meno jėgų koncertas, kuris įvyks So. Bostone šv. Petro parapijos bažnyčioje sekmadienį, kovo 12, 3 val. popiet. Jungtinis šv. Petro parapijos ir Arlingtono Filharmonijos choras ir Berklee kolegijos orkestras, Jeronimui Kačinskui vadovaujant atliks L. Cherubini "Requiem". Solistai — Benediktas Povilavičius ir tenoras iš Italijos Panfilo Cafarelli atliks solo partijas.

Salia "Requiem" abu solistai dainininkai pagiedos keletą solinių kūrinių. B. Povilavičius vieną Wagnerio kūrinių, o P. Cafarelli atliks "Pieta Signore" A. Stradella ir "In gemisco" Verdi.

Koncerte taip pat dalyvaus gabus plačiai pradedantis reikštis jaunas lietuvis vargonų solistas Albinas Prižgintas iš New Yorko, baigęs Juilliard konservatoriją magistro laipsniu. Sausio 23 jis grojo rečitalį šv. Patriko katedroje New Yorko. Gegužės 21 yra pakviestas į New Yorko kultūrinį centrą atlikti vargonų programą. Gavęs Fulbrighto stipendiją, gilino vargonų studijas Vokietijoje. Prižgintas koncerte atliks pirmą dalį Bacho Sonatos Nr. 6, Liszt'o Preludą ir Fugą Bach tema ir O. Messiaen Verset 6. Be to, koncerte sutiko dalyvauti mūsų mielas smuikininkas Izidorius Vasyliūnas.

Šis koncertas, kaip ir praeitais metais, kada buvo įspūdingai atlikta Dvoržako oratorija "Te Deum", yra tradicinis šv. Petro parapijos gavėnios koncertas. Būtų malonu, kad visuomenė įvertintų mūsų choro ir šv. Petro parapijos klebono kun. A. Baltrušio pastangas ir gausiai atsilankytų į šią kilnų susikauptimo ir meno šventę.

"Rasos" studentų kvartetas iš Londono, Ont., Kanados, dalyvaujantis Minkų vadovaujamos radijo programos talentų popietėje kovo 12, sekmadienį, 4 v. popiet Liet. piliečių klubo salėje So. Bostone.

DVIEJŲ SAVAIČIŲ EKSKURSIJOS
Į LIETUVĄ

- Vyksta: birželio 8, liepos 13, rugpjūčio 17 ir gruodžio 21. Lietuvoje šios grupės praleis po 11 dienų.
- Norintieji pratęsti savo atostogas ilgiau, galės aplankyti kitus jų pasirinktus Europos miestus.
- Ekskursijos išvyksta iš Bostono, New Yorko ir Montrealio.
- Grupėse dalyvių skaičius ribotas — nesivėluokite!
- Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į

Trans-Atlantic Travel Service

393 West Broadway
South Boston, Mass. 02127
Tel. (617) 268-8764
Savininkė Aldona Adomonienė

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1883

460 West Broadway, South Boston Massachusetts
"Kur tūkstančiai taupo milijonus
ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Johnas J. Grigalms. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5% %
- Special Notice a/c — 5% %
- 1 year Term Deposit — 5% %
- 2 year Term Deposit — 6% %

— All Accounts Compounded Daily —

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Laisvės Žiburio radijo kovo 12, šio sekmadienio, programoj bus pasikalbėjimas su škotu Leonard Milne, kuris prieš kiek laiko bandė Suomijoje paminti lektuvą ir išvaduoti Simą Kudirką.

Jaunimo pamaldos bus šį sekmadienį, kovo 12 d., 11 v. Kultūros Židinyje. Po pamaldų bus tęsiamas stalo teniso turnyras.

Aktoriai Leonas Barauskas ir Jonas Kelečius atvyksta iš Chicago ir balandžio 15, šeštadienį, gastoliuoja Bostone, gi balandžio 16, sekmadienį, jie pasirodys New York'e, Richmond Hill. Jų programa — fragmentas iš Marcinkevičiaus "Mindaugo" ir Vaičiulaičio "Uodas" turėjo didelį pasisekimą Chicago, Clevelande ir kitose vidurio vakarų lietuvių kolonijose. Rengia skautam remti komitetą.

L.M.K.F. New Yorko klubo susirinkimas kviečiamas kovo 12, sekmadienį, 4 val. popiet pas klubo narę M. Klivečienę, 76-13 85th Rd., Woodhaven, N. Y. Vida Lušytė-Penikienė paskaitys tautosaką. Narės prašomos dalyvauti.

Jaunimo kongresan vasario 13 susirinkime iš New Yorko išrinkti šie atstovai: Algis Norvila, Petras Sandanavičius, Rasa Navickaitė, Aldona Kidolytė, Gediminas Mikalauskas, Aldona Rygelytė, Antanas Razgaitis, Rita Čepulytė, Jurgis Oniūnas, Jonas Vainius, Rimvydas Balkus, Rimas Ignaitis, Bernadeta Tutinaitė.

Liet. Kat. Moterų Organizacijų Pasaulinės Sąjungos valdybos paskutinio posėdžio metu buvo pagerbtas prel. Jonas Balckūnas. Po nuširdžių sveikinimų jo pakėlimo į apaštališkuosius protonotarus proga prelato valdybos vardu buvo įteiktas Vilniaus vaizdų albumas. Posėdis ir vaišės įvyko LKMOP S-gos garbės pirmininkės N. Galdikienės namuose Brooklynė.

Valentina Garnienė

Redakcija455-7281
Administracija452-2923
Spaustuvė452-6916
Vienuolynas455-7068
Kultūros Židinyje827-9865

Ona Bačauskienė, iš Woodhaveno, ištikta širdies priepuolio kovo 5 d. 2 v. ryto, paguldyta St. Mary Immaculate ligoninėje.

Nuo dail. Povilo Osmolskio mirties metai sueina kovo 17. Ta proga kovo 18, šeštadienį, 10 v.r. mišios bus pranciškonų vienuolyno koplyčioje. Giminės, draugai ir pažįstami prašomi prisiminti velionį ir kviečiami dalyvauti pamaldose.

Simo Kudirkos šaulių kuopos visuotinis narių susirinkimas bus kovo 25, šeštadienį, 6 v.v. Kultūros Židinyje. Bus svarstomi trečiosios šaulių kultūros savaitės reikalai. Savaitė bus liepos 8-15 dienomis Kennebunkporte tėvų pranciškonų vasarvietėje. Susirinkime bus paliesti ir kiti svarbūs šaulių reikalai. Valdyba kviečia visus narius ir prijauniančius dalyvauti.

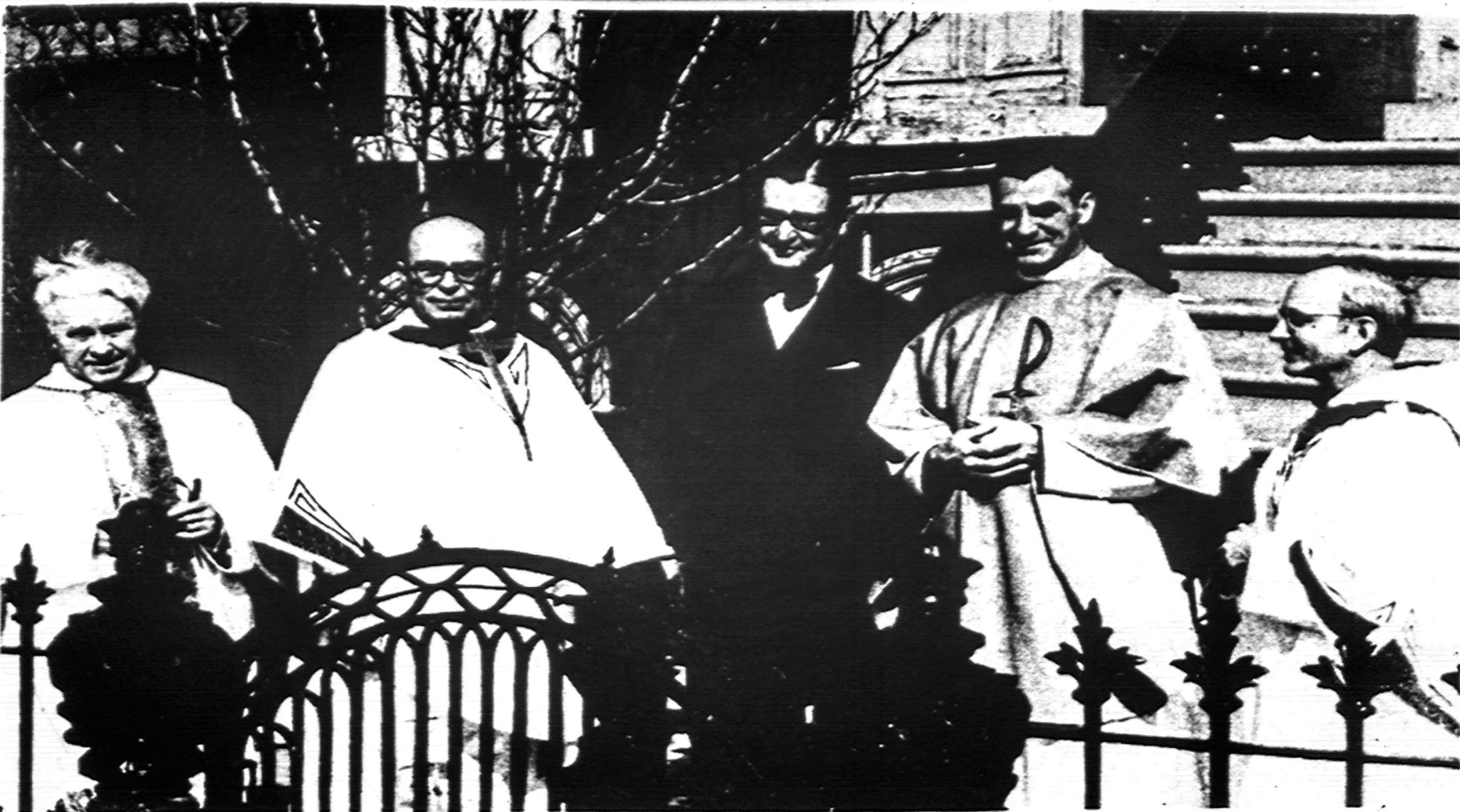
Kazimieras Balėnas, vyrų choro "Perkūno" narys, po sunkios operacijos sveiksta namuose. Choras jam linki kuo greičiau pasveikti ir sugrįžti į chorą.

Izidorius Vasyliūno (smuikas) ir dr. Vytenio M. Vasyliūno (pianinas) koncertas įvyks kovo 25, šeštadienį, 5:30 val. Carnegie Recital Hall, N. Y., o kovo 26, sekmadienį, 3 v. popiet Jordan Hall, Bostone, Mass. Abiejuose koncertuose bus atlikta W. A. Mozart "Sonata in D major K. V. Nr. 306", John Bovicchi "Sonata Nr. 4 Op. 63 (Fantasy-sonata on Lithuanian folk-melodies)" — pirmutinis išpildymas, E. Wolf-Ferrari "Sonata in G Minor Op. 1".

P. Jurkaus dailės paroda, kurią Vyr. skaučių židinyje Vilija rengė kovo 18-19, dėl techniškių kliūčių nukeliama į vėlesnį laiką.

New Yorko žiniomis yra skiriamas ne tik 12, paskutinis, puslapis, bet ir 11 puslapis. Dažnu atveju platesnieji aprašymai nukeliami į kitus puslapius.

Valentina Garnienė, iš Perth, V. Australija, lapkričio gale buvo atvykusi pas savo dukrą Birutę Radzivanienę pasisvečiuoti. Čia praleidusi šventes ir aplankiusi bičiulius Clevelande, vasario 25 išskrido atgal į Australiją. Keliauja per Europą, kur aplankys Angliją, Prancūziją ir kitus kraštus. Iš Europos skrenda Indijon, į Tolimuosius Rytus ir tada į namus. Namus pasieks apie kovo 10. Ji ten pastoviai gyvena su savo šeima — vyru ir vienu sūnumi, kitas sūnus jau yra vedęs ir išėjęs iš namų. Ji lankėsi ir Darbininko redakcijoje, palydėta dr. Br. Radzivano.

Vasario 20 Apreiškimo parapijos bažnyčioje buvo iškilmingos pamaldos Lietuvos nepriklausomybės šventės proga. Pamaldom pasirengę kunigai iš k. kun. A. Račauskas, kun. J. Vaškas, MIC, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, kalbėjęs bažnyčioje, klebonas kun. P. Raugalas, Tėv. L. Andriekus. Nuotr. L. Tamošaitis

A. a. Juzėi Balienei mirus, Ingeborga Tomas Balfui paaugojo 20 dol. vietoj gelių prie velionės karsto.

Dail. Aleksandra Merker-Vitkauskaitė dalyvauja su skulptūra Modern Artists Guild, Inc. meno festivalyje Bergen mokslo ir meno muziejuje Paramus, N. J. Paroda bus nuo kovo 22 iki balandžio 30. Atidarymas kovo 26, nuo 2 v. iki 6 popiet. Šioje parodoje ji išstato skulptūrą — jūros arklį, padarytą iš medžio, geležies ir cemento. Dailininkė yra išrinkta į Modern Artist Guild valdybą išdininkės pareigoms.

New Jersey apygardai II PLJ Kongrese atstovaus šie atstovai: Algis Bagdonas, Antanas Dargis, Eglė Juškaitė, Audrutė Klimaitė, Romas Ramonas, Antanas Rygelis. Apygarda paskyrė vieną atstovą Lietuvos vyčiam. Jis dar neišrinktas.

Šv. Kazimiero šventė gražiai atšvęsta kovo 5 Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje. Parapijos bažnyčioje esanti graži šv. Kazimiero stovykla buvo papuošta gėlėmis. Suma aukota prašant mūsų tautos šventojo užtarimo, kad Lietuva atgautų laisvę, o mūsų jaunimas būtų doras ir išliktų nuoširdžiai tikintis ir lietuviškas. Per visas mišias pamokslas buvo lietuviškai ir angliškai apie šv. Kazimiero gyvenimą, jo darbus ir jo užtarimu gautas malones.

Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje švenčiausio Sakramento garbei skirtoji diena yra kovo 19 — sekmadienis. Tai seniau vadintieji "Keturiadešimties valandų atlaidai". Per mišias ir mišparus pamokslus sakys vienas tėvų pranciškonų. Mišios ta pačia tvarka, kaip ir kiekvieną sekmadienį: 8, 9, 11 ir 12:15 val. Iškilmingi mišparai, pamokslas ir palaiminimas 4 val. popiet. Visi kviečiami dalyvauti. Gera proga atlikti išpažintį prieš Velykas. Bus svečių kunigų.

AUKOS ALTAI

New Yorke Altai Vasario 16 minėjimo metu prie salės aukojusių 10 dol. ar daugiau sąrašas: po 50 dol. dr. V. Paprockas ir J. Garszva; 35 dol. E. Staknys; po 25 dol.: J. Giedraitis, Tėvai Pranciškonai, V. Šileikis, S. Trojanas; po 20 dol.: dr. A. Goeldnerienė, dr. M. Kregždienė, A. Penikas, P. Liaukus, V. Grigaliūnas, ir 1 neišskaitomas parašas; po 15 dol.: V. Eidukevičius, S. Vaškys, A. Vakselis, J. Valaitis; po 10 dol.: B. Oniūnas, O. Gudelis, P. Palys, K. Bačauskas, P. Minkūnas, P. Paprockas, J. Boley, Z. Raulinaitis, L. Remenčionis, H. Andriuska, R. Rajeckas, I. Gasiliūnas, B. Sutkus, J. Matukas, P. Vainauskas, A. Reventas, A. Bagdziūnas, L. Špokas, A. Patamsis, dr. P. Legeckis, J. Kiznis, V. Bañelis, V. Katinas, J. Markevičius, K. Aleksandravičius, J. Klivečka, A. Ignaitis, B. Spudienė, J. Andriusis, kun. A. Kardas, kun. J. Gurinskas.

Kiti 105 aukotojai davė po mažiau nei 10 dol. Aukos siunčiamos dar visą kovo mėnesį. Ačiū aukotojams. Pastaba: du aukotojo po 10 dol., bet pavarde neišskaitomos.

JAUNIMAS IR JO MENAS

Smalinskas, Vainiūtė, Vaškys. Jaunimas. Teptukas, molis dažai, foto aparatas. Jų įrankiai. Tapyba, keramika, skulptūra, fotografijos. Jų menas.

Šių jaunųjų menininkų darbai bus pristatomi N.Y. visuomenei šį savaitgalį, kovo 11-12, Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. Parodoje dalyvaus nuo gimnazijos iki 25 metų amžiaus jaunimas. Darbai atkeliauja iš Philadelphijos, Detroito, Rochesterio, Worcesterio bei kitų įvairių miestų. Aišku, ir New Yorkas turės gerą progą pasirodyti.

Paroda rengia N.Y. studentai ir moksleiviai ateitininkai. Įėjimas: laisva auka. Pelnas skiriamas Kultūros Židinio statybai.

Jury komisija

Jury komisiją įeina trys lietuviai dailininkai: Jurgis Juodis, Birutė Gedvilienė ir Jonas Rutenis. Jų nuožūra bus išrinkti geriausi kūriniai.

Atidarymas

Paroda veiks nuo 12-9 val. vakaro šeštadienį ir nuo 12-8 val. vak. sekmadienį. Šeštadienio vakarą 6 val. bus įteikiamos premijos ir padaryta parodos apžvalga — jos gerieji aspektai bei trūkumai. Planuojama programa, kurią taip pat išpildytų jaunimas. Svečiam bus suruošta kavutė ir vaišės.

Kviečiam jus

Kviečiama visa New Yorko ir apylinkių visuomenė atsilankyti į šią parodą. Kviečiame jus ne tik ateiti ir pasižiūrėti, bet tuo pačiu paremti ir susipažinti su mumis: mūsų kūryba ir mintimis, išreikštomis skirtingais būdais, formomis, stiliais. Neapvilkite mūsų. Laukiam jūsų atsilankymo šį savaitgalį.

R.

APREIŠKIMO PARAPIJOS CHORAS

Apreiškimo parapijos choras yra gyvoji šios parapijos dvasia, — taip pareiškė kun. Wicks šių metų choro visuotiniame susirinkime. Iš tikrųjų, choras labai glaudžiai susietas su visais parapijos įvykiais. Be to, choras jaučia nuširdų paskatinimą ir malonią globą iš parapijos vadovybės klebono kun. P. Raugalo asmenyje.

Choras maloniai nuteikia sekmadieniais 11-tos valandos pamaldų lankytojus, atlikdamas vis ką nors naujo. Tai mažieji sekmadienių religiniai koncertai. Tačiau

Verbų sekmadienį, kovo 26, 5 v. popiet bus atlikta Theodore Dubois oratorija "Septyni paskutinieji Kristaus žodžiai".

Solo partijas atliks Louise Senken — sopranas, Liudas Stukas — tenoras ir Fred Lučka — bosas. Vargonais akomponuos ir solo gros Albinas Prizgintas.

Į chorą įstojo eilė naujų narių. Choro vadovas muz. A. Kačanauskas ir valdyba maloniai prašo sugrįžti buvusius choristus, o taip pat naujuosius giesmės ir dainos mėgėjus įsijungti į šio choro eiles. Juk — "kas gieda, dvigubai meldžiasi".

Choras yra pakviestas atlikti programą Lietuvos vyčių ruošiamame birželio mėn. bausių išvežimų minėjime. Repeticijos vyksta Apreiškimo parapijos salėje penktadieniais 7:30 v. vakaro ir sekmadieniais tuoj po pamaldų. Repeticijų metu dirigentui muz. A. Kačanauskui talkina Philip Skabeikis, eidamas chormeisterio pareigas.

S. V.

Vyresnio amžiaus moteris ieško vieno kambario arba dviejų kambarių arba mažo butelio 2-3 kambarių Woodhaveno apylinkėje. Skambinti telefonu 847-5522.

Sussex, N. J., gražiausiojo apylinkėje, prie pat ežero ir ant 1 1/4 acres žemės, parduodamas 8 kambarių vienos šeimos namas. Turi uždarytą vėrandą, "sun deck", 2 garažus, dirbtuvės kambarį, židinį, kilmus ir dar daug priedų. Kaina: 45,000 dol. Tel. 201 875-5410.

JAUNIMAS IR JO MENAS

Šešt. 12 - 9
Sek. 12 - 8
Atidarymas — šešt. 6 val.

Kovo 11 - 12
Jaunimo Centre

Rengia N. Y. moks. ir stud. ateitininkai

Kviečiame visus atsilankyti į New Jersey skautų-skaucų tradicinę

KAZIUKO MUGĖ

sekmadienį, kovo 19, Lietuvių Laisvės salėje, 269 Second St., Elizabeth, N. J.

11:00 val. mišios Šv. Petro ir Povilo par. bažnyčioje
12:30 val. Mugės atidarymas Lietuvių Laisvės salėje
1:00 val. pietūs

Bus galima gauti tautiškų bei skautiškų rankdarbių, lietuviškus pietus ir namie gamintų tortų. Bilietų kaina \$3.00; vaikams ir skautams \$1.00.

Iki pasimatymo!

didžiajame BAŽNYTINĖS MUZIKOS KONCERTE,

kuriame

Apreiškimo parapijos žymus choras,

vadovaujant muz. Algirdui Kačanauskui,
išpildys žavėtiną muziką kūrinių

T. DUBOIS:

"SEPTYNI PASKUTINIEJI KRISTAUS ŽODŽIAI"

Verbų sekmadienį, kovo 26 d., 5 val. p. p.

gražioje APREIŠKIMO parapijos bažnyčioje
259 North 5th Street, Brooklyn, N. Y. 11211

Laukiame visų iš toli ir artai